

8 Μάρτη 2026

Τεύχος 1 • Μάρτης 2026

Δυναμώνουμε τον αγώνα
για την προστασία
της εργαζόμενης γυναίκας
ενάντια στην εκμετάλλευση
και την ανισοτιμία.

8 ΜΑΡΤΗ

- Παγκόσμια Ημέρα της Εργαζόμενης Γυναίκας 2026 4-5
— Σελίδες ιστορίας 6-7

ΑΝΤΙΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

- Όσο φουντώνουν οι πολεμικές εστίες γεννιούνται νέα ρήγματα στις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες 8-9
— Λατινική Αμερική και Καραϊβική στο στόχαστρο των ΗΠΑ 10-11

- ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ** ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ: Παλεύουμε για το σχολείο που έχουν ανάγκη τα παιδιά μας σε αυτή την εποχή 12-13

- ΡΕΠΟΡΤΑΖ** Νέα έκθεση του ΟΟΣΑ για την παιδεία 14

- ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ** Πάντα η ίδια αιτία 15

ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ - ΜΕΤΡΑ ΥΓΕΙΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

- Αγώνας τώρα για την προστασία μας από επαγγελματικούς κινδύνους και ατυχήματα μεγάλης έκτασης 16-18
— ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΟΚΡΩΝ: Εκδήλωση για τα μέτρα προστασίας στους χώρους εργασίας 19
— Φαρμακοβιομηχανία «Demo»: από τύχη δεν επαναλήφθηκε ένα ακόμη εργοδοτικό έγκλημα 20-21
— Παλεύουμε για αναβαθμισμένη δημόσια και δωρεάν υγεία για όλους 22-23
— Γράμμα μια τηλεφωνήτριας 24
— Η ΟΓΕ στο πλευρό των εργαζομένων στα Νοτάς 25

- ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ** ΔΥΠΑ ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΕΣ: Το κράτος «χορηγός» της μερικής απασχόλησης 26-27

- ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ** Να μην γίνουν τα πανεπιστήμιά μας εργαστήρια πολέμου! 28-29

- ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ** Όταν η Τεχνητή Νοημοσύνη «αφορά» τις Γυναίκες 30-31

- ΑΜΒΛΩΣΕΙΣ** Όταν ένα κατεκτημένο δικαίωμα των γυναικών γίνεται «μπαλάκι» στα σικέ παιχνίδια περί «προόδου-συντήρησης» 32-33

- ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ** Δυναμώνουμε την αλληλεγγύη μας απέναντι στα θύματα 34-35

- ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ** ΕΣΘΗΡ ΣΟΥΜΠ: Ένα μικρό αφιέρωμα 36-37

- ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ** Η προλεταριακή λογοτεχνία με γυναικεία ματιά (1861 – 1932) 38-41

- Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΓΕ** Εκδήλωση — προβολή ντοκιμαντέρ από ΟΓΕ και ΕΕΤΕ 42

- ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ** ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΠΛΟΚΑ: Το χρονικό ενός αγώνα επιβίωσης, ενός δίκαιου αγώνα 43-44

- Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΓΕ** Η ΟΓΕ στα αγροτικά μπλόκα της Νίκαιας στη Λάρισα 45-46

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΕΛΤΙΟΥ

Υπεύθυνη: Πόπη Ξεκαλάκη

Μέλη: Εύα Κωνσταντινίδου, Κωνσταντίνα Τσότρα, Ολυμπία Χαλτσουτάκη

της Σύνταξης

Αγαπητή αναγνώστρια,

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας τιμά την φετινή 8η Μάρτη σημαίνοντας την απερίθωτη στον πόλεμο που έχουν κηρύξει το κράτος της εκμετάλλευσης, οι επιχειρηματικοί όμιλοι, οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι, οι ιμπεριαλιστικές ενώσεις, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΝΑΤΟ, σε κάθε πλευρά της ζωής των γυναικών της Βιοπάλης.

Το 2026 μπήκε με τη φωτιά του πολέμου να φουρνώνει σε κάθε γωνιά της γης, καθώς οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί οξύνονται. Με την γυναικεία ανισοτιμία να βαθιάίνει, καθώς οι δικές μας ανάγκες και των οικογενειών μας δεν είναι «επιλέξιμες» από την ΕΕ και τις κυβερνήσεις. Με την εργοδοτική βία να στάζει αίμα, όπως στην περίπτωση των 5 εργατριών μανάδων που έχασαν τις ζωές τους στη βιομηχανία «Βιολάντα».

Αγαπητή φίλη,

Σε καλούμε να μελετήσεις με προσοχή τα άρθρα μας που αφορούν όλες τις πλευρές της ζωής της δικής σου και της οικογένειάς σου, της φίλης και

της γειτόνισσας... Και θέλουμε να γνωρίσεις, να αναγνωρίσεις, να θυμώσεις, να αγανακτήσεις και τελικά να επιλέξεις να μην ανεχτείς... Σε καλούμε να μας δώσεις το χέρι σου και μαζί να βαδίσουμε στο δρόμο της συλλογικής δράσης μέσα από το σύλλογο ή την ομάδα Γυναικών της ΟΓΕ στην περιοχή σου. Μαζί να υψώσουμε τείχος αντίστασης στις πολιτικές που τσακίζουν τη ζωή τη δική μας και των παιδιών μας και να διεκδικήσουμε όσα είναι αναγκαία για να μπορούμε να ζούμε όπως μας αξίζει τον 21ο αιώνα.

Σε καλούμε λοιπόν να αφουγκραστείς την αγωνιστική μας πορεία που είναι πολύμορφη και αποτυπώνεται και μέσα από τις σελίδες του δελτίου που έχεις στα χέρια σου. Σου χαρίζουμε τους επόμενους στίχους, που μπορεί να γράφτηκαν τον προηγούμενο αιώνα, όμως έχουν την φρεσκάδα της αγωνιστικής αισιοδοξίας των γυναικών εργατριών που στο δρόμο της πάλης τσάκισαν το φόβο και το αίσθημα της απόγνωσης και γνώρισαν την σαρωτική δύναμη του οργανωμένου συλλογικού αγώνα που τους άλλαξε τη ζωή καθώς συνειδητοποίησαν τη δύναμή του.

Καθώς τραβάμε εμπρός, εμπρός στην ομορφιά της μέρας
χιλιάδες σκοτεινές κουζίνες, χιλιάδες μαύρες φάμπρικες
γεμίζουν ξάφνου με του ήλιου τη λαμπράδα
γιατί ο κόσμος μας ακούει να τραγουδάμε
«Ψωμί και Τριαντάφυλλα, Ψωμί και Τριαντάφυλλα».

Καθώς τραβάμε εμπρός, εμπρός είναι και για τους άνδρες ο αγώνας μας
γιατί είναι των γυναικών παιδιά και τους γεννάμε πάλι,
φτάνει πια ο παιδεμός σ' όλη μας τη ζωή,
πεινάνε οι ψυχές και όχι το σώμα μόνο
«δώστε μας Ψωμί, δώστε μας Τριαντάφυλλα».

Καθώς τραβάμε εμπρός, εμπρός αμέτρητες γυναίκες πεθαμένες
σμίγουν το θρήνο τους και λένε το παλιό τραγούδι του ψωμιού
οι σκλαβωμένες ψυχές τους γνώρισαν λίγη μόνον ομορφιά, τέχνη κι αγάπη.
Ναι, για το Ψωμί παλεύουμε και για τα Τριαντάφυλλα.

Καθώς τραβάμε εμπρός, εμπρός φέρνουμε τις μεγάλες μέρες
το ξεσέκωμα των γυναικών είναι ξεσέκωμα όλης της ανθρωπότητας
όχι πια σκλάβοι και τεμπέληδες, δέκα που μοχθούν για έναν που ξαπλώνει
αλλά ένα δίκαιο μοίρασμα στ' αγαθά της ζωής,
«Ψωμί και Τριαντάφυλλα, Ψωμί και Τριαντάφυλλα».

Τζέιμς Οπενχάιμ (1882–1932) – Αμερικανός ποιητής, συντάκτης και ιδρυτής του «Οι επτά τέχνες», που το 1912 επηρεασμένος από τη μεγάλη «απεργία των ρούχων» που κήρυξαν οι γυναίκες εργάτριες στη βιομηχανία κατασκευής έτοιμων ενδυμάτων στη Μασαχουσέτη των ΗΠΑ, το Μάρτη του 1912 και είχε ως βασικό αίτημα την αύξηση του μεροκάματου (ψωμί) και τη βελτίωση των συνθηκών της δουλειάς τους (τριαντάφυλλα) έγραψε το ποίημα «Bread and Roses».

Καλή ανάγνωση!

8 ΜΑΡΤΗ Παγκόσμια Ημέρα της Εργαζόμενης Γυναίκας 2026

Οι Σύλλογοι και οι Ομάδες της ΟΓΕ τιμάμε την φετινή 8η Μάρτη Παγκόσμια Ημέρα της Εργαζόμενης Γυναίκας σημαίνοντας την αντιπίθεση στον πόλεμο που έχουν κηρύξει το κράτος της εκμετάλλευσης, οι επιχειρηματικοί όμιλοι, οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι, οι ιμπεριαλιστικές ενώσεις, όπως η ΕΕ και το ΝΑΤΟ, σε κάθε πλευρά της ζωής των γυναικών της Βιοπάλης.

Μας έχουν κηρύξει τον πόλεμο ενάντια στη ζωή, την ασφάλεια και την ευημερία τη δική μας και των παιδιών μας

Σήμερα σε κάθε γωνία του πλανήτη αυξάνει ραγδαία η επιθετικότητα, η στρατιωτικοποίηση, γενικεύεται ο κίνδυνος να οδηγηθούν οι λαοί στα πολεμικά σφαγεία. Οξύνονται οι ανταγωνισμοί για τον έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών, των δρόμων της ενέργειας και των εμπορευμάτων, για τη μεγαλύτερη κερδοφορία των επιχειρηματικών τους ομίλων. Φουντώνει η αναμέτρηση μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, όπως και συνολικά του ευρωατλαντικού μπλοκ απέναντι στο υπό διαμόρφωση ευρασιατικό.

Η ΕΕ και οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών έχουν ήδη αποφασίσει την περικοπή των κοινωνικών δαπανών για να ενισχύσουν τις πολεμικές. Την ξέφρενη κούρσα των στρατιωτικών εξοπλισμών και της πολεμικής προετοιμασίας, την πληρώνουμε ακριβά οι λαοί, εμείς και τα παιδιά μας. Η ΕΕ προϋπολογίζει 800 δις ευρώ για την

πολεμική βιομηχανία, ενώ το ΝΑΤΟ αποφάσισε το 5% του ΑΕΠ, του πλούτου, δηλαδή, που παράγουμε εμείς οι εργαζόμενες και οι εργαζόμενοι με το αίμα και τον ιδρώτα μας, να στηρίζει την πολεμική βιομηχανία.

Βάζουν τις γυναίκες στο μάτι του κυκλώνα των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και των ιμπεριαλιστικών πολέμων, της πολεμικής προετοιμασίας. Με την προσωρινή «εθελοντική» στράτευση των γυναικών, που θα εξελιχθεί σε υποχρεωτική, και θα χρησιμοποιηθεί ποικιλότροπα εξυπηρετώντας τα ματωμένα ιμπεριαλιστικά σχέδια, όπως συμβαίνει ήδη στους στρατούς άλλων κρατών-μελών του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, με στόχο την ένταξη νέων δυνάμεων στις ένοπλες δυνάμεις και μάλιστα με ειδικά καθήκοντα και εξωραϊσμό των εγκλημάτων τους και τη νομιμοποίησή τους στις λαϊκές δυνάμεις, στο όνομα της γυναικείας συμμετοχής.

Οι πολεμικές τους συγκρούσεις κοστίζουν τη ζωή σε εκατοντάδες γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες και τα παιδιά τους θύματα των ιμπεριαλιστικών πολέμων που καταλήγουν στον πάτο της Μεσογείου, πρόσφατα στη Χίο, στα κυκλώματα trafficking, στα κολαστήρια των camps και των κέντρων κράτησης χωρίς να καλύπτονται οι στοιχειώδεις ανθρώπινες ανάγκες τους, είτε ως πάμφθινο και χωρίς δικαιώματα εργατικό δυναμικό για το «θαύμα» του Τουρισμού. Σπέρνουν τον θάνατο, τον εκποτισμό, την εξωθλίωση χιλιάδων γυναικών και των παιδιών τους στην Παλαιστίνη από το κράτος δολοφόνο του Ισραήλ.

Την ίδια στιγμή η γυναικεία ανισοτιμία βαθαίνει, καθώς οι δικές μας ανάγκες και των οικογενειών μας δεν είναι «επιλέξιμες» από την ΕΕ και τις κυβερνήσεις. **Η εργοδοτική βία στάζει αίμα.** Κότισε τη ζωή στις 5 εργάτριες μανάδες στη βιομηχανία «Βιολάντα», στην 60χρονη συμβασιούχο καθαριότητας στον Άλιμο που σκοτώθηκε εν ώρα εργασίας, τις χιλιάδες εργαζόμενες που φεύγουν κυριολεκτικά σακατεμένες σωματικά και ψυχικά από τη δουλειά εξαιτίας της εντατικοποίησης της εργασίας, της «ευελίξις», της δουλειάς μέχρι το θάνατο με την «ενεργό γήρανση». Αλλά και γιατί τα μέτρα υγιεινής, ασφάλειας και προστασίας του γυναικείου οργανισμού και της μητρότητας θεωρούνται κόστος για τους επιχειρηματικούς ομίλους και το κράτος.

13ωρη δουλειά, ακανόνιστα ωράρια και βάρδιες μέχρι τελικής πτώσης, χωρίς μέτρα προστασίας του γυναικείου οργανισμού και της μητρότητας, μέτρα ατομικής προστασίας, χωρίς διόδους διαφυγής, χωρίς εξόδους κινδύνου, χωρίς συστήματα ασφαλείας. Η αντεργατική πολιτική ΕΕ και κυβερνήσεων, που θρέφει τα κέρδη των επιχειρηματικών ομίλων, στο όνομα της «ισότητας των φύλων» αποφάσισε την άρση της απαγόρευσης της νυχτερινής εργασίας των γυναικών που αποτελούσε κατάκτηση του εργατικού και γυναικείου κινήματος για την προστασία του γυναικείου οργανισμού. Ενώ στο όνομα της «συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής» βάζει στο ζύγι του κόστους για το κράτος και του οφέλους για τους επιχειρηματικούς ομίλους την ανάγκη των γυναικών και των οικογενειών τους για δημόσιες και δωρεάν δομές και υπηρεσίες πρόνοιας, προσχολικής αγωγής, δημιουργικής απασχόλησης για τα παιδιά.

Η ίδια πολιτική τσακίζει τις αυτοαπασχολούμενες και νέες επιστήμονες, τις σκλαβώνει στους τέσσερις τοίχους του μαγαζιού ή του γραφείου, συχνά μαζί με τα παιδιά τους, αφού δεν έχουν πού να τα αφήσουν, χωρίς ωράριο, χωρίς στοιχειώδη ασφαλιστικά δικαιώματα, ιδιαίτερα για την προστασία της μητρότητας, ενώ ζουν με το διαρκές άγχος πως θα τα βγάλουν πέρα με τις υπέρογκες ασφαλιστικές εισφορές και τη φοροληστεία.

Αυτή η πολιτική ξεκληρίζει τις αγρότισσες και τους αγρότες, τους εγκαταλείπει στο έλεος των φυσικών καταστροφών χωρίς αποζημιώσεις, της αρρώστιας των ζώων. Οδηγεί στη συγκέντρωση της γης και της παραγωγής στα χέρια μιας χούφτας επιχειρηματικών ομίλων, εκτοξεύει το κόστος παραγωγής των αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων και τις οι τιμές τους στα ράφια, για να θησαυρίζουν οι σύγχρονοι τσιφλικάδες, τα supermarkets, οι μεγάλες αγορές και οι βιομήχανοι. Αυτό το εχθρικό κράτος, η αντι αγροτική πολιτική της ΕΕ, είναι που γεννούν τους «φραπέδες» και τους «χασάπηδες».

Καταδικάζει όλες τις γυναίκες της βιοπάλης σε μια ασφυκτική καθημερινότητα με την ακρίβεια, την ενεργειακή φτώχεια, τους πλειστηριασμούς, τα πανάκριβα ενοίκια, τα δυσβάσταχτα βάρη της φροντίδας των παιδιών, των ηλικιωμένων, των χρονίως πασχόντων, του νοικοκυριού. Τις φέρνει αντιμέτωπες με τα καθημερινά ατελείωτα «Τέμπη», την ανυπαρξία πρόληψης για Βιομηχανικά Ατυχήματα Μεγάλης Έκτασης, αντισεισμικής θωράκισης, αντιπλημμυρικών έργων, ασφαλείς μεταφορές.

Αφήνει απροστάτευτες τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, σεξουαλικής ή και άλλων μορφών κακοποίησης στο προσωπικό και εργασιακό περιβάλλον, με την ανυπαρξία ή τις μεγάλες ελλείψεις δημόσιων και δωρεάν δομών και υπηρεσιών

στήριξης τους (συμβουλευτικά κέντρα, ξενώνες κλπ.), με την κρατική και αστυνομική αυθαιρεσία και τις μακροχρόνιες και πολυδάπανες νομικές διαδικασίες, με την ανυπαρξία εξειδικευμένων κέντρων για τις γυναίκες θύματα βιασμού και σεξουαλικής βίας, που θα παρέχουν άμεσα δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες. Ενώ η χρηματοδότηση και λειτουργία του δικτύου των δομών για τις κακοποιημένες γυναίκες εξαρτάται από ευρωπαϊκά προγράμματα που έχουν «ημερομηνία λήξης»

Καλλιεργεί το έδαφος για το ξαναζέσταμα σκοταδιστικών αντιλήψεων για την κοινωνική θέση της γυναίκας, ακόμα και για την αμφισβήτηση του δικαιώματος των γυναικών στη νόμιμη και ασφαλή άμβλωση, πλάσσει ως δήθεν σύγχρονο και προοδευτικό την εμπορευματοποίηση του γυναικείου σώματος και της αναπαραγωγικής υγείας, αναπαράγει υποτιμητικές ιδέες και συμπεριφορές που διαπερνούν τις εργασιακές και διαπροσωπικές σχέσεις, φτάνουν στην κακοποίηση, ακόμα και τη δολοφονία γυναικών.

«Βρίσκουμε τη φλέβα που φτάνει στην καρδιά της άνοιξης, χαμογελάμε»

Οι Σύλλογοι και οι Ομάδες της ΟΓΕ βάζουμε στην αιχμή του δόρατος της δράσης μας όλες τις μορφές της βίας που βιώνουν οι γυναίκες σε κάθε πλευρά της ζωής τους.

Φωτίζουμε την αιτία της έντασης της γυναικείας ανισοτιμίας και της αναπαραγωγής παλιών και νέων μορφών βίας και καταπίεσης, το ίδιο το σύστημα της εκμετάλλευσης, τους επιχειρηματικούς ομίλους, τα κράτη και τις διακρατικές ενώσεις, που εν έτει 2026, παρά την αδιανόητη επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, δε θέλουν ούτε και μπορούν να ικανοποιήσουν τις σύγχρονες ανάγκες των γυναικών και των οικογενειών τους, αλλά τις θυσιάζουν στο βωμό της κερδοφορίας, των ανταγωνισμών, που σήμερα φτάνουν μέχρι τις στρατιωτικές συγκρούσεις.

Σπκνώνουμε το ανάστημά μας και υψώνουμε τείχος αντίστασης στις πολιτικές που τσακίζουν τη ζωή τη δίκη μας και των παιδιών μας. Για να μην έχει η χώρα μας καμία εμπλοκή στα ματωμένα πολεμικά σχέδια που δεν έχουν καμία σχέση με την υπεράσπιση του λαού, για να μη μετατρέπεται ο λαός μας σε ακανόνιστο νατοϊκό βάση και σε τεράστιο στόχο αντιπάλων. Για να μπορούμε να ζούμε όπως μας αξίζει τον 21ο αιώνα.

Αντιλούμε δύναμη και αισιοδοξία από τους μεγάλους αγώνες του λαού μας για το έγκλημα των Τεμπών, των εργαζόμενων απέναντι στα αντεργατικά εκτρώματα του 13ωρου, της κατάργησης των συλλογικών συμβάσεων, της περιστολής της συνδικαλιστικής δράσης. Από τα μεγαλειώδη μπλόκα και τον κοινό αγώνα αγροτοκτηνοτρόφων και εργαζόμενων που συνεχίζεται με νέες μορφές μέχρι να δικαιωθούν τα δίκαια αιτήματά τους. Από τον ηρωικό αγώνα του παλαιστινιακού λαού, των χιλιάδων γυναικών που στέκονται περήφανες και μάχονται το δολοφονικό κράτος του Ισραήλ.

Ανοίγουμε με τη δράση μας δρόμους για να σπάσει η απαισιοδοξία, ο φόβος και το αίσθημα της μοναξιάς, για να αυξηθεί η συμμετοχή των γυναικών στους εργατικούς λαϊκούς αγώνες, να γνωρίσουν την σαρωτική δύναμη του οργανωμένου συλλογικού αγώνα, του γυναικείου ριζοσπαστικού κινήματος.

Σελίδες ιστορίας

Το γυναικείο κίνημα έχει τη δική του ιστορία. Στα πρώτα βήματα της καπιταλιστικής ανάπτυξης, η κατακόρυφη αύξηση της συμμετοχής της γυναίκας στην κοινωνική παραγωγή δεν συνοδεύτηκε και από την αποκατάσταση κάποιων κοινωνικών δικαιωμάτων τα οποία είχε, λόγω της ανισοτιμίας της, ως τότε στερηθεί. Από την αρχή, το γυναικείο κίνημα διαχωρίστηκε σε δύο ρεύματα. Το αστικό φεμινιστικό κίνημα διεκδικούσε ισότητα δικαιωμάτων αντρών και γυναικών, στοχοποιώντας τη συμπεριφορά των αντρών ως αιτία των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών. Ο αγώνας των αστών γυναικών περιοριζόταν στα πολιτικά δικαιώματα όπως το δικαίωμα ψήφου, στην εκπαίδευση κλπ. Από την άλλη μεριά, ανέβαινε δυναμικά ένα πρωτοπόρο και ρωμαλέο εργατικό γυναικείο κίνημα, που δεν περιοριζόταν σε οικονομικές και συνδικαλιστικές διεκδικήσεις, ούτε έμενε στα αιτήματα για την προστασία του γυναικείου οργανισμού και της μητρότητας. Η πάλη του, που γεννήθηκε μέσα στις πολλαπλές ανάγκες της καθημερινότητας, αναπόφευκτα συνδέθηκε με την ενότητα της εργατικής τάξης, αντρών και γυναικών.

Είναι πλέον γνωστό ότι **ο γιορτασμός της 8^{ης} Μάρτη ως Παγκόσμιας Μέρας της Γυναίκας δεν μπορεί να ταυτιστεί με ένα μεμονωμένο γεγονός** αλλά σηματοδοτείται από πολλά γεγονότα που σχετίζονται με κρίσιμες στιγμές της ιστορίας του εργατικού (κυρίως) γυναικείου κινήματος, στο τέλος του 19^{ου} και στις αρχές του 20ου αιώνα. Στη χρονική αυτή περίοδο, η μαζικοποίηση των συνδικαλιστικών οργανώσεων και η αθρόα συμμετοχή εργατριών σε αυτές είχαν σαν αποτέλεσμα τις μεγάλες εργατικές κινητοποιήσεις στην Ευρώπη και στην Αμερική.

Η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας καθιερώθηκε επίσημα στη Δεύτερη Διεθνή Διάσκεψη Σοσιαλιστριών Γυναικών στην Κοπεγχάγη της

2η Σοσιαλιστική Διεθνής, Κοπεγχάγη

Δανίας (1910), ύστερα από πρόταση της Κλάρα Τσέκιν. Αφορούσε στην οργάνωση μιας γιορτής της γυναίκας κάθε χρόνο, κοινής σε όλες τις χώρες, χωρίς συγκεκριμένη ημερομηνία.

Ένα χρόνο μετά την επικύρωση του ψηφίσματος, γιορτάστηκε για πρώτη φορά η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας σε Γερμανία, Αυστροουγγαρία, Βουλγαρία, Ελβετία (19 Μαρτίου 1911), στις ΗΠΑ τέλη Φεβρουαρίου, στη Δανία αρχές Μαρτίου. Τον επόμενο χρόνο συμμετείχαν οι Γαλλίδες, οι Σουηδέζες, οι Ολλανδέζες. Το 1913, όπως και το 1914, παραμονές του επικείμενου παγκοσμίου πολέμου, οι εργαζόμενες γυναίκες σε όλη την Ευρώπη διαδήλωσαν δυναμικά.

Το 1917, οι Ρωσίδες εργάτριες στην κλωστοϋφαντουργία (αλλά όχι μόνο) ηγήθηκαν μιας απεργίας 90.000 ανθρώπων, διαδηλώνοντας για «ειρήνη, γη και ψωμί». Ήταν 23 Φεβρουαρίου (Ιουλιανό ημερολόγιο) ή 8 Μάρτη (Γρηγοριανό). Οι κινητοποιήσεις αυτές έδωσαν το έναυσμα για τις μεγάλες διαδηλώσεις που οδήγησαν στην εκδίωξη του τσάρου.

Πρώτα αγωνιστικά σκιρτήματα των Ρωσίδων εργατριών

Στη Ρωσία, το κίνημα των εργατριών είναι συνδεδεμένο με ολόκληρο το εργατικό κίνημα, ως ένα αδιαίρετο σύνολο.

1872: *οι εργάτριες συμμετέχουν ενεργά στις ταραχές που ξεσπούν στο εργοστάσιο Κρένχολμ (κλωστοϋφαντουργία) στη Νάρβα της Εσθονίας*, εξαιτίας των άθλιων συνθηκών διαβίωσης και των εξαντλητικών ωραρίων. Των διαπραγματεύσεων ηγήθηκαν οι άντρες, όμως οι γυναίκες συνέβαλαν αποφασιστικά στη μαζικότητα (η διοίκηση αναγκάστηκε να καλέσει τον στρατό). 1874: *οι γυναίκες συμμετέχουν ακόμα πιο μαζικά στην εξέγερση του εργοστασίου Λαζέριεφ (Μόσχα)*, επειδή έπεσαν τα μεροκάματα. Η δράση τους, αν και αυθόρμητη, απέδειξε ότι μπορούσαν να είναι μάχιμες όσο και οι άντρες συνάδελφοί τους. 1878: *οι εργάτριες διεκδικούν καλύτερους μισθούς και ανθρώπινα ωράρια, παίρνοντας μέρος στην απεργία του Νέου Εργοστασίου Κλωστοϋφαντουργίας Βαμβακιού (Πετρούπολη)*. 1885: *Μαζική συμμετοχή των γυναικών στην απεργία του Ορέχοβο – Ζούγιεβο*. Αποτέλεσε ορόσημο των εργατικών αγώνων, ενώ οι εργάτριες συχνά πρωτοστάτησαν σε διαδηλώσεις με συγκρουσιακό χαρακτήρα. Η σφοδρότητα των συγκρούσεων και η γυναικεία μαζικότητα ανάγκασε την τσαρική κυβέρνηση να επισπεύσει τη νομοθεσία που απαγόρευε –για πρώτη φορά στην ιστορία της Ρωσίας– τη νυχτερινή εργασία γυναικών και παιδιών κάτω των 17 στις κλωστοϋφαντουργίες (3 Ιουνίου 1885 – Νόμος Μορόζοφ).

Ένα ακόμη μέτρο του νόμου ήταν η προσπάθεια για περιορισμό της αυθαιρείας των εργοδοτών (μπορούσαν να επιβάλλουν

Το κλωστήριο του εργοστασίου Krenholm τον 19ο αιώνα

πρόστιμα τα οποία συχνά εξαφάνιζαν το μισό μεροκάματο των εργατριών!). Ο νόμος παρουσιάστηκε ως «φιλανθρωπία» του Tsάρου, μα ο πραγματικός στόχος ήταν να κατευναστούν τα οξυμένα πνεύματα. Η κυβέρνηση φοβόταν ότι, αν οι γυναίκες συνέχιζαν να πρωτοστατούν σε βίαιες εξεγέρσεις, η κοινωνική σταθερότητα θα κατέρρεε. Στην πράξη, άλλωστε, οι βιομήχανοι συχνά παρέκαμπταν τον νόμο παίρνοντας ειδικές άδειες –ισχυρίζονταν πως η απαγόρευση έπληττε την ανταγωνιστικότητά τους. Ωστόσο, η θέσπιση του νόμου απέδειξε στις εργάτριες πως η μαζική διεκδικητική δράση μπορούσε να επιφέρει βελτιώσεις στην άθλια καθημερινότητά τους.

1895: Η εξέγερση του Απριλίου στο εργοστάσιο του Γιαροσλάβ υποστηρίζεται σθεναρά από τις γυναίκες υφάντριες. Η συμμετοχή τους γίνεται αισθητή και κατά τη διάρκεια των οικονομικών απεργιών του 1894-1895 (Πετρούπολη). 1896: στην πόλη Ξεπά η ιστορική απεργία των εργατών κλωστοϋφαντουργίας, στην οποία οι υφάντριες βγήκαν θαρραλέα από τα εργαστήρια στο πλάι των ανδρών υφαντών. Το κίνημα της εργατικής τάξης στη Ρωσία δυναμώνει, οργανώνεται, διαμορφώνεται. Το γυναικείο κομμάτι του ακολουθεί την ίδια πορεία, με τις εργάτριες να παίρνουν μαζικά μέρος σε απεργίες εργοστασίων που απασχολούσαν κυρίως γυναίκες.

Οι Ρωσίδες εργάτριες και η 8η Μάρτη

Η ευτυχία σας αγνόησε, η ζωή σας εγκατέλειψε. / Πολύ καιρό περάσατε δεμένες με της σκλαβιάς της αλυσίδας. / Πολύ καιρό, νικημένες, σκύβατε το κεφάλι. / Πολύ καιρό στις αμάθειες το σκοτάδι μέσα ζήσατε. / Πολύ καιρό σας περιγελούν τ' αφεντικά, στην αδυναμία σας πατώντας... / Όμως τα μάγια λύθηκαν, πάνε πια. / Στο βιβλίο της ζωής, θα γράψουμε τώρα την ιστορία της νίκης σας. / Βγες μπροστά εργάτρια. Με θάρρος. / Να φωτίσει το δρόμο άσε ο πυρός της λευτεριάς σου. / Να ξέρεις! Σ' αυτό το σκληρό, το δίκαιο αγώνα, ο εργάτης στέκεται στο πλάι σου!

Το ποίημα αυτό, υπογεγραμμένο από τον Ιλιά Βολοντίνσκι (πιθανόν ψευδώνυμο) δημοσιεύτηκε στο περιοδικό **Εργάτρια** (1914), αφιερωμένο στην Παγκόσμια Μέρα της Γυναίκας.

Μέχρι το 1913, οι εργάτριες στη Ρωσία δεν γνώριζαν τίποτε γι' αυτή την ημέρα. Εκείνη τη χρονιά, ένα πλήθος χιλίων πεντακοσίων ατόμων που μεγάλωνε διαρκώς, προς μεγάλη έκπληξη της αστυνομίας, κατέκλυσε την αίθουσα του Χρηματιστηρίου Καλάσνικοφ (24 Φεβρουαρίου ή 9 Μαρτίου, ημέρα Κυριακή). Οι ομιλήτριες τόνισαν τη στενή σχέση του εργατικού γυναικείου κινήματος με τα συμφέροντα και τα καθήκοντα του συνόλου της εργατικής τάξης,

υπογραμμίζοντας ότι το κίνημα αυτό δεν πρέπει να διασπά το γενικό προλεταριακό μέτωπο, αλλά αντίθετα να το ενισχύει. «*Αν το εργατικό κίνημα είναι ένα δυνατό ποτάμι με διαρκή ροή, το γυναικείο κίνημα είναι ένας παραποτάμιος χείμαρρος που έρχεται να το πλατύνει και να το εμπλουτίσει με νέες δυνάμεις*». Εξάλλου, το 1913 (χρονιά μεγάλου αναβρασμού) οι εργάτριες συμμετείχαν σε πολλές από τις 1600 απεργίες που προκηρύχθηκαν στη Ρωσία. Το 1914, ο «γιορτασμός» προσδιορίστηκε στις 23 Φεβρουαρίου με το Ιουλιανό ή 8 Μαρτίου με το Γρηγοριανό (επίσης Κυριακή) συγκεντρώνοντας ακόμα μεγαλύτερο πλήθος εργατριών, ενώ το 1917 συνέπεσε με την πρώτη μέρα της επανάστασης.

Ο πόλεμος είχε φέρει τεράστιες μάζες εργατριών και αγροτιστών αντιμέτωπες με μια ζοφερή πραγματικότητα. Η σπιτική ζωή είχε διαλυθεί. Οι εργάτριες δούλευαν στη θέση των συζύγων τους που είχαν πάει στον πόλεμο, ενώ οι γυναίκες των αγροτών ζούσαν το άροτρο. Ο χειμώνας του 1916-17 ήταν σκληρός. Υπήρχε έλλειψη τροφίμων κι οι τιμές τους αυξήθηκαν γρήγορα. Μεγάλες ουρές στήθηκαν περιμένοντας στα καταστήματα. Στις 23 Φεβρουαρίου, εργάτριες από την περιοχή Vyborg της Πετρούπολης άφησαν τα εργοστάσιά τους και βγήκαν στους δρόμους. Καπνεργάτριες (κυρίως από το καπνεργοστάσιο Lafertme) και κλωστοϋφαντουργγίνες πρωτοστατούσαν. Κατευθύνθηκαν στο εργοστάσιο μετάλλου Πουτίλοφ και, πετώντας πέτρες στα παράθυρά του, κάλεσαν τους εργάτες να συνδράμουν την απεργία ενώ, σε πολλές περιπτώσεις, έπεισαν τους στρατιώτες και τους Κοζάκους που είχαν σταλεί να καταστείλουν τις διαδηλώσεις, να μην πυροβολήσουν το πλήθος...

Η αναφορά στα λίγα ιστορικά στοιχεία που ζωντανεύουν τα γεγονότα μιας περασμένης εποχής δεν έχει ποτέ για εμάς επετειακή ή μουσειακή σημασία. Είναι η δεξαμενή από την οποία αντλούμε γνώση και δύναμη ώστε να συνεχίζουμε τον ανυποχώρητο αγώνα για τη γυναικεία ιστιμία, παλεύοντας μαχητικά ενάντια στη βία της εκμετάλλευσης και των άδικων πολέμων, για να φέρουμε συλλογικά και οργανωμένα τις μέρες που οι ανάγκες και τα όνειρά μας θα πάρουν εκδίκηση, τις μέρες που θα φροντίσουμε οπωσδήποτε να έρθουν...

Εύη Κοντόρα
Αντιπρόεδρος της ΟΓΕ

Γυναικεία διαδήλωση στους δρόμους της Πετρούπολης στις 23 Φεβρουαρίου (8 Μαρτίου) 1917

ΟΣΟ ΦΟΥΝΤΩΝΟΥΝ ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ ΓΕΝΝΙΟΥΝΤΑΙ ΝΕΑ ΡΗΓΜΑΤΑ ΣΤΙΣ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ

Ο νέος χρόνος έφερε μαζί του νέες πολεμικές εστίες που φουντώνουν σε όλες τις ηπείρους και γίνονται φωτιές, καθώς ο ιμπεριαλιστικός ανταγωνισμός ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Κίνα τροφοδοτεί την κούρσα της αναμέτρησης για τον έλεγχο των αγορών και των στρατηγικής σημασίας περιοχών.

Από τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική...

Η αυγή του 2026, σηματοδότηκε από την ιμπεριαλιστική επέμβαση των ΗΠΑ στη **Βενεζουέλα**, με στόχο προφανή, χωρίς προσχήματα: την κατάκτηση των κοιτασμάτων πετρελαίου, φυσικού αερίου, σπάνιων γαιών και πολύτιμων πρώτων υλών και τον έλεγχο ολόκληρης της περιοχής, ενώ μαίνεται η αντιπαράθεση με την Κίνα και τη Ρωσία, που για τα δικά τους συμφέροντα επιδιώκουν την εδραίωση της παρουσίας τους στη Λατινική Αμερική

Ακολούθησε η κλιμάκωση της επίθεσης και των απειλών των ΗΠΑ κατά της **Κούβας** με τον κουβανικό λαό να αντιμετωπίζει μια οδυνηρή καθημερινότητα λόγω των τεράστιων ελλείψεων καυσίμων και άλλων αγαθών.

Την ίδια περίοδο οι εκβιασμοί ενάντια σε κράτη όπως η Κολομβία και το Μεξικό, για να ευθυγραμμιστούν πλήρως με τα συμφέροντα των ΗΠΑ στον διεθνή ιμπεριαλιστικό ανταγωνισμό, επιβεβαιώνουν τη νέα «αμυντική στρατηγική» στην οποία επισημαίνεται χαρακτηριστικά: «μετά από χρόνια παραμέλησης το υπουργείο Πολέμου θα αποκαταστήσει την αμερικανική στρατιωτική κυριαρχία στο δυτικό ημισφαίριο. Θα τη χρησιμοποιήσουμε για να προστατεύσουμε την πατρίδα μας και την πρόσβασή μας σε εδάφη - κλειδιά σε όλη την περιοχή. Θα αρνηθούμε επίσης την ικανότητα των αντιπάλων να τοποθετούν δυνάμεις ή άλλες απειλητικές δυνατότητες στο ημισφαίριό μας».

...μέχρι το Ιράν

Στο μέτωπο των ΗΠΑ και του Ισραήλ κατά του Ιράν αξιοποιήθηκαν υποκριτικά οι αγώνες του ιρανικού λαού και οι μεγάλες διαδηλώσεις που πραγματοποιήθηκαν στην αρχή του χρόνου ενάντια στην αντιλαϊκή πολιτική της κυβέρνησης και του κράτους του Ιράν, που κατέστειλε τις λαϊκές κινητοποιήσεις, πυροβολώντας και σκοτώνοντας διαδηλωτές. Η στρατιωτική κινητικότητα στην περιοχή του Περσικού Κόλπου και της Αραβικής Θάλασσας αυξάνουν τις ανησυχίες για επικείμενη επίθεση. Δεν είναι τυχαίο ότι, την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, κατευθύνεται στην περιοχή το μεγαλύτερο αεροπλανοφόρο των ΗΠΑ, το «USS Gerald R. Ford», ενώ το αεροπλανοφόρο «USS Abraham Lincoln» και η αρμάδα του βρισκείται ήδη εκεί.

και την Αρκτική...

Καθώς οι πάγοι λιώνουν στην Αρκτική, ανοίγουν νέες θαλάσσιες εμπορικές διαδρομές και αποκαλύπτονται νέες δυνατότητες για εκμετάλλευση πλουτοπαραγωγικών πηγών, η Γροιλανδία έχει βρεθεί στην «πρώτη γραμμή» των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών. Ετσι διεκδικείται από τις ΗΠΑ να γίνει η 51η Πολιτεία της. Το ενδιαφέρον στην περίπτωση αυτή είναι το γεγονός ότι οι απειλές και τα παζάρια φουντώνουν την ιμπεριαλιστική αντιπαράθεση μέσα στον ευρωατλαντικό άξονα. Από τη μία οι ΗΠΑ επιμένουν στην απόκτηση του νησιού «με τον έναν ή τον άλλο τρόπο» και από την άλλη οι Ευρωπαίοι να παρουσιάζουν την «ασφάλεια» στην Αρκτική ως υπόθεση του NATO, για να εξασφαλίσουν και εκείνοι μερίδιο και λόγο.

Φαίνεται ότι η περίπτωση της Γροιλανδίας ανοίγει ένα μεγάλο ρήγμα στις σχέσεις μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ σε σημείο που τα δύο αυτά στρατόπεδα έχουν φτάσει να αμφισβητούν ανοιχτά και δημόσια την χρησιμότητα του NATO, είτε αναγνωρίζουν ότι υπάρχουν αντιτιθέμενα συμφέροντα.

Επιβεβαιώνεται ο χαρακτηρισμός «λυκοσυμμαχία» για το NATO, αφού ο ανταγωνισμός των επιχειρηματικών ομίλων για πρώτες ύλες, δρόμους μεταφοράς εμπορευμάτων και Ενέργειας, νέες αγορές και γεωπολιτική «επιρροή» συνθλίβει και τους υποτιθέμενους «συμμάχους» και φυσικά τους λαούς, οι οποίοι μπαίνουν στο στόχαστρο αυτού του ανελέητου ανταγωνισμού.

Αυτές τις αντιθέσεις εκφράζουν επίσης οι διαφορετικές απόψεις για τη στήριξη της Ουκρανίας στον πόλεμο με τη Ρωσία και την ένταξή της στην ΕΕ, για τους όρους συνεργασίας των επιχειρηματικών ομίλων του πολέμου και της συμμετοχής κρατών εκτός ΕΕ στα θηριώδη εξοπλιστικά προγράμματα, όπως και η αντιπαράθεση για το αν οι κρίσιμες αποφάσεις απαιτούν ομοφωνία και θα πρέπει να προβλέπουν βέτο.

Ενώ οι πολεμικές εστίες εξαπλώνονται σε κάθε γωνιά του πλανήτη η ελληνική εμπλοκή ολοένα και βαθιάει. Τη συναντάμε σε όλα τα μέτωπα των πολέμων και ανταγωνισμών με στόχο να αρπάζουν κομμάτι από τη λεία οι εφοπλιστές, οι όμιλοι της Ενέργειας, των κατασκευών κ.ά.

Εμείς οι γυναίκες, εμείς οι μανάδες **τώρα** χρειάζεται να εντείνουμε τη δράση μας ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο, τις αιτίες που τον γεννούν και την ελληνική εμπλοκή. Η δράση μας έχει σημασία για τη ζωή μας και το μέλλον των παιδιών μας.

Αποκαλύπτουμε στις γυναίκες τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης, με την ουσιαστική συμφωνία και των υπόλοιπων ευρωατλαντικών κομμάτων, να στήσει το στρατό της χώρας μας στα μέτρα της πολεμικής ετοιμότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO, για να επιχειρούν σε κάθε σημείο του πλανήτη, εκεί όπου διακυβεύονται τα συμφέροντα και οι ανταγωνισμοί των λίγων και των ισχυρών

Δεν δεχόμαστε να καλύπτει η χώρα μας τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και τα άθλια προσχήματά τους. Να μας προπαγανδίζουν την «κουλτούρα των φέρετρων» για να μας κλείσουν το στόμα για τους τεράστιους κινδύνους να γίνουν τα παιδιά μας κρέας για τα κανόνια τους.

Αρνούμαστε να χρυσοπληρώσουμε τους θηριώδεις πολεμικούς εξοπλισμούς, με 5% του ΑΕΠ για τις ανάγκες του NATO, της ΕΕ, της πολεμικής οικονομίας την ώρα που κόβονται οι αναγκαίες δαπάνες για τη ζωή μας και τα κρατικά ταμεία είναι άδεια για τους αγρότες και τις αγρότισσες, την Υγεία, την Παιδεία, την Πρόνοια.

Δεν συμβιβάζομαστε να είναι η χώρα μας πολεμικό ορμητήριο, με στρατιωτικές βάσεις σπαρμένες από την Κρήτη έως τον Εβρο, με λιμάνια, αεροδρόμια και άλλες υποδομές στην υπηρεσία των ΑμερικανοNATOϊκών, ενώ εμείς και οι οικογένειές μας νύγονται τον χειμώνα και καίγονται το καλοκαίρι από την έλλειψη στοιχειώδους προστασίας και υποδομών.

Δεν ανεχόμαστε να στέλνουν τα παιδιά μας και τους συντρόφους μας σε ναυτικές πολεμικές αποστολές, όπως σ' αυτήν της Ερυθράς Θάλασσας, 2.500 χιλιόμετρα μακριά από τα σύνορα της χώρας ούτε και το πολεμικό εξοπλισμό της Ελλάδας, όπως τους Patriot στη Σ. Αραβία.

Θα πολεμήσουμε κάθε προσπάθεια στράτευσης των γυναικών στα ματωμένα σχέδια τους, όπως προωθείται με το νόμο που ψηφίστηκε το Γενάρη, ο οποίος έχει διπλό στόχο: από τη μία την ένταξη νέων δυνάμεων στις ένοπλες δυνάμεις και μάλιστα με ειδικά καθήκοντα, από την άλλη τον εξωραϊσμό των εγκλημάτων τους και τη νομιμοποίησή τους στη συνείδηση του λαού, στο όνομα της γυναικείας συμμετοχής. Δεν δεχόμαστε αυτή η συμμετοχή να προβάλλεται ως στοιχείο «προοδευτικότητας», «χειραφέτησης» και «ισοτιμίας» των γυναικών, ενώ καθημερινά με τις πολιτικές ΕΕ και κυβερνήσεων επιδεινώνονται οι όροι εργασίας, μόρφωσης και ζωής των νέων γυναικών. Δεν δεχόμαστε να θέσουμε τα χέρια και τις γνώσεις μας στην πολεμική μηχανή, για «να σκοτώνονται οι λαοί γι' τ' αφέντη το φαί».

Με την Παλαιστίνη ως τη λευτεριά!

Δεν θα επιτρέψουμε στην κυβέρνηση να στείλει στρατό στην αιματοβαμμένη Γάζα, όπως ήδη ετοιμάζεται, με τον μανδύα του «ειρηνοποιού». Δεν έχουν καμία δουλειά Έλληνες στρατιωτικοί να βάψουν τα χέρια τους με το αίμα των Παλαιστινίων. Η «δύναμη σταθεροποίησης» που ετοιμάζεται υπό την ηγεσία των ΗΠΑ θα αναλάβει ρόλο τοποτηρητή, είναι δύναμη κατοχής, υποστηρικτική στον ισραηλινό στρατό, που συνεχίζει να δολοφονεί αμάχους, μάνες και παιδιά. Οι δολοφόνοι επιστρέφουν στον τόπο του εγκλήμα-

Το Συμβούλιο Ειρήνης των μακελάρηδων για τα νοσηρά σχέδια στη Γάζα ενώ οι ΗΠΑ δηλώνουν έτοιμες για επίθεση στο Ιράν

τος με σημαία τη «σταθεροποίηση», που μόνο μεγαλύτερη αστάθεια σημαίνει για τον Παλαιστινιακό και τους άλλους λαούς. Ειδικά σήμερα, που τα σύννεφα ενός νέου ιμπεριαλιστικού πολέμου μαζεύονται επικίνδυνα πάνω από το Ιράν και αναζωπυρώνουν τις φλόγες στη Μέση Ανατολή.

Φωτίζουμε τους μεγάλους κερδισμένους επιχειρηματικούς ομίλους από αυτά τα δολοφονικά σχέδια καθώς:

- στη Λαωίδα της Γάζας «εκβάλλει» ο Ινδικός εμπορικός δρόμος που θα ενώνει την Ινδία με την Ευρώπη μέσω Ισραήλ και Ελλάδας και είναι ανταγωνιστικός με το Κινέζικο «δρόμο του μεταξιού»
- συζητείται η συγκρότηση ναυτικής πολεμικής δύναμης για την Ανατ. Μεσόγειο από κοινού με την Κύπρο και το Ισραήλ, με στόχο την προστασία των ενεργειακών και εμπορικών δρόμων, την αναχαίτιση ανταγωνιστικών σχεδίων.
- Οι ενεργειακοί κολοσσοί, όπως η Chevron αναθερμαίνουν τις προσδοκίες των ελληνικών ενεργειακών ομίλων για μεγαλύτερα κέρδη.

Τίποτα δεν μπορεί να κρύψει ότι αυτό που παρουσιάζουν ως φάρμακο στο λαό μας για την προστασία των κυριαρχικών δικαιωμάτων δεν είναι παρά το φαρμάκι της μεγαλύτερης εμπλοκής στα ιμπεριαλιστικά σχέδια

Γι' αυτό δυναμώνουμε την πάλη ενάντια στο ενδεχόμενο αποστολής στρατού στη Γάζα.

Ενισχύουμε την αλληλεγγύη στον Παλαιστινιακό, στον ιρανικό, στον κουβανικό και στους άλλους λαούς που βρίσκονται στη δίνη των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και πολέμων, σήμερα που ο κόσμος φλέγεται και είναι περισσότερο ορατός ο κίνδυνος μιας γενοκτυφωμένης σύγκρουσης.

Χριστίνα Σκαλούμπακα
Πρόεδρος της ΟΓΕ

Λατινική Αμερική και Καραϊβική στο στόχαστρο των ΗΠΑ

Η επίθεση στη Βενεζουέλα

Στην αυγή του 2026 οι ΗΠΑ προχώρησαν σε ωμή στρατιωτική επέμβαση εναντίον της Βενεζουέλας και του λαού της. Πιο συγκεκριμένα, μέσα στα πλαίσια της επιχείρησης «Απόλυτη Αποφασιστικότητα» («Absolute Resolve»), στρατιωτικές δυνάμεις των ΗΠΑ βομβάρδισαν τουλάχιστον 5 στρατηγικούς στόχους στην επικράτεια της Βενεζουέλας, στρατιωτικές και άλλες σημαντικές υποδομές, προκαλώντας δεκάδες θύματα, στα οποία περιλαμβάνονται 32 Κουβανοί μαχητές και άμαχοι. Κατά την επιχείρηση, απήχθη από αμερικανικές στρατιωτικές δυνάμεις ο Πρόεδρος της Βενεζουέλας, Ν. Μαδούρο και η σύζυγός του, οι οποίοι με προσχηματικές κατηγορίες περί «ναρκω- τρομοκρατίας» κ.ο.κ οδηγήθηκαν σε κέντρο κράτησης της Υπηρεσίας Δίωξης Ναρκωτικών των ΗΠΑ (DEA) στη Νέα Υόρκη, όπου κρατούνται μέχρι σήμερα, ώστε να δικαστούν από τις αμερικανικές αρχές.

Ωστόσο, είναι γνωστό, όπως γνωρίζουμε από την ιστορία, ότι οι ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις δε γίνονται για «τα μάτια της Ωραίας Ελένης». Αυτό επιβεβαιώνεται τόσο από τα γεγονότα που ακολούθησαν, όσο και από δηλώσεις του Αμερικανού Προέδρου και άλλων κυβερνητικών αξιωματούχων που προβάλλουν απροκάλυπτα τον πραγματικό στόχο της επιθετικότητάς των ΗΠΑ, που δεν είναι άλλος από τον έλεγχο του τεράστιου ενεργειακού πλούτου της Βενεζουέλας και την «απώθηση» άλλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων, όπως η Κίνα και η Ρωσία, από τη χώρα και ευρύτερα τη Λατινική Αμερική. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι αμέσως μετά την αμερικανική στρατιωτική επιχείρηση στη Βενεζουέλα, η κυβέρνηση Τραμπ εξαπέλυσε επιπλέον απειλές εναντίον και άλλων λαών της Λατινικής Αμερικής, και ιδιαίτερα εναντίον των λαών της Κούβας και της Κολομβίας.

Την ίδια ώρα, η ΕΕ και κράτη - μέλη της έσπευσαν να δώσουν πλήρη κάλυψη στην εγκληματική στρατιωτική επίθεση των ΗΠΑ στη Βενεζουέλα. Επαναλαμβάνοντας όλα τα σαθρά «επιχειρήματα» της Ουάσιγκτον, πανηγύρισαν για την απαγωγή του Προέδρου της Βενεζουέλας. Για μια ακόμη φορά το περιβόητο «διεθνές δίκαιο» εφαρμόστηκε αλά καρτ, κομμένο και ραμμένο στα μέτρα των ιμπεριαλιστών. Σε αντίστοιχο μήκος κύματος εμφανίστηκε και η ελληνική κυβέρνηση επιλέγοντας να κλείσει τα μάτια για μια ακόμη φορά μπροστά στο νέο έγκλημα. Σε ρόλο τοποτηρητή του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, υιοθέτησε και υιοθετεί πλήρως όλα τα προσχήματα των ΗΠΑ, αρνούμενη το δικαίωμα των λαών να καθορίζουν οι ίδιοι τις εξελίξεις στις χώρες τους.

Η επιχείρηση στραγγαλισμού της Κούβας

Πολύμορφες πιέσεις και απειλές εντείνουν οι ΗΠΑ και ενάντια στην Κούβα και στον ηρωικό λαό της. Η επιχείρηση οικονομικού και εμπορικού στραγγαλισμού συνεχίζεται παράλληλα με την άθλια προπαγάνδα τους, προετοιμάζοντας το έδαφος για πιο άμεσες επεμβάσεις. Έτσι μετά από τα 65 χρόνια του βάρβαρου αποκλεισμού της Κούβας και τη συμπερίληψή της στην απαράδεκτη «λίστα κρατών που στηρίζουν την τρομοκρατία», έρχονται τώρα να προσθέσουν νέα απάνθρωπα μέτρα. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, εντάσσονται οι πιέσεις των ΗΠΑ στη μεταβατική κυβέρνηση της Βενεζουέλας για την πλήρη διακοπή προμήθειας πετρελαίου στην Αβάνα. Αντίστοιχο στόχο έχει και το διάταγμα που εξέδωσε ο Αμερικανός Πρόεδρος στις 29 Γενάρη, με το οποίο απειλεί με δασμούς οποιαδήποτε χώρα προμηθεύσει με πετρέλαιο και άλλα εμπορεύματα ζωτικής σημασίας την Κούβα.

Η μεγάλη εικόνα....

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η κλιμάκωση της επιθετικότητας των ΗΠΑ τόσο κατά της Κούβας, όσο και κατά της Βενεζουέλας εντάσσεται σε ένα ευρύτερο σχέδιο που έχει σκοπό την επιβολή και την κυριαρχία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική, ενάντια σε όποιο λαό προσπαθεί να σηκώσει κεφάλι. Η πολιτική αυτή περιγράφεται με λεπτομέρειες σε έκθεση του μεγαλύτερου «think tank» του αμερικανικού στρατού, RAND Corporation, που συντάχθηκε για λογαριασμό του Υπουργείου Άμυνας των ΗΠΑ ήδη επί κυβέρνησης Δημοκρατικών το 2021 και δημοσιεύθηκε το 2023. Η έκθεση με τίτλο «Ανταγωνισμός και σύγκρουση μεγάλων δυνάμεων στη Λατινική Αμερική» και παρουσιάζει όλα τα γεωπολιτικά και οικονομικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν την κορύφωση των ανταγωνισμών ανάμεσα στα διαφορετικά ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα. Επίσης, παρουσιάζει πιθανά σενάρια που προοικονομούν την επέμβαση στη Βενεζουέλα, αλλά και τη στάση των ΗΠΑ συνολικά στην περιοχή.

Σύμφωνα πάντα με την έκθεση, η αυξανόμενη επιρροή της Κίνας έχει πολλές παραμέτρους γεωστρατηγικής, αλλά και οικονομικής σημασίας. Το γεγονός ότι η Κίνα τα τελευταία είκοσι χρόνια έχει επενδύσει σε κρίσιμες υποδομές στην περιοχή, όπως τα λιμάνια (π.χ. Buenaventura στην Κολομβία), προκαλεί για ευνόπητους λόγους μεγάλη ανησυχία σε αμερικανικούς επιχειρηματικούς ομίλους. Ταυτόχρονα, γίνεται αντιληπτό πως «οι κινεζικές επενδύσεις σε λιμενικές εγκαταστάσεις παγκοσμίως προορίζονται να έχουν διπλή πολιτικοστρατιωτική χρήση και, τελικά, να υποστηρίξουν τις αυξανόμενες στρατιωτικές φιλοδοξίες της Κίνας»- Όπως λέει δηλαδή και ο σοφός λαός: «δυο γάιδαροι μαλώνανε σε ξένο αχυρώνα».

Στην κούρσα αυτή φυσικά δε μένει αμέτοχη και η Ρωσία, που επικεντρώνεται κατά την εκτίμηση της έκθεσης σε πολιτικούς και στρατιωτικούς τομείς, κυρίως λόγω της ανάγκης για αύξηση της πίεσης και για «προβολή ισχύος σε κοντινή γεωγραφική απόσταση από τις ΗΠΑ».

1. «Great-Power Competition and Conflict in Latin America»

Η έκθεση δεν μένει μόνο στις κυνικές διαπιστώσεις για το πώς οι ιμπεριαλιστές κινούνται στην παγκόσμια σκακιέρα για το μοίρασμα του κόσμου σε σφαίρες επιρροής. Περιγράφει πιθανές αφορμές και προσχήματα που θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει η αμερικανική πλευρά, καθώς και σενάρια ανατροπής αυτής της κατάστασης με ανατριχιαστικές λεπτομέρειες και ομοιότητες με τις τρέχουσες εξελίξεις.

Αλληλεγγύη στην πάλη των λαών

Οι νέες αυτές ιμπεριαλιστικές επιθέσεις γέμισαν οργή και αγανάκτηση τις γυναίκες των Συλλόγων και των Ομάδων της ΟΓΕ. Εκφράσαμε την αλληλεγγύη και τη στήριξή μας στον λαό και τις γυναίκες της Βενεζουέλας. Καταγγείλαμε την παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων του λαού της χώρας, την απαγωγή του Προέδρου της ξεσκεπάζοντας τα ανυπόστατα προσχήματα περί «καταπολέμησης του εμπορίου των ναρκωτικών». Επαναλάβαμε την πάγια θέση καταδίκης για το διαχρονικό έγκλημα που συντελείται εδώ και 65 χρόνια κατά των γυναικών και του λαού της Κούβας με τον απάνθρωπο οικονομικό αποκλεισμό, αλλά και εκφράσαμε τη συμπάρασσή μας μπροστά στις νέες απειλές που εκτοξεύονται και τον ενεργειακό αποκλεισμό της Κούβας που προκαλούν ασφυξία στο λαό της.

Συνεχίζουμε με συνέπεια, πείσμα και αποφασιστικότητα να καταγγέλλουμε την ιμπεριαλιστική επιθετικότητα και είμαστε στο πλευρό κάθε λαού που αγωνίζεται ενάντια σε αυτή τη βαρβαρότητα. Έχουμε ξεκάθαρο ότι οι λαοί δεν έχουν τίποτα να κερδίσουν

στοιχιζόμενοι πίσω από τον ένα ή τον άλλο ιμπεριαλιστή. Είμαστε αισιόδοξες γιατί γνωρίζουμε καλά πως οι λαοί δεν έχουν πει την τελευταία τους κουβέντα. Η ιστορία έχει αποδείξει πως η επίδειξη δύναμης, η ωμότητα και η αγριότητα του ιμπεριαλιστικού πολέμου φέρνει μαζί της και την αφύπνιση των λαών, που μπορεί να γίνει δύναμη ανατροπής αυτού του άδικου συστήματος που έχει στο επίκεντρο την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο.

Στέλνουμε μήνυμα σ όλες τις γυναίκες του μόχθου, τις εργαζόμενες, τις αγρότισσες, τις αυτοαπασχολούμενες της πόλης, τις νέες μπτέρες, τις φοιτήτριες, τις συνταξιούχους για να ενώσουμε τις δυνάμεις και να γίνουμε πρωταγωνίστριες των εξελίξεων. Να πιστέψουμε στη δύναμη μας, να βγούμε μπροστά διεκδικώντας όλα όσα είναι αναγκαία για τη ζωή μας σήμερα τον 21ο αιώνα. Αυτός είναι ο δρόμος στον οποίο αξίζει να βαδίσουμε χωρίς να λυπόμαστε τον κόπο και το χρόνο που χρειάζεται να αφιερώσουμε! Όπως άλλωστε λένε χαρακτηριστικά και οι στίχοι του μεγάλου Κουβανού ποιητή, Χοσέ Μαρτί²:

*«Σε κάμπο ανθισμένο κρατήσου,
Εκεί που τις μάχες σου δίνεις
Για όσα ποτέ δεν προδίνεις
Θα παίζεις διαρκώς τη ζωή σου.»*

Θεοδοσία Δαλμάρα
μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

2. Χοσέ Μαρτί, Απλοί Στίχοι, VII: 3/8, Μετάφραση: Μπάμπης Ζαφειράτος

Την Παρασκευή 13 Φλεβάρη, αντιπροσωπεία της ΟΓΕ αποτελούμενη από την Πρόεδρο Χριστίνα Σκαλούμπακα και την Αντιπρόεδρο Μαίρηνη Στεφανίδη συναντήθηκε με τον Πρόεδρο της Κούβας Aramis Fuente Hernandez για να εκφράσει την αλληλεγγύη της ΟΓΕ στον λαό της Κούβας, ενάντια στην κλιμάκωση της επιθετικότητας του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, παραδίδοντας το παρακάτω μήνυμα:

«**Η Ομοσπονδία Γυναικών της Ελλάδας (ΟΓΕ)** καταδικάζει απερίφραστα και κατηγορηματικά τις ανοιχτές και προκλητικές απειλές που εκτοξεύουν οι ΗΠΑ για στρατιωτική επέμβαση στην Κούβα, μετά την εγκληματική στρατιωτική ιμπεριαλιστική επέμβαση στη Βενεζουέλα. Καταγγέλλουμε τον οικονομικό και ενεργειακό αποκλεισμό της Κούβας που προκαλεί ασφυξία στο λαό της.

Καταδικάζουμε τη νέα κλιμάκωση της επιθετικότητας του αμερικανικού ιμπεριαλισμού κατά της κυριαρχίας και

Συνάντηση έκφρασης αλληλεγγύης στον κουβανικό λαό από την Πρόεδρο και την Αντιπρόεδρο της ΟΓΕ στον Πρόεδρο της Κούβας στην Αθήνα

της ανεξαρτησίας της Κούβας και των δικαιωμάτων του κουβανικού λαού! Η κλιμάκωση της επιθετικότητας και του εκβιασμού των ΗΠΑ κατά της Κούβας εντάσσεται σε ένα ευρύτερο σχέδιο του αμερικανικού ιμπεριαλισμού να επιβά-

λει την κυριαρχία του στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

Η ΟΓΕ στέλνει μήνυμα αλληλεγγύης στον λαό και τις γυναίκες της Κούβας, που υποφέρουν από τον απάνθρωπο αποκλεισμό που επέβαλαν οι ΗΠΑ εδώ και 65 χρόνια. Στεκόμαστε στο πλευρό του λαού της Κούβας, ο οποίος δίνει έναν τεράστιο αγώνα για την υπεράσπιση της ανεξαρτησίας του ενάντια στην ιμπεριαλιστική επιθετικότητα, αποτελώντας παράδειγμα αξιοπρέπειας και διεθνιστικής αλληλεγγύης.

Δυναμώνουμε τη στήριξη μας στον λαό της Κούβας και σε όλους τους λαούς που βιώνουν τις συνέπειες των ιμπεριαλιστικών σχεδίων των ΗΠΑ – NATO – ΕΕ, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού τους με την Κίνα και τη Ρωσία για το ξαναμοίρασμα του κόσμου.

Κάτω τα χέρια από την Κούβα και τον λαό της!

ΕΘΝΙΚΟ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟ: Αυξάνει τους φραγμούς για την αποφοίτηση από το Λύκειο, ενώ το μετατρέπει σ' ένα διαρκές εξεταστικό φίλτρο. Ανοίγει νέο κύμα ιδιωτικοποίησης στην εκπαίδευση.

Πηλεύουμε για το σχολείο που έχουν ανάγκη τα παιδιά μας σε αυτή την εποχή

«Μια νέα Παιδαγωγική και Κοινωνική Συμφωνία για το σχολείο του 2040» - «το Λύκειο να ξαναγίνει η καρδιά της εκπαίδευσης» - «να καταλήξουμε σε δεσμεύσεις που θα αντέχουν στον χρόνο. Να μιλήσουμε με ειλικρίνεια για όσα δεν λειτούργησαν. Να διαφυλάξουμε όσα πέτυχαν»... αυτά κι άλλα πολλά προπαγανδίζει η υπουργός Παιδείας Σοφία Ζαχαράκη, Επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά ότι το 2026 η κυβέρνηση θα ανοίξει τον διάλογο για το Εθνικό Απολυτήριο. Δεν είναι η πρώτη φορά, αλλά είναι από τις καλύτερες που με τόσο μεγάλα λόγια κυβερνητικά στελέχη προσπαθούν να χαϊδέψουν αυτιά κρύβοντας τις πραγματικές προθέσεις τους!

Στο σχέδιο της κυβέρνησης και σε άλλων «ζυμώσεις», που γίνονται από εκπαιδευτικούς αναλυτές, φροντιστηριάρχες, ιδιωτικά σχολεία κλπ, η **ιδέα του Εθνικού Απολυτηρίου περιγράφει ότι θα συνεκτιμάται η συνολική επίδοση του μαθητή κατά τις τρεις τάξεις του Λυκείου για την πρόσβασή του στην Ανώτατη Εκπαίδευση, ενώ παράλληλα θα διατηρηθούν οι πανελλαδικές εξετάσεις.**

Η όλη συζήτηση στρέφεται στο πώς η συνεκτίμηση των επιδόσεων του Λυκείου θα είναι αντικειμενική και μη αμφισβητούμενη, όπως είναι και οι πανελλαδικές. Έτσι, προτείνεται ένα μοντέλο όπου οι προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις, στο τέλος της χρονιάς σε κάθε τάξη του Λυκείου, θα γίνονται με μεγαλύτερη βαρύτητα

της Τράπεζας Θεμάτων και με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου της βαθμολόγησης των εκπαιδευτικών.

Από μόνα τους όλα τα παραπάνω κάνουν μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς να καταλαβαίνουν πως οδηγούμαστε σε ένα Λύκειο όπου κάθε...ανάσα του μαθητή θα μετρά για την εισαγωγή του στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Γι' αυτό οι μαθητές όταν ακούνε για Εθνικό Απολυτήριο κάνουν λόγο για «τριπλές πανελλαδικές» και το απορρίπτουν ασυζητητί. Γιατί γνωρίζουν ήδη το άγχος και τον ανταγωνισμό που επικρατεί σήμερα μόνο για τις πανελλαδικές - φανταστείτε, αν αυτό επεκταθεί και στις τρεις τάξεις του Λυκείου, τι σημαίνει αυτό σε οικονομική αιμορραγία για φροντιστήρια από πολύ νωρίτερα, αλλά και σε ό,τι έχει να κάνει με την πίεση που θα βιώνουν οι μαθητές και οι οικογένειές τους.

Τι προσπαθεί να αντιμετωπίσει το «Εθνικό Απολυτήριο» και γιατί με παλιά, σθερά υλικά είναι αδύνατη η «λύση»

Η κυβέρνηση δημιουργώντας νέα εμπόδια και κόφτες στο Γενικό Λύκειο, κάνοντας το πιο δύσκολο, επιδιώκει να αποθαρρύνει την συνέχιση των σπουδών σ' αυτό, να μειώσει τον αριθμό των μαθητών προς τα δημόσια πανεπιστήμια, να αυξήσει τη ροή προς

τα ΕΠΑΛ, αλλά και να τροφοδοτήσει με πελατεία την αγορά προσώτων μετά την Β/βάθμια εκπαίδευση συνολικά.

Άλλωστε είναι γνωστό ότι η αναλογία ΓΕΛ και ΕΠΑΛ, στην Ελλάδα, είναι 65% ΓΕΛ και 35% ΕΠΑΛ, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 50% - 50%. Διαχρονικά το κράτος και οι κυβερνήσεις θέτουν σαν στόχο να κάνουν πιο ελκυστική τη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, σήμερα ΕΠΑΛ. Είναι φανερό, ότι αυτή η επιδιωκόμενη αλλαγή συνδέεται με τις ανάγκες της οικονομίας, τις προτεραιότητες κλάδων σχετικά με τις ανάγκες που επιβάλλει η ανάπτυξη συγκεκριμένων ομίλων, εργοδοτικών ενώσεων κλπ.

Τώρα γιατί αυτή η διαχρονική «αποτυχία»; Αναδεικνύοντας πολλές «αιτίες» αποσιωπούν ότι ούτε η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση δεν παρέχει ολοκληρωμένη γενική παιδεία, ούτε επαγγελματικά δικαιώματα και διέξοδο στην εργασία, όπως ούτε το Γενικό Λύκειο παρέχει την σύγχρονη γενική παιδεία που έχουν ανάγκη οι νέοι και μετατρέπεται όλο και περισσότερο σε σχολείο προετοιμασίας για τα πανεπιστήμια. Όσον αφορά τώρα τα ποσοστά απασχόλησης των αποφοίτων των ΑΕΙ, στην χώρα μας είναι 79%, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 86,7%.

Στα παραπάνω, πολλά ζητήματα θα μπορούσαμε να παραθέσουμε και να επικαλεστούμε. Ας αναφέρουμε μόνο ένα κύριο εκπαιδευτικό, που επικαλείται και η κυβέρνηση και είναι η απαξίωση του Λυκείου. Είναι πια φανερό σε όλους ότι όλο και πιο έντονα το Λύκειο πια χάνει τον αυτοτελή παιδαγωγικό του ρόλο, με τον εξεταστικό του προσανατολισμό, την ανάπτυξη των φροντιστηρίων, που όλο και πιο νωρίς ξεκινούν οι μαθητές, μέχρι τη θλιβερή εικόνα να αδειάζουν οι τάξεις από το Μάρτη στην Γ' Λυκείου. Για να μην αναφερθούμε σε συνολικότερα προβλήματα όπως η γλωσσική φτώχεια, η αντικατάσταση της γνώσης από πληροφορία και δεξιότητες, ένα «σχολείο -φροντιστήριο» που κάνει τον μαθητή να βαριέται, να χάνει το ενδιαφέρον του. Αποσιωπούν κυβέρνηση και κόμματα πιστά στις πολιτικές της ΕΕ, ινστιτούτα και ιμπεριαλιστικοί οργανισμοί τύπου ΟΟΣΑ, ΜΜΕ κλπ, ότι είναι ένα σχολείο που βιώνει και διδάσκει τις κυρίαρχες αντιδραστικές αντιλήψεις του εκμεταλλευτικού συστήματος που διαπερνούν την κοινωνία και διαχέονται με κάθε τρόπο και μέσα στην εκπαίδευση, σε όλες τις βαθμίδες της (ανταγωνισμός, εγωισμός, απαξίωση του φίλου και της ζωής κλπ). Δεν μπορούν να κρυφτούν πια τα φαινόμενα προσωπικής κρίσης των εφήβων (άγχος, προβλήματα της οικογένειας, ευαισθησίες της εφηβείας, μαθησιακές δυσκολίες, κλπ) που συσσωρεύουν αδιέξοδα, απογοητεύσεις και «αποτυχίες» συμβάλλοντας και στην αύξηση φαινομένων νεανικής παραβατικότητας.

Οι αρνητικές συνέπειες επιβεβαιώνονται και από την ευρωπαϊκή πραγματικότητα

Η διεθνής εμπειρία είναι αποκαλυπτική: τα συστήματα «εθνικού απολυτηρίου» ή «εθνικών εξετάσεων» δεν έλυσαν τα πραγματικά προβλήματα του σχολείου, την υποχρηματοδότηση, τις ελλείψεις σε υποδομές, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και τη στήριξη των μαθητών. Αντίθετα, κι εκεί η πραγματικότητα αποκαλύπτει ένα σχολείο ακόμα πιο σφικτά δεμένο με τις ανάγκες της αγοράς, με τις εξετάσεις να πολλαπλασιάζονται και τη γνώση να μετατρέπεται ανοικτά σε εμπόρευμα, με τις κοινωνικές ανισότητες να οξύνονται ακόμα περισσότερο.

Γαλλία – Baccalauréat: Στις πιο ελίτ σχολές της Γαλλίας («Grandes Écoles») το ποσοστό των φοιτητών εργατικής καταγωγής είναι μόλις 7%, ενώ μόνο το 38% των παιδιών αυτών «τολμά» να ακολουθήσει το Baccalauréat Général, που οδηγεί στις πανεπιστημιακές σπουδές. Το σχολείο, αντί να εξισορροπεί ανισότητες, τις παγιώνει και τις βαθιάνει.

Ηνωμένο Βασίλειο – GCSE / A-levels: Στην Αγγλία, οι μαθητές εργατικής καταγωγής πετυχαίνουν βαθμολογία A* έως C στη Γλώσσα και στα Μαθηματικά περίπου στο μισό ποσοστό σε σχέση με τους υπόλοιπους, ενώ οι εύποροι μαθητές έχουν 2,2 φορές μεγαλύτερη πιθανότητα πρόσβασης στο STEM A-Level που οδηγεί σε Ιατρικές, Πολυτεχνικές και Σχολές Φυσικών Επιστημών. Την ίδια στιγμή η ιδιωτική φροντιστηριακή ενισχυτική διδασκαλία γιγαντώνεται: το 30% των μαθητών πανελλαδικά συναγωνίζεται το 46% στο Λονδίνο (Sutton Trust, 2023).

Γερμανία: Σε ένα σύστημα όπου το φιλτράρισμα των μαθητών ξεκινά ήδη από την ηλικία των δέκα ετών, μόνο το 15% των παιδιών από εργατικές οικογένειες καταλήγει στο Gymnasium, που οδηγεί στο Πανεπιστήμιο.

Παρόμοια εικόνα καταγράφεται και στις χώρες όπου εφαρμόζεται η **Matura** (Αυστρία, Ελβετία, Τσεχία, Σλοβακία κ.λπ.). Το Εθνικό Απολυτήριο συνδέεται με αλληπάλληλες εξετάσεις, με αυξημένες απαιτήσεις και με έντονη εξωσχολική προετοιμασία. Όσο αυξάνεται ο ανταγωνισμός για τις περιορισμένες θέσεις στην Ανώτατη Εκπαίδευση, τόσο διογκώνεται και η ανάγκη για φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα. Η λεγόμενη «**σκιάδης εκπαίδευση**» στην Ευρώπη (εκεί που κατατάσσονται και τα δικά μας φροντιστήρια, τα ιδιαίτερα κ.ο.κ.) δεν είναι παρενέργεια, αλλά αναπόσπαστο κομμάτι αυτών των συστημάτων.

Η πραγματική συζήτηση είναι για το ποιο σχολείο αξίζει στα παιδιά μας

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις επιβεβαιώνεται ένα βασικό συμπέρασμα: **Το Εθνικό Απολυτήριο, με όποιο όνομα κι αν βαφτιστεί, με όποιες τεχνικές λεπτομέρειες κι αν πλαισιωθεί, δεν αναβαθμίζει τη Γενική Παιδεία, αντίθετα τη θυσιάζει στον βωμό της επιλογής, της κατάταξης και της προσαρμογής στις ανάγκες της οικονομίας της αγοράς.** Το «σχολείο του μέλλοντος», για το οποίο θέλει να ανοίξει διάλογο η κυβέρνηση, είναι ένα σχολείο πιο σκληρό, πιο ανταγωνιστικό, πιο ταξικό. **Γι' αυτό και η συζήτηση για το Εθνικό Απολυτήριο δεν είναι τεχνική, ούτε παιδαγωγικά ουδέτερη, αφορά το ποιο σχολείο, ποια γνώση, ποια ζωή αξίζει στα παιδιά μας.**

Οι σύλλογοι και οι ομάδες της ΟΓΕ σε όλη τη χώρα θα πρέπει να επιδιώξουν να μιλήσουν με τις νέες μητέρες, με συλλόγους γονέων και εκπαιδευτικών και να βρεθούν σε κοινή δράση μαζί τους, μιας και είναι «αιτία πολέμου» που υπονομεύει το δικαίωμα όλων των παιδιών στη μόρφωση. Αρνούμαστε να σπουδάζουν τα παιδιά μόνο αν οι γονείς τους έχουν γερό πορτοφόλι. Παλεύουμε ανυποχώρητα για το σχολείο που έχουν ανάγκη τα παιδιά μας σε αυτή την εποχή.

Πόπη Ξεκαλάκη
Εκπαιδευτικός, μέλος του Προεδρείου της ΟΓΕ

ΝΕΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Στη ρότα των γνωστών καπιταλιστικών αντιφάσεων

Αλλη μια έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για την Παιδεία στη χώρα μας έρχεται να προστεθεί στις εκθέσεις του ιμπεριαλιστικού οργανισμού τις τελευταίες δεκαετίες που αποτελούν μπούσουλα για τις αναδιαρθρώσεις των ελληνικών κυβερνήσεων στον χώρο, που τίποτα θετικό δεν έχουν να επιδείξουν στην ολόπλευρη μόρφωση των παιδιών του λαού.

Στην προσπάθεια το κεφάλαιο να αυξήσει τις γνώσεις και δεξιότητες των αυριανών εργαζομένων ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις ανάπτυξης της σύγχρονης καπιταλιστικής αγοράς, προτείνει μια σειρά συνταγές αναδιαρθρώσεων, οι οποίες όμως τελικά προσκρούοντας στα κριτήρια κόστους - οφέλους που θέτει το ίδιο το σύστημα στην Παιδεία καταλήγουν να μετακυλήσουν πολλαπλάσιο κόστος της εκπαίδευσης στον λαό, φτωχαίνοντας τελικά και το ίδιο το μορφωτικό επίπεδο ταυτόχρονα.

Έτσι και η παρούσα έκθεση, σύμφωνα με το υπουργείο Παιδείας, δίνει τα εύσημα στην κυβέρνηση για «υλοποίηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων», αναφέροντας την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, μεταρρυθμίσεις για τους εκπαιδευτικούς, την ψηφιακή μετάβαση, τις αλλαγές στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, την υποχρεωτική Προσχολική Εκπαίδευση από 4 ετών (χωρίς να βλέπει τις τσίγκινες αίθουσες στις οποίες τα νήπια πρωτοέρχονται σε επαφή με την Εκπαίδευση), τις επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές και πλατφόρμες, τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και την πρώιμη εκμάθηση ξένων γλωσσών... «Ωστόσο, παρατηρούνται διακυμάνσεις στις επιδόσεις των μαθητών, ιδίως στα μαθηματικά και στην κατανόηση κειμένου, ενώ οι κοινωνικοοικονομικές και γεωγραφικές ανισότητες εξακολουθούν να επηρεάζουν

τα μαθησιακά αποτελέσματα», επισημαίνει. Με άλλα λόγια, και ενώ η κυβέρνηση ακολουθεί κατά γράμμα τις οδηγίες των ιμπεριαλιστικών οργανισμών όπου συμμετέχει, το επίπεδο συνεχίζει να πέφτει και οι ανισότητες να «βασιλεύουν»!

Οι νέες οδηγίες που δίνει ο ΟΟΣΑ απέναντι σε αυτά - στην πραγματικότητα δεν είναι καθόλου νέες - είναι η «σταδιακή ενίσχυση της αυτονομίας των σχολικών μονάδων», που σημαίνει μεγαλύτερη απαλλαγή του κράτους από την ευθύνη του γι' αυτές, για τη χρηματοδότηση και τη λειτουργία τους, άρα πέρασμα του κόστους στους γονείς, στους εκπαιδευτικούς κ.λπ.

Είναι επίσης η «αποσαφήνιση ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ των φορέων διακυβέρνησης», που παραπέμπει σε παλαιότερες προτάσεις του για διευθυντές σε ρόλο μάνατζερ. Είναι η επιμονή στην «αξιολόγηση των εκπαιδευτικών με την επαγγελματική μάθηση και σταδιοδρομία», που παραπέμπει σε περαιτέρω φραγμούς μεταξύ του πτυχίου και του επαγγέλματος του εκπαιδευτικού και αποτελεσματικότερο γι' αυτούς έλεγχο του ρόλου του εκπαιδευτικού.

Προτείνει τέλος «τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας της Προσχολικής Εκπαίδευσης, ιδίως για τα παιδιά κάτω των 4 ετών» - κάτι που έχει αφηθεί στην κρίση και στα οικονομικά του κάθε δήμου - και «τη διασφάλιση ουσιαστικής ενσωμάτωσης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των ψηφιακών πρωτοβουλιών», καθώς η θεοποίηση της ψηφιακής μετάβασης στην Εκπαίδευση τα προηγούμενα χρόνια έχει αρχίσει έντονα να αμφισβητείται στα κράτη που είχαν προηγηθεί σε αυτόν τον τομέα.

Πάντα η ίδια αιτία...

Η Εμινέ από... Αλήθεια από πού ήταν; Κανείς από όσους σώθηκαν από το ναυάγιο δεν ήξερε να πει. Το πτώμα της ανασύρθηκε μαζί με άλλων σκοτωμένων-πνιγμένων αν προτιμάτε- μέσα από τον μεγάλο γαλάζιο τάφο του Αιγαίου. Μόνο το όνομά της. «Α, αυτή είναι η Εμινέ!» Και πολύ είναι αυτό.

Από κάπου έφυγε. Κάποια μάνα την έσφιξε στην αγκαλιά της αποχαιρετώντας την. «Μη μας ξεχάσεις. Πρόσεξε εκεί που πας...». Έτσι δεν κάνανε και οι δικοί μας όταν έστελναν τα παιδιά τους στις Γερμανίες, στα Βέλγια, στην Αμερική, στην Αυστραλία. «Μη μας ξεχάσεις!»

Και ο Γιουσούφ, ο Άχμετ, η Σοράγια... Κάποια μάνα τους έσφιξε στην αγκαλιά της, τα φίλησε σταυρωτά στα μάγουλα. Τάχα τα φίλησε στα μάτια; Όχι, αν έχουν την ίδια πρόληψη ότι «στα μάτια είναι χωρισμός, λεν, τα φιλά». Τα φίλησε, έτρεχε από πίσω τους μέχρι που να καθούν από τα μάτια της, με το σφίξιμο στο στομάχι, γιατί ήξερε ότι είχαν μπροστά τους ένα μακρύ δύσκολο ταξίδι. Ένα ταξίδι προς την ζωή (που στον τόπο τους κινδύνευε), ένα ταξίδι προς την «ελευθερία» (όπως νόμιζαν), προς τον πολιτισμό (όπως στα μάτια τους λαμπυρίζει η Ευρώπη)... Πόσα από αυτά τα παιδιά, αυτά τα κορίτσια είχαν δει θάλασσα στη ζωή τους; Η άθλια ζωή τους τα όπλιζε με τόλμη, ότι θα κάνουν το αδύνατο και θα βρεθούν στη γη της επαγγελίας! Η Αϊσέ και η Γιασμίν μάλιστα το αποφάσισαν μολοντί ήταν έγκυες. Τα παιδιά τους δεν θα γεννιόταν στη μιζέρια και τη δυστυχία. Θα έκαναν τα αδύνατα δυνατά να γεννηθούν σε έναν άλλο κόσμο. Θα τους παρείχαν τα πάντα! Όνειρα, σχέδια, ελπίδες... Ξεπούλησαν τα πάντα να πληρώσουν τους διακινητές-εμπόρους ψυχών, για να φτάσουν να ακουμπήσουν το όνειρο.

Και ξαφνικά, μπαμ! Η Εμινέ, ο Γιουσούφ, η Σοράγια, στον πάτο της θάλασσας. Η Αϊσέ και η Γιασμίν με χαμένο όνειρο και ελπίδες. Το Αιγαίο έπαψε από καιρό να είναι γαλάζιο. Τα παιδιά με τα μαύρα ανατολίτικα μάτια και τα πολύχρωμα ρούχα τους, έχουν αλλάξει το χρώμα του.

Κάποιοι γονείς θα αναρωτιούνται γιατί δεν απαντάνε στο τηλέφωνο τα παιδιά τους. Στον βυθό της θάλασσας δεν έχει σήμα. «Μας ξέχασε άραγε.»

Ένας άνεμος, η ΕΛΠΙΔΑ, τους έφερε μέχρι εκεί. Δυο άγκυρες τους έστειλαν στον βυθό. Η ΑΠΛΗΣΤΙΑ ΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ και Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ.

Βαρύς ο Φλεβάρης. Νέοι άνδρες και γυναίκες (πολλές γυναίκες), έχασαν τη ζωή τους.

Γυναίκες της εργατιάς, του κάματου, της ταλαιπωρίας, πήγαν για το νυχτοκάματο και δεν γύρισαν. Δεν γύρισαν, όχι γιατί δούλευαν νύχτα, αλλά γιατί η ανάληψη εργοδοσία και το κράτος που την καλύπτει, δεν τις λογάρισαν ποτέ ως ανθρώπινες υπάρξεις, αλλά σαν κάτι αναλώσιμο.

Χωρίς ασφάλεια, χωρίς κανόνες υγιεινής. Έλα μωρέ, ο Βόθρος θα μυρίζει. Κι αν όντως μύριζε ο Βόθρος, τι; Δεν έπρεπε να διορθωθεί το πρόβλημα; Αλλά να που δεν ήταν ο Βόθρος. Να που ένα είδος Εγκέλαδου, κρυμμένος κάτω από τους χώρους δουλειάς, τίναξε με την ανάσα του τα πάντα γύρω και πάνω του και μαζί με αυτά πέντε γυναικείες ζωές. Πέντε μάνες, που διάλεξαν το βράδυ να δουλεύουν για να μπορούν το πρωί να ανταποκριθούν σε όλα τα άλλα «καθήκοντά τους». Ίσως και για ένα καλύτερο μεροκάματο. Γιατί, βλέπεις, «Τα εργοστάσια μεγάλα, τα μεροκάματα μικρά!», όπως λέει και το τραγούδι...

Θα γύριζαν το πρωί για να ετοιμάσουν στα παιδιά τους το πρωινό, ίσως μπισκότα Βιολάντα με γάλα. Εγώ τα έκανα παιδί μου, με τα χέρια μου...

Αυτά τα χέρια που δεν θα ξαναφτιάξουν μπισκότα, που δεν θα ξαναφτιάξουν πρωινό στα παιδιά τους, που δεν θα αγκαλιάσουν ξανά τον άντρα τους, που δεν θα είναι εκεί να δώσουν ένα ποτήρι νερό στους γέρους γονείς τους. Απλά, δεν θα είναι εκεί.

Απληστία και Αμοραλισμός. Η ζωή των φτωχών, των εργατών, των μη προνομιούχων, να το ξαναπούμε, δεν λογαριάζεται.

Όταν φωνάζουμε για μέτρα ασφαλείας και υγιεινής στους χώρους δουλειάς, αυτοί βλέπουν κόστος. Η ζωή του εργαζόμενου έχει αξία μόνο για τις οικογένειές τους. Γιατί λοιπόν να ξοδευτούν; Άλλωστε ποιος θα τους αναγκάσει; Ποιος θα τους ελέγξει; Το κράτος που υμνεί την Επιχειρηματικότητα; Το κράτος που σε αποκαλεί μίζερο και τυχερό που έχεις μια τέτοια δουλειά; Το κράτος που πάει χέρι-χέρι με την τυφλή Δικαιοσύνη;

Ένας άνεμος, η ΕΛΠΙΔΑ, τις έφερε μέχρι εκεί. Δύο εκρήξεις τις έστειλαν στον θάνατο. Πάντα η ίδια αιτία... Η ΑΠΛΗΣΤΙΑ ΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ και Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΖΩΗΣ.

Μα η ΕΛΠΙΔΑ βρίσκεται αλλού – η ιστορία και η ζωή το έχει δείξει...

«Με τα δικά σου νύχια θα ξυστείς» λέει ο σοφός λαός. Χέρι-χέρι κι εμείς, με μια οργισμένη βοή, που θα γίνει οργανωμένη πάλη, θα ρίξει τα τείχη της σάπιας Ιερικού που μας αναγκάζουν να ζούμε. Για να ΖΗΣΟΥΜΕ, πρώτα απ' όλα. Και στη συνέχεια, να ΑΠΟΛΛΑΥΣΟΥΜΕ τη ζωή!

Χαλτσοτάκη Ολυμπία
Μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΡΑ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΣ

από επαγγελματικούς κινδύνους και ατυχήματα μεγάλης έκτασης

Το πολύνεκρο εργατικό «ατύχημα» στη Βιομηχανία «Βιολάντα», με 5 γυναίκες νεκρές που δούλευαν νυχτερινή βάρδια, ανέδειξε για άλλη μια φορά την εργοδοτική ασυδοσία με θύματα τις εργαζόμενες και τους εργαζόμενους. Κινδυνεύουμε καθημερινά στον χώρο εργασίας, διότι, παρά την πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας, μέτρα πρόληψης που θα μπορούσαν να ληφθούν από τους εργοδότες δεν λαμβάνονται.

Σχεδόν κάθε μέρα συμβαίνει ένα εργατικό ατύχημα, η πραγματικότητα όμως αυτή αποκρύπτεται. Τα εργατικά ατυχήματα υποκαταγράφονται στη χώρα μας και τα επίσημα στοιχεία είναι παραπλανητικά. Ακόμη χειρότερη είναι η κατάσταση όσον αφορά τις επαγγελματικές ασθένειες, οι οποίες δεν καταγράφονται καθόλου στη χώρα μας, ενώ είναι πολλαπλάσιες από τα εργατικά ατυχήματα.

Από τη νομοθεσία για την υγεία και ασφάλεια της εργασίας (ΥΑΕ) προβλέπεται η υποχρέωση του εργοδότη να εξασφαλίζει την υγεία και ασφάλεια για όλες και όλους τους εργαζόμενους, να έχει στη διάθεσή του γραπτή εκτίμηση

των κινδύνων και να λαμβάνει τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης, να συντηρεί τους χώρους εργασίας και τις υποδομές, να ενημερώνει και να εκπαιδεύει τους/τις εργαζόμενους/ες, να διακόπτει άμεσα τις εργασίες μέχρι την αποκατάσταση των βλαβών. Υπάρχει ειδική νομοθεσία που προβλέπει τις υποχρεώσεις το εργοδότη για την προστασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων.

Η εμπειρία όμως από τους χώρους δουλειάς, αναδεικνύει ότι δεν εφαρμόζονται τα μέτρα πρόληψης και οι εργοδότες δεν ελέγχονται ουσιαστικά από το κράτος.

Για τους ίδιους λόγους δεν λαμβάνεται υπόψη και η διάσταση του φύλου στην ΥΑΕ. Το να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαίτερες ανάγκες προστασίας του γυναικείου οργανισμού, όχι μόνο δεν συνιστά «διακρίση», αντιθέτως είναι αναγκαία. Αφορά, μεταξύ άλλων:

→ Στην πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, λοχείας και όταν η γυναίκα θηλάζει.

→ Στις ανάγκες πρόληψης που αφορούν επαγγελματικούς κινδύνους που επιδρούν περισσότερο ή με διαφορετικό τρόπο στις γυναίκες.

→ Στον σχεδιασμό των χώρων εργασίας και του εξοπλισμού με βάση τις αρχές της εργονομίας και άλλες αναγκαίες προσαρμογές.

→ Στον σχεδιασμό των χώρων εργασίας και του εξοπλισμού με βάση τις αρχές της εργονομίας και άλλες αναγκαίες προσαρμογές.

Η πείρα δείχνει ότι σε πολλές περιπτώσεις η εργαζόμενη έγκυος παραμένει σε θέσεις με χειρωνακτική διακίνηση βαριών φορτίων, με παρατεταμένη ορθοστασία, με οδήγηση και εργασία σε εξωτερικό χώρο, με έκθεση σε βλαπτικούς παράγοντες (χημικούς, φυσικούς, βιολογικούς)

κ.ά. Οι κίνδυνοι του εργασιακού περιβάλλοντος μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην έγκυο, αλλά και στο κυοφορούμενο παιδί ή το νεογέννητο, όχι μόνο στα διάφορα στάδια της εγκυμοσύνης, αλλά και μετά τον τοκετό.

Η απουσία συστηματικής καταγραφής της επαγγελματικής έκθεσης σε χημικούς παράγοντες (π.χ. με μετρήσεις) και της νοσηρότητας (επιπτώσεις), σε συνδυασμό με την απουσία λήψης μέτρων πρόληψης, εγκυμονεί κινδύνους για όλους τους εργαζόμενους και ακόμη περισσότερο για τις γυναίκες. Στη βιβλιογραφία αναφέρονται στις επιδράσεις της έκθεσης σε χημικούς παράγοντες (π.χ. βαρέα μέταλλα), στην αναπαραγωγική υγεία των γυναικών. Αναφέρεται αυξημένη πιθανότητα εμφάνισης καρκίνου, όπως ο καρκίνος του μαστού, στις γυναίκες που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες σε ορισμένους κλάδους. Από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, αναφέρεται η πιθανότητα αυξημένων επιπτώσεων ορισμένων χημικών παραγόντων λόγω των βιολογικών διαφορών της γυναίκας και του άνδρα. Με την έκθεση σε ορισμένες ουσίες που διαταράσσουν το ενδοκρινικό σύστημα οι γυναίκες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να αναπτύξουν προβλήματα αναπαραγωγικής υγείας, υπογονιμότητα και καρκίνο του μαστού.

Μια σημαντική πλευρά είναι οι μυοσκελετικές παθήσεις των εργαζόμενων γυναικών, λόγω ορθοστασίας, επίπονων θέσεων εργασίας και χειρωνακτικής διακίνησης βαρών φορτίων.

Η έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά προβλήματα υγείας, ξεκινώντας από τη θερμική εξάντληση και, αν δεν αντιμετωπιστεί γρήγορα, να εξε-

λιχθεί σε θερμοπληξία, μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης, απειλητική για τη ζωή. Τα άτομα που είναι πιο ευάλωτα στις υψηλές θερμοκρασίες περιλαμβάνουν ηλικιωμένους, παιδιά, εγκύους ή θηλάζουσες και άτομα με χρόνιες παθήσεις. Σύμφωνα με επιδημιολογικά δεδομένα οι γυναίκες έχουν αυξημένο κίνδυνο θερμικής καταπόνησης. Οι έγκυες εργαζόμενες διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο θερμικής εξάντλησης, αφυδάτωσης ή θερμοπληξίας. Η έκθεση σε υψηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της εργασίας συνδέεται με αυξημένα ποσοστά πρόωρου τοκετού, χαμηλό βάρος γέννησης και έως και διπλάσιο κίνδυνο αποβολής.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι γυναίκες που εργάζονται σε νυχτερινές βάρδιες έχουν αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης καρκίνου. Ενδεικτικά, σε σχετική δημοσίευση αναφέρεται ότι η μακροχρόνια εργασία των γυναικών σε νυχτερινές βάρδιες οδήγησε σε αυξημένο κίνδυνο καρκίνου, σε σχέση με τις γυναίκες που εργάζονταν στο πρωινό ωράριο, κατά 41% για καρκίνους του δέρματος, κατά 32% για καρκίνους του μαστού και κατά 18% για καρκίνους του γαστρεντερικού συστήματος. Ειδικά για τον καρκίνο του μαστού, ο κίνδυνος αυξανόταν κατά 3,3% για κάθε επιπρόσθετα πέντε χρόνια νυχτερινής εργασίας.

Σημαντικοί είναι και οι ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την εντατικοποίηση, το άγχος στην εργασία και έχουν με τη σειρά τους αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και τη ζωή των γυναικών. Η ανάληψη συχνότερα από τις γυναίκες του ρόλου της φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων, αυξάνει τις επιπτώσεις από ψυχοκοινωνικούς παράγοντες.

Γιατί όμως δεν λαμβάνονται μέτρα πρόληψης;

Κάθε επιχείρηση καθορίζει το αν και τι μέτρα πρόληψης θα λάβει, με κριτήριο την επίδραση που θα έχουν αυτά στην κερδοφορία της. Το αστικό κράτος θωρακίζει την κερδοφορία των επιχειρήσεων με μια πολιτική που διαχρονικά υλοποιείται από όλες τις κυβερνήσεις μέχρι σήμερα με βάση τις κατευθύνσεις της ΕΕ.

Μια χαρακτηριστική πλευρά αυτής της πολιτικής είναι ο ψευδεπίγραφος κρατικός έλεγχος. Οι αρμόδιες υπηρεσίες είναι υποστελεχωμένες, δεν διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό (π.χ. για τη διενέργεια μετρήσεων βλαπτικών παραγόντων), ενώ ακόμη και όταν πραγματοποιούνται έλεγχοι, συχνά γίνεται προσπάθεια μετατόπισης της εργοδοτικής ευθύνης στις πλάτες του εργαζόμενου ή του τεχνικού ασφάλειας. Ο αριθμός των Επιθεωρητών Υγείας και Ασφάλειας, των Επιθεωρητών Μεταλλείων και των Επιθεωρητών Περιβάλλοντος είναι εξαιρετικά μικρός πανελλαδικά — ελάχιστος σε σχέση με τις πραγματικές ανάγκες για προληπτικό και ουσιαστικό έλεγχο στους χώρους εργασίας.

Στην ίδια κατεύθυνση εντάσσονται και η πολιτική της εμπορευματοποίησης του τομέα Υγείας – Πρόνοιας και των υπηρεσιών ΥΑΕ, η υποβάθμιση της επιστημονικής έρευνας. Η ίδια η νομοθεσία έχει ελλείψεις που συμβάλλουν στο να μη λαμβάνονται μέτρα πρόληψης. Χαρακτηριστικό

παράδειγμα είναι η απουσία πρόβλεψης παροχής υπηρεσιών γιατρού εργασίας σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζόμενους, η απουσία προδιαγραφών για μια σειρά ζητήματα κ.ά. **Μια σημαντική πλευρά είναι και ότι δεν έχει ούτε τυπική εφαρμογή η νομοθεσία για την ΥΑΕ σε εργαζόμενους γενικά και σε εργαζόμενες εγκύους, λεχώνες, γαλουχούσες, που δεν είναι τυπικά μισθωτές (π.χ. μηχανικοί που αμείβονται με «μπλοκάκι», εργαζόμενες μέσω ψηφιακών πλατφορμών).**

Η προώθηση αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων με βάση την πολιτική της ΕΕ για την εργασία (διευθέτηση του χρόνου εργασίας, 13ωρο, ελαστικές εργασιακές σχέσεις, αύξηση ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης κ.λπ.), επηρεάζουν αρνητικά και την ΥΑΕ, όπως αναδεικνύεται και από επιστημονικές μελέτες. Ενδεικτικά, σύμφωνα με μελέτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO) που δημοσιεύτηκε το 2021, οι πολλές ώρες εργασίας (>55 ώρες την εβδομάδα) συνέβαλαν σε χιλιάδες θανάτους από εγκεφαλικό επεισόδιο και καρδιοπάθειες, αναφέροντας αύξηση του κινδύνου κατά 35% σε σχέση με την εργασία 35–40 ωρών.

Αντίστοιχο είναι και το πρόβλημα των κινδύνων από βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης (BAME) και φυσικές καταστροφές, όπως πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές και σεισμοί. Το πρόσφατο ατύχημα στα «καζάνια του θανάτου» στο Πέραμα, ανέδειξε αυτόν τον κίνδυνο. Η πολιτική εμπορευματοποίησης της γης, των υδάτων, των δασών και του περιβάλλοντος, η υποστελέχωση των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας, η απουσία ολοκληρωμένου σχεδιασμού πρόληψης και ετοιμότητας του πληθυσμού αποτελούν μέρος της διαχρονικής πολιτικής όλων των κυβερνήσεων μέχρι σήμερα, καθώς και της πολιτικής της ΕΕ, που θυσιάζουν την υγεία και την ασφάλειά μας στον βωμό της κερδοφορίας των επιχειρηματικών ομίλων.

Μαχητικά μπροστά για την προστασία της υγείας και της ζωής μας

Η απουσία μέτρων πρόληψης μας απειλεί με «νέα Τέμπη» στη δουλειά, στην εκπαίδευση, στον χώρο κατοικίας, στα μέσα μεταφοράς, σε κάθε δραστηριότητα. Για να μη θρηνησουμε άλλα θύματα, συνεχίζουμε τον αγώνα μαζί με τα ταξικά σωματεία διεκδικώντας:

- ✓ Την άμεση λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων πυροπροστασίας, αντισεισμικής και αντιπλημμυρικής προστασίας, πρόληψης εργατικών ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και βιομηχανικών ατυχημάτων μεγάλης έκτασης, με ουσιαστικό κρατικό έλεγχο της εργοδοτικής ευθύνης.
- ✓ Μέτρα υγείας και ασφάλειας για όλες/ους τις/τους εργαζόμενες/ους, ανεξάρτητα από τον τρόπο αμοιβής τους (μισθό, «μπλοκάκι»).

γασόμενες/ους, ανεξάρτητα από τον τρόπο αμοιβής τους (μισθό, «μπλοκάκι»).

- ✓ Ουσιαστική καταγραφή εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

- ✓ Κάλυψη όλων των χώρων εργασίας με υπηρεσίες Ιατρικής της Εργασίας, ανεξάρτητα από τον αριθμό των εργαζομένων.

- ✓ Πλήρη ασφαλιστική κάλυψη των εργαζομένων από τον επαγγελματικό κίνδυνο, με ευθύνη του κράτους και αποκλειστική επιβάρυνση του κεφαλαίου.

- ✓ Υπεράσπιση και διεύρυνση του θεσμού των ΒΑΕ και σε άλλους κλάδους και ειδικότητες (σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα) που δουλεύουν σε ομοιογενείς συνθήκες.

- ✓ Συστηματική παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων ανάλογα με τον επαγγελματικό κίνδυνο, με δωρεάν ιατρικές εξετάσεις και ιδιαίτερη φροντίδα στις εγκύους και γενικότερα στις εργαζόμενες γυναίκες. Να ισχύσει ξανά η απαγόρευση της νυχτερινής εργασίας των γυναικών στη βιοτεχνία και στη βιομηχανία, ενώ για άλλα επαγγέλματα (π.χ. υγείας, τουρισμού, επισιτισμού) να απαγορευτεί η νυχτερινή εργασία κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

- ✓ Εκτίμηση της επικινδυνότητας ανά περιοχή και ανάλογος σχεδιασμός αντιμετώπισης αυτών, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των κινδύνων από φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές και την αλληλεπίδραση τους, επαρκές, μόνιμο, κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό έκτακτης ανάγκης, επαρκής εκπαίδευση των εμπλεκόμενων φορέων, τακτική ενημέρωση και εκπαίδευση των κατοίκων, με ευθύνη και χρηματοδότηση του κράτους, κρατική χρηματοδότηση για ανάπτυξη της έρευνας σε αυτή την κατεύθυνση.

Εύη ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
Δρ Χημικός Μηχανικός,
μέλος της Ομάδας Γυναικών Τεχνικών της ΟΓΕ
μέλος της Αντιπροσωπείας του ΤΕΕ

ΟΜΑΔΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΟΚΡΩΝ:

Εκδήλωση για τα μέτρα προστασίας στους χώρους εργασίας

Το ΔΣ της ομάδας Γυναικών Λοκρών της ΟΓΕ οργανώνοντας την εκδήλωση για την κοπή της πίτας, με αφορμή το πρόσφατο γεγονός στη ΒΙΟΛΑΝΤΑ, αποφάσισε να γίνει μια εκδήλωση-συζήτηση για τα μέτρα προστασίας και ασφάλειας στους χώρους δουλειάς. Στην περιοχή μας υπάρχουν μικρότερες και μεγάλες βιομηχανικές μονάδες, συσκευαστήρια, φυτώρια, super market. Ακούγοντας κατά και καιρούς, από τις επισκέψεις μας στους χώρους δουλειάς ή από τις κατ' ιδίαν συζητήσεις με εργαζόμενες για εργατικά ατυχήματα, μικροατυχήματα, μυοσκελετικά προβλήματα, τραυματισμούς, αναπηρίες που τις περισσότερες φορές δεν δηλώνονται σαν τέτοια, θεωρήσαμε απαραίτητη τη διοργάνωση αυτής της συνάντησης για να μιλήσουμε με αυτές τις γυναίκες, να τις ακούσουμε, να τις υπερασπιστούμε, να τους δώσουμε το χέρι.

Η συμμετοχή γυναικών ήταν από διάφορους χώρους δουλειάς της περιοχής μας. Αρκετές από αυτές έχουν «περάσει» σχεδόν από όλους τους χώρους ψάχνοντας για καλύτερο μεροκάματο και καλύτερες συνθήκες εργασίας: έχουν δουλέψει σαν εργάτριες γης, σε συσκευαστήρια, σαν καθαρίστριες, στη γραμμή παραγωγής, σαν εμποροϋπάλληλοι, κ.ά.

Στην εκδήλωση ομιλήτρια ήταν η **Γιούλη Κουτή**, χημικός, μέλος του ΔΣ του σωματείου στη ΜΟΝΔΕΛΕΖ, μέλος του Συνδικάτου Τροφίμων και Ποτών Φθιώτιδας. Εκ μέρους της ομάδας μας παρέμβαση έγινε από την **Φαλίτσα Θάνου**, εργαζόμενη σε super market, μέλος του ΔΣ του Σωματείου Εμποροϋπαλλήλων Φθιώτιδας. Επίσης πήραν το λόγο εργαζόμενες που μας μετέφεραν το κλίμα και την εμπειρία τους από τον δικό τους χώρο.

Στην ομιλία της η **Γιούλη Κουτή**, μεταξύ άλλων, αναφέρθηκε στο φρικτό θάνατο των 5 εργατριών της Βιομηχανίας ΒΙΟΛΑ-

ΝΤΑ, που σκόρπισε πόνο αλλά και οργή στους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες για τον βαρύ φόρο αίματος με τον οποίο πληρώνουμε την «ανταγωνιστικότητα» και την «ανάπτυξη» για τα κέρδη λίγων, στα οποία τα μέτρα προστασίας της υγείας, ακόμα και της ανθρώπινης ζωής, θεωρούνται «κόστος». Ανέφερε ότι: «... Κάθε μέρα από αυτές που ακολούθησαν μέχρι και σήμερα προκύπτουν και νέα στοιχεία που επιβεβαιώνουν ότι πρόκειται για **εργοδοτικό έγκλημα, και μάλιστα προδιαγεγραμμένο**. Όλα τα στοιχεία πλέον επιβεβαιώνουν τραγικές ελλείψεις και σωρεία παραβιάσεων σε βασικά μέτρα για την προστασία των εργαζομένων, τα οποία μπροστά στην ανάγκη να μεγαλώσουν τα κέρδη της επιχείρησης «πήγαν περίπατο» για χρόνια. Έτσι, έφτασε στο σημείο να είναι **πολύμηνη η μεγάλη διαρροή προπαντί** στο εργοστάσιο, η οποία τελικά οδήγησε στη μοιραία έκρηξη...».

Στη συνέχεια, τόνισε ότι: «**Όσα και να λένε δεν μας ξεγελούν. Δεν ήταν η κακιά η ώρα, η κακιά στιγμή. Είναι το κυνήγι του κέρδους για τους επιχειρηματίες που τους κάνει να μην παίρνουν μέτρα υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους δουλειάς γιατί είναι ξεκάθαρα κόστος**(...) Είναι οι νόμοι τους που θωρακίζουν τα κέρδη, που αφήνουν χωρίς ελεγκτές εργασίας ή κάνουν ελέγχους εκ των υστέρων να αν μην εμποδίζεται η επιχειρηματικότητα, με νόμους τους χρηματοδοτούν και τους φοροαπαλλάσσουν, με νόμο διαλύονται οι εργασιακές σχέσεις, κάνουν κανονικότητα τα 13ωρα και την εντατικοποίηση. Είναι η πολιτική ΕΕ και κυβερνήσεων που θρέφει τα κέρδη τους. Δεν είναι η καρδιά του προβλήματος ότι δεν εφαρμόζονται οι νόμοι τους αλλά ότι οι νόμοι τους είναι κομμένοι και ραμμένοι στη διασφάλιση των κερδών των εκμεταλλευτών του μόχθου μας. Είναι

η ίδια πολιτική που στο όνομα της «ισότητας των φύλων» αποφάσισε την άρση της απαγόρευσης της νυχτερινής εργασίας των γυναικών που αποτελούσε κατάκτηση του εργατικού και γυναικείου κινήματος για την προστασία του γυναικείου οργανισμού.

Είναι η ίδια πολιτική και δεν υπάρχει ολοκληρωμένο δημόσιο και δωρεάν σύστημα υγείας με πρόληψη, θεραπεία, αποκατάσταση για εμάς και τις οικογένειές μας. Είναι η ίδια πολιτική που αύξησε τα όρια συνταξιοδότησης και κάποιες αναγκαζόμεστε να δουλεύουμε από μια ηλικία και μετά και με σοβαρά προβλήματα υγείας. Η ίδια πολιτική στο όνομα της «συμφιλίωσης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής» βάζει στο ζύγι του κόστους για το κράτος και του οφέλους για τους επιχειρηματικούς ομίλους την ανάγκη των γυναικών και των οικογενειών τους για δημόσιες και δωρεάν δομές και υπηρεσίες πρόνοιας, προσχολικής αγωγής, δημιουργικής απασχόλησης για τα παιδιά...»

Και κατέληξε: «Στον 21ο αιώνα η πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας, η παραγωγικότητα της εργασίας επιτρέπουν την πρόληψη τέτοιων ατυχημάτων, την προστασία της ανθρώπινης ζωής, το να δουλεύουμε 7ωρο-5ήμερο, το να μην επιβαρύνεται ο γυναικείος οργανισμός. **Να δυναμώσουμε την πάλη μας για τις σύγχρονες ανάγκες της γυναίκας της βιοπάλης, μαζί με τα εργατικά σωματεία, τους αγροτικούς συλλόγους, τους συλλόγους αυτοαπασχολούμενων, τους συλλόγους της ΟΓΕ.**»

Φαρμακοβιομηχανία «Demo»: από τύχη δεν επαναλήφθηκε ένα ακόμη εργοδοτικό έγκλημα

Ούτε δυο βδομάδες δεν πέρασαν από το μακελειό της «Βιολάντα» και, όπως αποδεικνύεται καθημερινά, χωρίς να ιδρώνει το «αυτί» κράτους και εργοδοσίας, νέα εγκλήματα επαναλαμβάνονται, σε συνθήκες μάλιστα...καρμυόν, ενώ από τύχη φαίνεται ότι αποφεύγονται τα χειρότερα. Τραγικό παράδειγμα όσα έχουν συμβεί στη φαρμακοβιομηχανία «Demo», στο

Κρουονέρι Αττικής, όπου οι εργαζόμενοι λαχτάρισαν λόγω διαρροής προπανίου! Μόλις τον περασμένο Γενάρη είχε καταγγείλει το επιχειρησιακό Σωματείο της «Demo», ότι στις εγκαταστάσεις της φαρμακοβιομηχανίας στον Άγιο Στέφανο 7 εργαζόμενοι από το τμήμα καθαριότητας αναγκάστηκαν να εκτεθούν σε σποροκτόνο οξειδωτική ουσία (βλαβερή χημική ουσία), χωρίς

να τους παρασχεθούν τα κατάλληλα μέσα προστασίας, χωρίς να ενημερωθούν για την τοξικότητά της και χωρίς εκπαίδευση για τη σωστή χρήση της.

Με αφορμή τα παραπάνω μιλήσαμε με την **Πόπη Ρουγγέρη**, εργαζόμενη στο εργοστάσιο και μέλος του ΔΣ του σωματείου εργαζομένων Demo, η οποία είναι και μέλος του Συλλόγου Γυναικών της ΟΓΕ στη Μεταμόρφωση.

Σαν καταγίδα πέφτουν τα εργατικά «ατυχήματα» στους χώρους δουλειάς κι η φαρμακοβιομηχανία DEMO έχει κι αυτή το μερίδιό της σ' αυτό. Μάθαμε ότι και το δικό σας εργοστάσιο έχει μπει σ' αυτή τη μαύρη λίστα. Μπορείς να μας πεις τι ακριβώς έγινε;

Το πρώτο χρονικά περιστατικό, ήταν η έκθεση των 7 συναδέλφων από το τμήμα καθαριότητας σε βλαβερή χημική ουσία. Στις καινούργιες εγκαταστάσεις του Αγίου Στεφάνου της Demo οι εργαζόμενοι πραγματοποίησαν απολύμανση με τη χημική ουσία έναν ολόκληρο όροφο με αρκετά δωμάτια και διαδρόμους με ελάχιστο εξαερισμό, χωρίς καμία εκπαίδευση, χωρίς τα κατάλληλα μέτρα ατομικής προστασίας και χωρίς να είναι κάτι τέτοιο στις αρμοδιότητες του συνεργείου καθαρισμού. Οι συνάδελφοι δούλευαν με το συγκεκριμένο προϊόν για 4 ολόκληρες ώρες και καθόλη τη διάρκεια το κάψιμο στα μάτια και η δυσκολία στην αναπνοή χειροτέρευαν. Στη συνέχεια πήγαν στο ιατρείο για τις πρώτες βοήθειες και κρίθηκε απαραίτητο από τον νοσηλεύτη η μία συναδέλφισσα να πάει στο νοσοκομείο. Τα συμπτώματα υποχώρησαν ευτυχώς σταδιακά τις επόμενες μέρες και δεν υπήρξε καμία αλλεργία κάτι που θα μπορούσε να είναι μοιραίο.

Το δεύτερο περιστατικό με τη διαρροή προπανίου συνέβη σε ένα τμήμα στο δεύτερο όροφο του τρίτου κτιρίου. Το συγκεκριμένο τμήμα εκκενώθηκε άμεσα, όμως ο φόβος των εργαζομένων ήταν μεγάλος σε όλα τα κτίρια και σε συνδυασμό με την έλλειψη γνώσης του γεγονότος από τους προϊσταμένους και την εξαφάνιση της διοίκησης ήταν αρκετό για να καταλάβουμε ότι είμαστε μόνοι μας. Το κλαδικό σωματείο σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση πήρε την πρωτοβουλία να καλέσει την πυροσβεστική ώστε να είμαστε σίγουροι ότι η διαρροή έχει σταματήσει και για το πόσο ασφαλής είμαστε σε όλο το εργοστάσιο.

Με την ευκαιρία της συνομιλίας μας θα θέλατε να μας πείτε πιο εξειδικευμένα για τις γυναίκες εργαζόμενες του κλάδου. Πόσες απασχολούνται, σε τι πόστα και ειδικότητες; Υπάρχουν εξειδικευμένα μέτρα προστασίας ανά ειδικότητα, για εργαζόμενες που σπουδάζουν, για τις εγκύους, για τις νέες μητέρες;

Η Demo έχει στο σύνολό της 1800 εργαζόμενους συνολικά. Οι γυναίκες είναι περίπου 800 με 900 οι οποίες βρίσκονται στην παραγωγή και τη συσκευασία, στα χημεία, στην καθαριότητα και στα γραφεία. Οι χώροι και τα πόστα ποικίλουν και οι γυναίκες σε κάθε χώρο (ιδιαίτερα σε παραγωγή καθαριότητα και χημεία) έρχονται αντιμέτωπες με πολλούς κινδύνους και δύσκολες συνθήκες εργασίας. Το γεγονός ότι στην παραγωγή και συσκευασία δεν έχουν βαρέα ένσημα (και κανένας μας δεν έχει ανθυγιεινά), οι νυχτερινές βάρδιες οι 12 ώρες βάρδιες ή η έλλειψη προσωπικού είναι κάποιες απ τις πολλές διεκδικήσεις του σωματείου που αφορούν ιδιαίτερα τις γυναίκες.

Όσο για τα μέτρα προστασίας πάντα υπάρχει έλλειψη, αλλά η πίεση που ασκεί το ταξικό σωματείο προς τη διοίκηση της εταιρείας με τις παρεμβάσεις του, είναι αρκετή ώστε τουλάχιστον κάποια πράγματα να τα έχουμε κατακτήσει. Η διοίκηση της εταιρείας, φυσικά με κριτήριο την κερδοφορία της εταιρείας, λειτουργεί με τη λογική του «κόστους οφέλους» και όχι με την προστασία των εργαζομένων του. Αυτό το βλέπουμε και το βιώνουμε όλοι οι εργαζόμενοι καθημερινά σε όλους τους χώρους του εργοστασίου. Επομένως δεν εφησυχάζουμε και προσπαθούμε συνεχώς για τη βελτίωση των μέτρων ασφαλείας για την προστασία μας.

Σε αυτή τη βαρβαρότητα, την εγκληματική αδιαφορία της εργοδοσίας για τα αναγκαία μέτρα υγείας και ασφάλειας – που έρχεται να προστεθεί στην εκμετάλλευση, στους χαμηλούς μισθούς, στην εντατικοποίηση και στην έλλειψη προστασίας από το κράτος ποιος είναι ο ρόλος του σωματείου;

Ο ρόλος του σωματείου είναι να στέκεται στο πλευρό των εργαζομένων, να ενημερώνει τους εργαζόμενους για τα ζητήματα εντός και εκτός του εργοστασίου τα οποία μας αφορούν όλους και δυσκολεύουν πολύ τις ζωές μας και να οργανώνει την δράση. Να παίρνει πρωτοβουλίες σε περιπτώσεις ανάγκης όπως για παράδειγμα πήραμε για το προπάνιο. Στόχος είναι να αισθάνονται οι εργαζόμενοι ότι το σωματείο τους στηρίζει, να τους εμπνέει εμπιστοσύνη και ασφάλεια ώστε να μην το βάζουν κάτω, να στέκεται στο πλάι τους σε δύσκολες ώρες. Είναι πολλά τα παραδείγματα, όπως μία άδικη απόλυση, ένας τραυματισμός, ένα χαμένο σπίτι από τις τράπεζες ή και η απώλεια κάποιος ζωής. Ο κύριος ρόλος του σε αυτό το σύστημα βαρβαρότητας που ζούμε, πιστεύω πως το σωματείο πρέπει να έχει καθαρό ότι είναι αδιαπραγμάτευτο ότι πρέπει να στέκεται σταθερά στο πλευρό των εργαζομένων, να έχει μια αγκαλιά κατανόησης σε όλους τους εργαζόμενους, απέναντι στην εργοδοτική βία και αυθαιρεσία. Είμαστε εδώ για να θυμίζουμε καθημερινά ότι για να αλλάξουμε αυτές τις δύσκολες συνθήκες πρέπει να είμαστε όλοι μαζί.

Ο ρόλος του σωματείου εξαντλείται σε ότι έχει σχέση με τον χώρο δουλειάς ή στέκεται και σε άλλες πλευρές της ζωής των εργαζομένων

Φυσικά στέκεται και σε άλλες πλευρές της ζωής, και με αρκετά ενεργή δράση όπως για παράδειγμα σε πλειστηριασμό σπιτιού που έγινε σε συνάδελφό μας, σε άλλον συνάδελφο με σοβαρή ασθένεια το σωματείο έκανε έκκληση για αιμοδοσία, έχει οργανώσει εράνους για πλειστηριασμούς, είτε για απώλεια συναδέλφου ή συγγενικού προσώπου του, είτε για

ασθένεια εργαζομένων που χρειάστηκαν να μείνουν αρκετό καιρό εκτός δουλειάς. Με αποφάσεις στήριξης το σωματείο έχει σταθεί στο πλευρό των αγροτών, στο λαό της Παλαιστίνης, στις οικογένειες των θυμάτων των Τεμπών καθώς είναι σε επαγρύπνηση για τα πολλαπλά εγκλήματα που γίνονται γύρω μας από την εργοδοσία, από μια χούφτα ανθρώπων που εκμεταλλεύεται το μόχθο μας...

Κάποιες σκέψεις για ιδιαίτερα για τις εργαζόμενες και την κοινή δράση του σωματείου με την ΟΓΕ.

Ως ΔΣ του σωματείου εργαζομένων της Demo δίνουμε ιδιαίτερη βάση στις ιδιαίτερες ανάγκες των εργαζομένων γυναικών, ανάλογα και τους τομείς δουλειάς και την επικινδυνότητα που υπάρχουν σε διάφορα πόστα. Από την επαφή μας με πρώτες ύλες και χημικές ουσίες, την επικινδυνότητα των εγκαταστάσεων ως τις αναγκαστικές υπερωρίες και την εντατικοποίηση της δουλειάς που απαιτεί η εργοδοσία. Καθημερινά στο χώρο του εργοστασίου ξεκινάμε τη δουλειά μας με ένα «ουφ, πως θα βγει η μέρα», γύρω μας γυναίκες που όλες αντιμετωπίζουμε τη ζωή με μεγάλη δυσκολία, άλλες έχουν μικρά παιδιά, παιδιά με μαθησιακές ή ψυχολογικές ιδιαιτερότητες, άλλες φροντίζουν ηλικιωμένους συγγενείς, άλλες παλεύουν με χρόνιες ασθένειες, ασθένειες που μπορεί να έχουν επιδεινωθεί από τη δουλειά, άλλες παλεύουν για να κρατήσουν το σπίτι τους, άλλες που δυσκολεύονται να πληρώσουν το νοίκι τους, άλλες που βιώνουν κακοποίηση κάθε μορφής, άλλες δεν έχουν βαλεϊ κρέας στο σπίτι τους για βδομάδες κλπ.

Το σωματείο και η ΟΓΕ μπορούν να συντονίσουν τον αγωνιστικό βηματισμό τους με την ανάπτυξη κοινού πλαισίου αιτημάτων, με πρωτοβουλίες που μπορούν να αναπτυχθούν για κοινή δράση (συσκέψεις, εκδηλώσεις, συζητήσεις, κινητοποιήσεις κλπ). Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι τώρα η κοινή δράση κεντρικά της ΟΓΕ και εργατικών συνδικάτων, ομοσπονδιών (και του Φαρμάκου), μπροστά στην 8η Μάρτη με θέμα την προστασία της εργαζόμενης γυναίκας. Είναι ζητούμενη η οργάνωση και η συμμετοχή όλων των συναδελφισσών στο σωματείο καθώς και στους συλλόγους και ομάδες των περιοχών τους. Είναι ένα βήμα πολύ σημαντικό και αισιόδοξο, είναι η μόνη μας ελπίδα γιατί... όπως λέει κι ο αγαπημένος μου Μπρέχτ: «**αν παλέψεις μπορεί και να χάσεις, αν δεν παλέψεις όμως, έχεις ήδη χάσει!**»

Επαγγελματική νοσηρότητα και βία στους εργαζόμενους υγειονομικούς
συνέπεια της υποστελέχωσης και της εντατικοποίησης

Παλεύουμε για αναβηθμισμένη δημόσια και δωρεάν υγεία για όλους

Σε καθημερινή αναμέτρηση με τον εφιάλτη της υποστελέχωσης και της υποχρηματοδότησης, με τις ρημαγμένες υποδομές στη δημόσια Υγεία βρίσκονται υγειονομικοί και ασθενείς. Υπάρχει ραγδαία επιδείνωση των συνθηκών εργασίας στον κλάδο, βαρύτατες επιπτώσεις στην υγεία των υγειονομικών, των ασθενών και των περιθαλπόμενων.

Οι υγειονομικοί, γυναίκες και άντρες, βιώνουν καθημερινά τη βία της μακροχρόνιας εντατικοποίησης, με τους απαράδεκτα χαμηλούς μισθούς, με τους 12 μισθούς αντί για 14, της μη ένταξης στα ΒΑΕ (άραγε δεν είναι εξ ορισμού βαρύ και ανθυγιεινό το νοσοκομειακό περιβάλλον;), της εγκατάλειψης από το υπουργείο υγείας. Βιώνουν συχνά τη λεκτική βία σε βάρος τους από στελέχη των νοσοκομείων, από στελέχη της κυβέρνησης και «παπαγαλάκια» της, με χαρακτηρισμούς όπως «τεμπέληδες», ακόμα και «αμελείς και ανεύθυνοι», με μοναδικό στόχο να συγκαλύψουν την ευθύνη της πολιτικής της εμπορευματοποίησης, που θεωρεί κόστος τα μέτρα για την προστασία της υγείας, υποβαθμίζοντας τα νοσοκομεία, την καθημερινότητα των ίδιων των υγειονομικών που πασχίζουν για τον ασθενή.

Οι παράγοντες επαγγελματικού κινδύνου διακρίνονται σε φυσικούς, χημικούς και οργανωτικούς, που έχουν να κάνουν με τα χαρακτηριστικά και την οργάνωση της εργασίας. Η έκθεση σε βιολογικούς παράγοντες, σε διάφορες μορφές ακτινοβολίας, σε χημικές ουσίες και φάρμακα, η άρση σημαντικών φορτίων, οι εναλλασσόμενες βάρδιες οδηγούν στην ανάπτυξη επαγγελματικών ασθενειών, στην πρόκληση εργατικών ατυχημάτων και γενικά στην πρόωρη φθορά της υγείας των εργαζομένων στα νοσοκομεία, ακόμα και αν δεν καταγράφονται επίσημα. Ενδεικτικά οι ιατροί, νοσηλευτές/τριες παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο ανάπτυξης μυοσκελετικών προβλημάτων, αλλεργιών, νόσησης από μεταδοτικά λοιμώδη νοσήματα, εργασιακού στρες, προβλήματα αναπαραγωγικής υγείας κ.ά. Όλα τα παραπάνω υποσκάπτουν καθημερινά την σωματική και ψυχική υγεία των υγειονομικών.

Η κατάθλιψη και το άγχος κατατάσσονται ως η δεύτερη, και σε κάποιες μετρήσεις ως η πρώτη σε συχνότητα κατηγορία επαγγελματικών ασθενειών. Ο κίνδυνος συνδέεται με εργασία ευθύνης, μειωμένη ανατροφοδότηση λόγω των αντίξωων συνθηκών, ανασφάλεια στην εργασία λόγω των ελαστικών σχέσεων που έχουν γίνει κανόνας, χαμηλή ικανοποίηση από την εργασία (job satisfaction), άστατα κυκλικά ωράρια, δεκάδες οφειλόμενα ρεπό και άδειες που συνδέονται με πολιτικές διευθέτησης του χρόνου εργασίας, εντατικοποίησης και έλλειψης προσωπικού. Η πολύμορφη βία σε προσωπικό, εργασιακό και ευρύτερο περιβάλλον που βιώνει το υγειονομικό προσωπικό έχει σοβαρές επιπτώσεις. Ανάλογα με το είδος της βίας, την ένταση και τη διάρκεια ο εργαζόμενος που την υφίσταται μπορεί να πάσχει από μετατραυματικό σύνδρομο. Τέτοια περιστατικά ενδέχεται να προκαλέσουν μετατραυματικό στρες. Αυτές οι διαταραχές παρατηρούνται με μεγαλύτερη συχνότητα στα Τμήματα επειγόντων περιστατικών και στις ΜΕΘ.

Οι διαταραχές του ύπνου αποτελούν επίσης συχνό φαινόμενο στους υγειονομικούς εξαιτίας των συνεχόμενων εφημεριών, της πολύωρης εργασίας, του κυκλικού ωραρίου, των συνεχόμενων βαρδιών (από από-

γευμα πρωί, και από πρωί νύχτα). Η 24ωρη λειτουργία των νοσοκομείων λόγω της υποστελέχωσης επιφέρει ψυχοσωματικές επιπτώσεις, όπως αυπνία, ημερήσια υπνηλία, έλλειψη όρεξης για δραστηριότητα. Υπάρχει η ανάγκη να διαμορφώνονται τα ωράρια εργασίας ώστε να ακολουθούν το βιολογικό ρολόι, καθώς οι διαταραχές του ύπνου επιδρούν στη γνωστική λειτουργία και κατ' επέκταση στη λήψη ορθών αποφάσεων.

Γιατί είναι σημαντική η ψυχοκοινωνική υγεία των εργαζόμενων υγειονομικών

Η ψυχοκοινωνική υγεία των εργαζόμενων στα νοσοκομεία έχει άμεσο αντίκτυπο στην αντιμετώπιση και έκβαση της θεραπείας των ασθενών. Άρα η εκ του σύνεγγυς εξέταση και ανάλυση των παραγόντων που την επιδεινώνουν έχει μεγάλη αξία, καθώς υπογραμμίζει ακόμα περισσότερο την αναγκαιότητα διεκδίκησης μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στα νοσοκομεία, μέτρων βελτίωσης των όρων εργασίας των υγειονομικών, που δεν είναι στενά συντεχνιακά ή κλαδικά αιτήματα, αλλά προϋπόθεση για να έχουν οι ασθενείς την εξέταση, νοσηλεία, έκβαση που τους αξίζει. Δεν αποτελεί απάντηση στην επιδείνωση της ψυχικής υγείας των εργαζόμενων υγειονομικών η διασύνδεση τους με το πρόγραμμα της συνεργαζόμενης με το Υπουργείο υγείας ΜΚΟ θάλαπος για τη λειτουργία ομάδων εργαζομένων με στόχο την πρόληψη της εργασιακής εξουθένωσης (burn-out). Εάν δεν βελτιώνονται οι αντικειμενικές συνθήκες με προσλήψεις προσωπικού, η αύξηση της χρηματοδότησης, η αύξηση μισθών τα υπόλοιπα είναι μέτρα «για τα μάτια του κόσμου», όσο τα νοσοκομεία λειτουργούν ως επιχειρήσεις, με DRGs (Diagnosis-related groups- σύστημα κοστολόγησης νοσοκομειακών περιστατικών και πράξεων), με το ελάχιστο προσωπικό ώστε να συμπίεζεται το μισθολογικό κόστος, με τις ελάχιστες δαπάνες από τον κρατικό προϋπολογισμό, οπότε υποβαθμίζονται διαρκώς οι υλικοτεχνικές υποδομές.

Ενάντια στην προπαγάνδα του υπουργείου Υγείας που διαφημίζει ότι δήθεν μέτρα, όπως τα ηλεκτρονικά βραχιολάκια, μειώνουν τις αναμονές στα Τμήματα Επειγόντων, προτάσσουμε την αλήθεια που βιώνουν υγειονομικοί και ασθενείς. Τα ηλεκτρονικά βραχιολάκια είναι ένα απλό σύστημα καταγραφής που δίνει δήθεν σειρά προτεραιότητας στους αναμένοντες, όπως συμβαίνει στην τράπεζα και αλλού. Με ποιον ακριβώς τρόπο θα μειώσει τις αναμονές, εάν δεν προσληφθεί πολλαπλάσιο προσωπικό, γιατροί, νοσηλευτές, τραυματιοφορείς κ.α.; Η κοροϊδία συνεχίζεται, και μάλιστα ύπουλα, με το γνωστό "διαίρει και βασίλευε", βάζοντας τεχνηέντως τους ασθενείς αντιμέτωπους με τους υγειονομικούς. Οι εργαζόμενοι όμως που είναι λιγοστοί δεν ευθύνονται σίγουρα για τις αναμονές και αυτό το γνωρίζουν οι διοικούντες, οι οποίοι αδιαφορούν για την ανθρώπινη ζωή και για την εξουθένωση των εργαζομένων.

Ενάντια στον αποπροσανατολισμό, την πλήρη αντιστροφή της πραγματικότητας, τις φιέστες του υπουργού υγεί-

ας στα εγκαίνια των ΤΕΠ όπου συνοδεύεται από ΜΑΤ για να μπορέσει να εισέλθει απέναντι στην οργή μερίδας εργαζομένων και ασθενών, η αλήθεια και τα στοιχεία είναι αμείλικτα. Η εμπορευματοποίηση του συστήματος υγείας βαθιάει γοργά, η δημόσια Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας οδεύει προς «εξαφάνιση», οι πληρωμές από τους ασθενείς είναι κανόνας, οι όροι εργασίας των υγειονομικών και αντιμετώπισης των ασθενών επιδεινώνονται και τα αδιέξοδα για τις λαϊκές οικογένειες γιγαντώνονται όταν καλούνται να αντιμετωπίσουν πρόβλημα υγείας.

**«Οι εχθροί μας περιμένουν να κουραστούμε.
Αλλά οι κουρασμένοι χάνουν τη μάχη»**

Μπ. Μπρεχτ

Εμείς δεν κάνουμε βήμα πίσω από όσα έχουμε ανάγκη, από όλα όσα δικαιούμαστε. Μοναδικός δρόμος η συλλογική διεκδίκηση ενάντια σε κυβερνήσεις, ΕΕ που για τα κέρδη των ομίλων, μας στερούν το δικαίωμα στην αξιοπρέπεια, την υγεία, την ίδια τη ζωή.

Και οι υγειονομικοί στα νοσοκομεία, όσο και αν αισθάνονται αγανακτισμένοι, εγκαταλελειμμένοι και εξουθενωμένοι από τους φρενήρεις ρυθμούς δουλειάς, ας συσπειρωθούμε στα σωματεία μας πιο ενεργά και αποφασιστικά, με αλληλεγγύη και αισιοδοξία. Το ίδιο και η ΟΓΕ, με κοινή δράση με τους μαχόμενους υγειονομικούς, συνεχίζει με συνέχεια και συνέπεια στην πρώτη γραμμή του αγώνα για το δικαίωμα στη δωρεάν δημόσια ποιοτική υγεία για όλους και όλες.

Μαρία Μανιατάκου
Γιατρός, μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

Γράμμα μια τηλεφωνήτριας

Είμαι τηλεφωνήτρια σε τμήμα ρύθμισης κόκκινων δανείων μιας εταιρείας *servicer*. Είμαι τηλεφωνήτρια σημαίνει ότι παράλληλα μιλάω, διαβάζω και γράφω καθώς οι καρτέλες των πελατών εναλλάσσονται γρήγορα στην οθόνη του υπολογιστή μου. Είμαι τηλεφωνήτρια και η μια κλήση διαδέχεται την άλλη αδιάκοπα. Γνωρίζω απέξω τα προγράμματα της τραπεζής, τα επιτόκια, το *euibor*, τους τρόπους αποπληρωμής – λαιμητόμους για τον πελάτη. Είμαι τηλεφωνήτρια όμως όταν μιλάω με πιστούχο γίνομαι λογίστρια, νομικός και ψυχολόγος μαζί. Ωστόσο, σε ένα τηλεφωνικό κέντρο και ο χρόνος είναι χρήμα, γι αυτό και οι κλήσεις πρέπει να ολοκληρώνονται σε «εύλογο» για την εργοδοσία χρόνο. Η πίεση χρόνου και επίτευξης δυσθεώρητων στόχων είναι μόνιμη.

Είμαι τηλεφωνήτρια αυτό σημαίνει ότι ξέρω πόσο δύσκολο είναι να ενταχθεί κάποιος στο νόμο Κατσέλη, στον εξωδικαστικό μηχανισμό, να χαρακτηριστεί ευάλωτος οφειλέτης (δαιδαλώδεις διαδικασίες, νομικά έξοδα, δυσβάσταχτες προκαταβολές, δίκαιο μαχαίρι το αποτέλεσμα), ξέρω το φιάσκο για τα δάνεια σε ελβετικό φιάσκο, τον καημό για τα δάνεια των παλιννοστούτων. Φοβάμαι ότι τα νέα προγράμματα Σπίτι μου 1 και Σπίτι μου 2 θα χρεώσει στις τράπεζες και τη νέα γενιά.

Είμαι τηλεφωνήτρια και γνωρίζω ότι τα κέρδη των τραπεζών ήταν 2,5 δισεκατομμύρια το πρώτο εξάμηνο του 2025 ενώ «εγώ μετράω τα ρέστα μου να βγάλω κι άλλο μήνα». Την ίδια ώρα αντιμετωπίζουμε ένα σωρό εργασιακές συμβάσεις, δίμηνες, τρίμηνες, ενοικιαζόμενοι εργαζόμενοι (ζωή με δόσεις). Παράλληλα, θερίζουν οι επαγγελματικές ασθένειες, όπως ωτίτιδα από τα ακουστικά, προβλήματα όρασης από τον υπολογιστή, πονοκεφάλους από το πολύβουο εργασιακό

περιβάλλον, τενοντίτιδες (σύνηθες το σύνδρομο του καρπιαίου σωλήνα).

Είμαι τηλεφωνήτρια και ξέρω πόσο εύκολα μπορεί να μείνει ένα δάνειο απλήρωτο σε αυτούς τους καιρούς της ακρίβειας, της φοροληστείας για τον λαό (σε αντίθεση με την αναβαλλόμενη φορολογία των τραπεζών), του υπερμνημονίου του Ταμείου Ανάκαμψης που μοιράζει εκατομμύρια στους μεγάλους μονοπωλιακούς ομίλους με προσαπαιτούμενο το ξεζούμισμα των εργαζόμενων, με ένα αντεργατικό οπλοστάσιο που φέρει τη βούλα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είμαι τηλεφωνήτρια και βλέπω στο βωμό της πολεμικής προετοιμασίας να θυσιάζονται ποικιλοτρόπως οι ανάγκες μας, τρανταχτό παράδειγμα το 13ωρο, που πρόσφατα έφερε η κυβέρνηση της ΝΔ. Με συνθλίβει η γενοκτονία που συντελείται από το κράτος δολοφόνο του Ισραήλ και ριγώ με την αντίσταση του ήρωα λαού της Παλαιστίνης.

Είμαι τηλεφωνήτρια και θέλω να έχω το θάρρος να είμαι με αυτούς που φουντώνουν την ασίγαστη φωτιά της ταξικής πάλης που κινεί την ιστορία προς τα μπρος γιατί «χίλια κεφάλια πέφτουνε όταν εσύ δειλιάζεις... κι αν δεν φαντάζεσαι φωτιές με κάρβουνα μην παίζεις».

Είμαι τηλεφωνήτρια και μαζί με τις άλλες γυναίκες των λαϊκών οικογενειών σε πόλεις και χωριά της χώρας οργανώνουμε μέσα από τα σωματεία, τους φορείς και τους συλλόγους μας την εργατική – λαϊκή απερίβρεση για την ανατροπή αυτής της βαρβαρότητας που βιώνουμε. Το «σύγχρονο» και το «προσδευτικό» δεν είναι το 13ωρο, δεν είναι η «ευελιξία» και η διευθέτηση του χρόνου εργασίας για την αύξηση της κερδοφορίας και της ανταγωνιστικότητας των μεγαλοεργοδοτών... Είναι ο αγώνας των εργαζόμενων, των αγροτών και των αυτοαπασχολούμενων να τα βγάλουν πέρα με την ακρίβεια, την εμπορευματοποίηση της παιδείας, της υγείας.

Είμαι τηλεφωνήτρια και δεν αποδέχομαι την «κανονικότητα» τους... Βαδίζω στο δρόμο του αγώνα και της πάλης ενάντια στην εκμετάλλευση, ποτέ μόνη, οργανωμένα και συλλογικά, με ασπίδα προστασίας το σωματείο, τον σύλλογο της ΟΓΕ, κόντρα σε όλα τα εμπόδια και τις δυσκολίες, παρά την αγχωμένη λάστικο ζωή, σπάω τον φόβο και την απογοήτευση, παλεύω για ζωή με δικαιώματα.

Δέσποινα Σαρρή
Σύλλογος Γυναικών Μενιδίου

Η ΟΓΕ στο πλευρό των εργαζομένων στα Νοτός

Η ΟΓΕ την Κυριακή 18 Γενάρη 2026, για μια ακόμη φορά, βρέθηκε στο πλευρό των εργαζομένων στα Νοτός της Αθήνας, που πραγματοποίησαν δίωρη στάση εργασίας διεκδικώντας αυξήσεις στους μισθούς τους –που παραμένουν στάσιμοι εδώ και 14 χρόνια- και μετατροπή των συμβάσεων τους σε πλήρους απασχόλησης. Οι εργαζόμενες δουλεύοντας σε συνθήκες μεγάλης εντατικοποίησης, καλούνται να βγάλουν δουλειά για «δύο». «Βαρεθήκαμε να δουλεύουμε για ψίχουλα και να βγάζουμε 10 άνθρωποι δουλειά που βγάζουν 20», τόνιζαν χαρακτηριστικά. Χαιρετισμό εκ μέρους της ΟΓΕ απύθυνε η Αθηνά Λαζαρίδου, μέλος του Προεδρείου της ΟΓΕ. Μεταξύ άλλων ανέφερε τα εξής:

«Οι βάρβαρες συνθήκες δουλειάς που βιώνετε, με τα ωράρια λάστιχο, τη δουλειά τις Κυριακές, την εντατικοποίηση της εργασίας, τους καθηλωμένους μισθούς, την ανυπαρξία μέτρων προστασίας του γυναικείου ορ-

γανισμού και της μητρότητας, αποτελούν τη σύγχρονη μορφή της γυναικείας ανισοτιμίας. Την αντιπαλεύουμε, γιατί τον 21ο αιώνα, η πρόοδος της επιστήμης και της τεχνολογίας δίνουν τη δυνατότητα να δουλεύουμε λιγότερο και να αμειβόμαστε καλύτερα. Αγωνιζόμαστε συλλογικά για τα αυτονόητα: για σταθερή εργασία με πλήρη δικαιώματα και με μισθούς που να καλύπτουν τις ανάγκες μας. Για κοινωνική προστασία της μητρότητας και του γυναικείου οργανισμού, για κάλυψη των αναγκών μας και των οικογενειών μας με δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, παιδείας. Για ελεύθερο χρόνο για μας και τις οικογένειες μας. Όλα αυτά μπορούμε να τα έχουμε σήμερα, αλλά σκοντάφτουν στα συμφέροντα των επιχειρήσεων. Με τον συλλογικό μας αγώνα θα τα καταφέρουμε. Αυτό φοβούνται οι εκμεταλλευτές του μόχθου μας, να μας βλέπουν ενωμένους. Γι' αυτό δυναμώνουμε τον συλλογικό αγώνα, για ότι είναι σύγχρονο και αναγκαίο, για τη ζωή που μας αξίζει.»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΔΥΠΑ ΓΙΑ ΑΝΕΡΓΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ:

Το κράτος «χορηγός» της μερικής απασχόλησης

«Στήριξη» και «επανάταξη στην αγορά εργασίας» υπόσχονται η κυβέρνηση, το υπουργείο Εργασίας και η ΔΥΠΑ στις άνεργες γυναίκες, και ιδιαίτερα στις μητέρες. Σε τι μεταφράζονται οι εν λόγω υποσχέσεις; Σε **επιδοτούμενη** -δηλαδή πάμφθηνη για τις επιχειρήσεις- **δουλειά με ημερομηνία λήξης** και σε ακόμα μεγαλύτερη **εμπέδωση της «ευελιξίας»** στο γυναικείο εργατικό δυναμικό. Πως; Με το **πρόγραμμα, που ήδη «τρέχει» μέσω της ΔΥΠΑ**, και προβλέπει την επιχορήγηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη 10.000 ανέργων γυναικών, με έμφαση σε μητέρες ανήλικων τέκνων ηλικίας έως 15 ετών, με τις μισές θέσεις (5.000) να αφορούν εργασία μερικής απασχόλησης.

Όπως **προβλέπεται ρητά και κατηγορηματικά** (Κοινή Υπουργική Απόφαση 30956/27-11-2025), **το 50% των επιδοτούμενων από το πρόγραμμα θέσεων θα αφορά μερική απασχόληση**. Έτσι, το κράτος δεν περιορίζεται, όπως συνηθίζει με πλήθος ανάλογα προγράμματα, να εξασφαλίζει σχεδόν δωρεάν εργατικό δυναμικό για τις επιχειρήσεις, αλλά γίνεται και χορηγός της μερικής απασχόλησης, στο όνομα της «ενίσχυσης της γυναικείας απασχόλησης» και της «εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής».

Η «αγορά εργασίας» μετατρέπεται όλο και περισσότερο σε «κινούμενη άμμο», μέσα στην οποία σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού «μπαινοβγαίνει» στην ανεργία, απασχολείται με τις ποικίλες μορφές «ευέλικτων» εργασιακών σχέσεων, αμείβεται με καθηλωμένους μισθούς που ροκανίζονται από το αυξημένο κόστος ζωής. Στο έδαφος αυτό, **η κυβέρνηση έρχεται να επεκτείνει ακόμα περισ-**

σότερο το έλος της «ευελιξίας» και να επιδοτήσει τη «μισή» δουλειά, που ασφαλίζεται με «μισό» ένσημο και αμείβεται με «μισό» μισθό, με τον προκλητικά επαναλαμβανόμενο ισχυρισμό πως η εν λόγω εργασιακή σχέση αποτελεί μια «λύση» για τις γυναίκες.

Πάμφθηνη, προσωρινή, μερική απασχόληση

Το πρόγραμμα προβλέπει την επιχορήγηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη 10.000 ανέργων γυναικών ηλικίας 18 ετών και άνω, με έμφαση σε μητέρες ανήλικων τέκνων ηλικίας έως 15 ετών. Στο πλαίσιο του θα επιδοτηθούν 5.000 νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης και 5.000 νέες θέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης, για διάστημα 12 μηνών, με δυνατότητα τρίμηνης επιμήκυνσης. Όσον αφορά **το ύψος της επιδότησης**, αυτή θα φτάνει **από το 70% έως το 80% του μισθολογικού και μη μισθολογικού «κόστους»**.

Συγκεκριμένα, στις θέσεις πλήρους απασχόλησης η επιχορήγηση θα ανέρχεται στο 70% του «κόστους» κάθε θέσης (1.256 ευρώ για 25 μέρες ασφάλισης), ενώ θα ανεβαίνει στο 80% για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων γυναικών και ανέργων μητέρων ανήλικων τέκνων ηλικίας έως 15 ετών. Όσο για τις θέσεις μερικής απασχόλησης, αυτές προμοδοτούνται με το αυξημένο ποσοστό επιδότησης, της τάξης του 80% του «μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους» (με ανώτατο όριο τα 680 ευρώ μηνιαίως), για όλες τις κατηγορίες των ανέργων γυναικών (ανεξάρτητα από τη διάρκεια της ανεργίας και την ύπαρξη τέκνων).

Μετά το πέρας της διάρκειας επιδότησης, δηλαδή τους 12 ή τους 15 μήνες σε περίπτωση επιμήκυνσης, δεν προβλέπεται καμία υποχρέωση των επιχειρήσεων να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας. Πολύ περισσότερο, δεν προβλέπεται η μετατροπή των θέσεων μερικής απασχόλησης σε θέσεις πλήρους ωραρίου, προκειμένου το 4ωρο να λειτουργήσει ως «σκαλοπατάκι» για την ένταξη των ανέργων στην εργασία, όπως υπαινίσσονται κυβέρνηση και ΔΥΠΑ. Με λίγα λόγια, κινούμενες σε προκαθορισμένη τροχιά, οι γυναίκες που περάσουν την περιστρεφόμενη πόρτα του προγράμματος θα περάσουν γρήγορα από την είσοδο της «αγοράς εργασίας» στην έξοδο από αυτή: Αφού δουλέψουν προσωρινά για λίγους μήνες, θα επιστρέψουν σχετικώς σύντομα στην ανεργία.

Επιδοτούν και προμοδοτούν τη «μισή» δουλειά

Εξίσου, αν όχι περισσότερο, εξοργιστική από την αδρή επιδότηση των επιχειρήσεων είναι η παρουσίαση της «χορηγίας» της μερικής απασχόλησης των γυναικών από

το κράτος ως ένα μέτρο για την «ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης» και την «εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής».

Στην κατεύθυνση αυτή, η κυβέρνηση που έχει βαλθεί να πανηγυρίζει για τα «ρεκόρ» που επιτυγχάνει στην απασχόληση και τη μείωση της ανεργίας, επικεντρώνεται με «στοχευμένες ενέργειες και προγράμματα» σε πληθυσμιακές ομάδες «που έχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της απασχόλησης». Μια τέτοια πληθυσμιακή ομάδα είναι οι γυναίκες, στις οποίες τα ποσοστά διατηρούνται συστηματικά σε υψηλότερα επίπεδα.

«Όσο πιο πολλά χρόνια μένει μία γυναίκα εκτός αγοράς εργασίας για να μεγαλώσει τα παιδιά της, τόσο πιο δύσκολη είναι συχνά η απόφαση επανένταξής της», δήλωσε με αφορμή το πρόγραμμα της ΔΥΠΑ η υπουργός Εργασίας, Νίκη Κεραμέως. «Ως Υπουργείο Εργασίας και ως ΔΥΠΑ θέλουμε να στηρίξουμε τις γυναίκες και τις μητέρες, να κάνουμε πιο εύκολο το βήμα επανένταξης στην αγορά εργασίας αν το αποφασίσουν», πρόσθεσε.

Το σκεπτικό είναι γνωστό και χιλιοσερβιρισμένο: ΕΕ και κυβερνήσεις εμφανίζουν τις «ευέλικτες» εργασιακές σχέσεις σαν «κλειδί» που μπορεί να ανοίξει μια «πόρτα» στην απασχόληση για τις γυναίκες. Η μερική απασχόληση προτείνεται, εδώ και δεκαετίες, ως ο πλέον πρόσφορος τρόπος για την είσοδο περισσότερων γυναικών στην αγορά εργασίας, για την επιστροφή στο εργατικό δυναμικό μητέρων που εγκατέλειψαν τη δουλειά επειδή αναγκάστηκαν να αναλάβουν τη φροντίδα των παιδιών.

Τι αποφεύγουν να θέσουν επί τάπητος; Πρώτον, την ευθύνη που φέρουν οι ίδιοι - ΕΕ, κυβερνήσεις και κράτος - για τα βάρη που σηκώνουν στους ώμους τους εργαζόμενες και άνεργες, λόγω της ανεπάρκειας από άποψη ποσότητας και ποιότητας, της πλήρους ανυπαρξίας, της ανταποδοτικής λειτουργίας των απαραίτητων κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών (παιδικών και βρεφικών σταθμών, κέντρων που απευθύνονται σε ηλικιωμένους που δυσκολεύονται να αυτοεξυπηρετηθούν, υπηρεσιών για άτομα με χρόνιες παθήσεις και αναπηρίες). Δεύτερον, τις παρενέργειες που αντιμετωπίζουν τα εκατομμύρια γυναικών στις χώρες της ΕΕ που δουλεύουν κάτω από το καθεστώς της μερικής απασχόλησης: Τους χαμηλούς μισθούς, τα μειωμένα ασφαλιστικά δικαιώματα, τη δυσκολία συνταξιοδότησης.

«Ισορροπία» σε βάρος του μισθού, των δικαιωμάτων και της ζωής των γυναικών

Από την εποχή της πρώτης μαζικής ένταξης των γυναικών στην παραγωγή μέχρι σήμερα αρκετά πράγματα μοιάζουν να έχουν αλλάξει. Μήπως όμως είναι περισσότερα αυτά που παραμένουν ίδια; Η ένταξη στη μισθωτή εργασία, όταν το καπιταλιστικό σύστημα χρειάστηκε την «εφεδρεία» των γυναικείων εργατικών χεριών, συντελέστηκε χωρίς να αναιρεθεί η σχεδόν αποκλειστική ευθύνη που έπεφτε -και συνεχίζει να πέφτει- στους ώμους τους αναφορικά με τη φροντίδα της οικογένειας και ιδιαίτερα των πιο «εξαρτημέ-

νων» μελών της: Των μικρών παιδιών, των ηλικιωμένων γονιών, των άρρωστων συγγενών.

Η ίδια συνταγή ακολουθείται και σήμερα. Τα μέτρα για την «εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» δε μειώνουν την ανισότητα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες, αντίθετα την παγιάζουν. Οι πολιτικές «συμφιλίωσης» δουλειάς και οικογένειας προωθούν την «ευελιξία», τις εργασιακές σχέσεις - λάστιχο, την απορρύθμιση της καθημερινότητας. Η «ισορροπία» ανάμεσα στις επαγγελματικές και τις οικογενειακές υποχρεώσεις είναι ένα τεντωμένο σκοινί, πάνω στο οποίο οι εργαζόμενες καλούνται να βαδίσουν σε βάρος του μισθού, των δικαιωμάτων, του ελεύθερου χρόνου τους.

Η μερική απασχόληση δεν είναι «επιλογή» των εργαζομένων, ούτε «λύση» στις δυσκολίες της απαιτητικής καθημερινότητάς τους. Και το νέο πρόγραμμα της ΔΥΠΑ, με τη σφραγίδα, βάζει ένα ακόμα λιθαράκι στο αντιδραστικό πλαίσιο που παρουσιάζει τη «μισή δουλειά» σαν μια εργασιακή σχέση που «ταιριάζει» στις γυναίκες και τις ανάγκες τους.

Ευτυχία Χαϊντούτη
μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

Μερική απασχόληση: Γένους θηλυκού

Στην ΕΕ οι γυναίκες δουλεύουν με μερική απασχόληση σε ποσοστό 27,9% (έναντι 8% των ανδρών). Το ποσοστό είναι ακόμα μεγαλύτερο: Για τις εργαζόμενες που έχουν παιδιά (31,8%). Για όσες έχουν χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης (36,8%). Για τις γυναίκες στην ηλικιακή κατηγορία 55-64 ετών (32,7%). {στοιχεία Eurostat 2023}

Στην Ελλάδα περίπου 1 στις 4 μισθωτές (27,8%) δουλεύει με μερική απασχόληση. Οι γυναίκες αποτελούν το 57,3% του συνόλου των μισθωτών με μερική απασχόληση (393.326 σε σύνολο 685.941). {στοιχεία ΕΦΚΑ, κοινές επιχειρήσεις, Οκτώβριος 2024}

Ανεργία: Σταθερή «πρωτιά» των γυναικών

Πάνω από το 60% των εγγεγραμμένων στα μητρώα της ΔΥΠΑ ανέργων είναι γυναίκες. Περισσότερες από τις μισές άνεργες παραμένουν εκτός εργασίας για διάστημα άνω των 12 μηνών, δηλαδή είναι μακροχρόνια άνεργες. Οι αναλογίες αυτές δε μεταβάλλονται ούτε κατά τους μήνες ή τα έτη στα οποία καταγράφεται μείωση της συνολικής ανεργίας.

Να μην γίνουν τα πανεπιστήμιά μας εργαστήρια πολέμου!

Στις σημερινές συνθήκες, η νεολαία, κάθε φοιτητής και φοιτήτρια βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τον πόλεμο στη ζωή, τα δικαιώματα, τις σπουδές και στην εργασία μας. Ζούμε στην εποχή που η υψηλότερη «έχει πάρει» φωτιά από τις ιμπεριαλιστικές συγκρούσεις, από το μακελειό των λαών για τα κέρδη των λίγων, στο φόντο της μάχης για την πρωτοκαθεδρία μεταξύ των ΗΠΑ και της Κίνας. Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, χτυπούν καθημερινά τα τύμπανα της προετοιμασίας των κρατών και των κυβερνήσεων για γενικευμένο ιμπεριαλιστικό πόλεμο: από το πρόγραμμα ReArm της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέχρι την δήλωση του Έλληνα Υπουργού Άμυνας που με θράσος μας κάλεσε να αλλάξουμε την κουλτούρα μας σε «κουλτούρα πολέμου», να συνηθίσουμε να βλέπουμε «φέρετρα με σημαία επάνω». Κομμάτι αυτής της πολεμικής προετοιμασίας είναι και τα πανεπιστήμια μας.

Η προσπάθεια τα πανεπιστήμια να «ντυθούν στα χακί» αποδεικνύεται εκκωφαντικά το τελευταίο διάστημα, με την ολοένα και μεγαλύτερη εμπλοκή στους πολεμικούς σχεδιασμούς. Μέσα σε λιγότερο από έναν μήνα:

→ Εξελίχθηκε επιχείρηση αναθεώρησης του οδηγού χρηματοδότησης του ΕΜΠ που απαγόρευε την Έρευνα για το NATO, που απέτυχε για την ώρα μετά από κινητοποίηση φοιτητών και εργαζομένων. Οι φοιτητές μέσα από του Φοιτητικούς Συλλόγους του ΕΜΠ έδωσαν και συνεχίζουν να δίνουν την μάχη ενάντια στην πρόταση της Επιτροπής Ερευνών του ΕΜΠ για έκτακτη αναθεώρηση/τροποποίηση του άρθρου 2 «Βασικές αρχές δεοντολογίας - Ερευνητική αποστολή του ΕΜΠ» του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του ΕΛΚΕ», με σκοπό την πλήρη «απελευθέρωση» της πολεμικής έρευνας πλέον σε απευθείας συνεργασία με το ίδιο το NATO.

→ Διοργανώθηκε συνέδριο από την Νομική Σχολή του ΑΠΘ σε συνεργασία με την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου και με το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας με τίτλο «Οικονομία του Πολέμου» και με ομιλητές καθηγητές, ερευνητές, στελέχη του αμερικανικού στρατού και άλλους, που κάτω από την κατακραυγή διεξήχθη εκτός Πανεπιστημίου τελικά.

→ Εξαγγέλθηκαν νέα σεμινάρια που προετοιμάζει το ΙΔΙΣ (Ινστιτούτων Διεθνών Σπουδών) του Παντείου Πανεπιστημίου μέσα στον Μάρτιο, με τίτλους «Ο πόλεμος στον σύγχρονο κόσμο: Στρατηγική, οπλικά συστήματα και τακτικές», «Τεχνολογία και πόλεμος». Μάλιστα, απευθυνόμενοι και στους κοινωνικούς επιστήμονες, αναφέρουν ότι στα σεμινάρια «θα δοθεί έμφαση στην παρουσίαση των ιδιαιτεροτήτων της στρατιωτικής ψυχολογίας...»

Έρευνα για τις σύγχρονες ανάγκες μας κι όχι για τους πολέμους των ιμπεριαλιστών

Αυτά είναι τα αποτελέσματα της διαχρονικής πολιτικής όλων των κυβερνήσεων που εφαρμόζουν τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανώτατη εκπαίδευση, της επιχειρηματικής δράσης των πανεπιστημίων. Στο πανεπιστήμιο-επιχείρηση κριτήριο δεν είναι η κάλυψη των αναγκών των φοιτητών και φοιτητριών, η ολοκληρωμένη κατάκτηση του επιστημονικού μας αντικειμένου, η ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας για την κάλυψη των αναγκών του λαού και των παιδιών του, αλλά η εξασφάλιση των κερδών μιας χούφτας μονοπωλιακών ομίλων, εργολάβων κτλ. Έτσι, το ελληνικό πανεπιστήμιο που υποτάσσεται σε επιχειρηματικά συμφέροντα και αναπτύσσει και το ίδιο επιχειρηματική δράση, εντάσσεται επόμενα και στην «πολεμική οικονομία» της ΕΕ. Αυτό είναι και το «φόντο» πάνω στο οποίο καθορίζεται και το κριτήριο της ανάπτυξης της έρευνας στα πανεπιστήμια.

Τα αποτελέσματα, τα επιτεύγματα της επιστημονικής δουλειάς αξιοποιούνται για τις μηχανές και τα συστήματα του πολέμου. Μονοπωλιακοί όμιλοι και επίδοχοι επενδυτές βλέπουν κερδοφόρες ευκαιρίες και επιδιώκουν να μετατρέψουν τους ερευνητές σε προσωπικό των πολυεθνικών του πολέμου και τις γνώσεις τους σε πρώτη ύλη για τις νέες μηχανές του θανάτου. Παράλληλα, αυξάνεται ραγδαία η χρηματοδότηση σε τέτοιου είδους προγράμματα, που σταδιακά υπερκαλύπτει όλους τους άλλους τομείς της έρευνας. Είναι αποκαλυπτικό ότι το EDF (Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας) με προϋπολογισμό 8 δισ. ευρώ μέχρι το 2027 κατευθύνει το 5% - 10% σε ερευνητικές κοινοπραξίες όπου συμμετέχουν πανεπιστήμια.

Αυτού του είδους την «ανάπτυξη» και την «αναβάθμιση» επιδιώκει η κυβέρνηση. Η «ανάπτυξη» αυτή καμία σχέση δεν έχει με τα συμφέροντα και τις ανάγκες μας. Από τη μια πλευρά επιδιώκουν οι φοιτητές και οι ερευνητές στο Πολυτεχνείο, στο ΠΑΔΑ και αλλού να φτιάχνουν όπλα για να αιματοκυλούν τους λαούς. Από την άλλη θέλουν να αξιοποιήσουν τους κοινωνικούς επιστήμονες στην προσπάθεια ξεπλύματος των

αιματοβαμμένων σχεδίων τους και των πολέμων τους. Κυβερνήσεις, NATO και ΕΕ μας προετοιμάζουν για τα ιμπεριαλιστικά σφαγεία, θέλουν εμάς κρέας για τα κανόνια τους και τα πανεπιστήμια μας συνενόχους, πλυντήρια που θα ξεπλένουν τα εγκλήματα τους. **Είναι χαρακτηριστικό ότι στο τμήμα Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΕΚΠΑ, η ιστοσελίδα της σχολής «διαφήμιζε» προκήρυξη για θέσεις εργασίας αποφοίτων του Τμήματος στην πολεμική μηχανή του NATO αναζητώντας ερευνητές με στόχο την έρευνα για την «προώθηση του διαλόγου μεταξύ των κρατών- μελών του» που αφορά τις εξελίξεις στη Β. Αμερική και την Ευρώπη στον τομέα της «ασφάλειας»...**

Την ίδια στιγμή που δίνονται εκατομμύρια για την έρευνα προσανατολισμένη στους πολεμικούς σκοπούς των ιμπεριαλιστών, η κατάσταση μέσα στα Ιδρύματα είναι «εκρηκτική», με τεράστιες ελλείψεις σε καθηγητές, υλικοτεχνικό εξοπλισμό, εργαστήρια και υποδομές, φοιτητική μέριμνα. Η χρηματοδότηση για τις ανάγκες μας στα Πανεπιστήμια μειώνεται κατά 42 εκατομμύρια σύμφωνα με τον κρατικό προϋπολογισμό!

Το Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που επιβεβαιώνει ότι η «ανάπτυξη» δεν μεταφράζεται το ίδιο για όλους: την ίδια ώρα που προχωρά η συμμετοχή του Πανεπιστημίου και του ΕΛΜΕΠΑ στο ερευνητικό πρόγραμμα «UnderSec- UnderwaterSecurity» της ΕΕ σε συνεργασία με το υπουργείο Αμυνας του κράτους δολοφόνου του Ισραήλ και την ισραηλινή βιομηχανία πολεμικών όπλων «Rafael Advanced Defence Systems» για να πλουτίζουν οι όμιλοι του πολέμου πάνω στο αίμα του ηρωικού παλαιστινιακού λαού, κάθε χρόνο φοιτητές και εργαζόμενοι του ιδρύματος έρχονται αντιμέτωποι με το φάσμα της ανεργίας, την αβεβαιότητα για το πτυχίο και τις σπουδές τους. Ο λόγος είναι ότι οι πάγιες ανάγκες των φοιτητών και του ιδρύματος καλύπτονται με διάφορες κατηγορίες έκτακτου προσωπικού, με τετράμηνες συμβάσεις και αμφίβολη ανανέωση τους. Το κόστος για το έκτακτο προσωπικό στο ΠΑΔΑ υπολογίζεται στα 3 εκατομμύρια ενώ ο κρατικός προϋπολογισμός καλύπτει 418.000.

Ταυτόχρονα, οι φοιτητές γνωρίζουμε καλά ότι η ένταση της αντιλαϊκής πολιτικής και της εκμετάλλευσης, η προετοιμασία για να σταλούν τα παιδιά του λαού στα ιμπεριαλιστικά σφαγεία, η ολοένα και μεγαλύτερη εμπλοκή της χώρας μας στους πολεμικούς σχεδιασμούς, έχουν ένα αναγκαίο συμπλήρωμα: την ένταση της καταστολής. Αυτό εξυπηρετούν- μεταξύ άλλων- τα απαράδεκτα μέτρα που προσπαθεί να εφαρμόσει η κυβέρνηση, ο άδικος νόμος για τις διαγραφές φοιτητών, οι πειθαρχικές δίωξεις φοιτητών κτλ. Στο πανεπιστήμιο – επιχείρηση, που συνδέεται με χίλια νήματα με «τις ανάγκες της αγοράς», δηλαδή με τον πολεμικό ανταγωνισμό για το ποιος θα παράξει νέα πιο

καταστροφικά όπλα, νέες υπηρεσίες παρακολούθησης, και νέες διπλής χρήσης υποδομές, δεν χωρούν φωνές αγώνα, αμφισβήτησης, διεκδίκησης. Αυτό που επιδιώκουν είναι να καλλιεργήσουν την λογική «τα κεφάλια μέσα» για να μην παρακλώεται η επιχειρηματική και πολεμική λειτουργία των πανεπιστημίων. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα, ότι πρόσφατα, **στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, που υπερασπίζεται την «ακαδημαϊκή ελευθερία» παραγωγής κουλτούρας πολέμου, τακτικών μάχης, εργαζόμενη εγκυμονούσα μεταπτυχιακή φοιτήτρια απειλούνταν με διαγραφή επειδή ζήτησε παράταση του χρόνου παράδοσης της διπλωματικής της εργασίας, βρίσκοντας μπροστά της τα εμπόδια της παιδείας-εμπόρευμα.**

Απέναντι σε αυτήν την πολιτική, ανάχωμα είναι ο αγώνας των φοιτητών μέσα από την δράση των Φοιτητικών τους Συλλόγων. Γιατί σήμερα, με βάση τις σύγχρονες δυνατότητες, οι φοιτητές μπορούμε να ζούμε και να σπουδάσουμε χωρίς εμπόδια. Μπορούμε να μαθαίνουμε ολόπλευρα το επιστημονικό μας αντικείμενο και να το θέτουμε στην υπηρεσία της κοινωνίας. Μπορεί η έρευνα μας να υπηρετεί την βελτίωση της ζωής του εργαζόμενου λαού, την μελέτη γύρω από σύνθετα κοινωνικά φαινόμενα, και όχι τη σφαγή στους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς για να πλουτίσει μια χούφτα παράσιτα. Δεν ανεχόμαστε η γνώση, η επιστήμη μας να γίνονται συνένοχοι στο αιματοκύλισμα των λαών, στον γενικευμένο ιμπεριαλιστικό πόλεμο που προετοιμάζονται NATO, ΕΕ και εμπλέκει τη χώρα μας η κυβέρνηση. Για αυτό δίνουμε σήμερα την μάχη της αποκάλυψης γύρω από τις αιτίες της εμπλοκής της χώρας και των πανεπιστημίων μας στους πολεμικούς σχεδιασμούς, την μάχη της οργάνωσης και της διεκδίκησης για να πάψουν τα ιδρύματα μας να συνεργάζονται με τους δολοφόνους των λαών, παλεύουμε από κοινού με κάθε φοιτητή και φοιτήτρια που δεν ανέχεται την μετατροπή των πανεπιστημίων σε «εργαστήρια πολέμου».

Βασιλική Μπαζιώτη
φοιτήτρια Νομικής

Όταν η Τεχνητή Νοημοσύνη «αφορά» τις Γυναίκες...

Η Τεχνητή Νοημοσύνη σηματοδοτεί την τεράστια ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας τον 21ο αιώνα που θα μπορούσε να συμβάλει καθοριστικά στην ισοτιμία και τη χειραφέτηση των γυναικών. Όμως αυτό παραμένει κενό γράμμα όσο οι δυνατότητες της ΤΝ βρίσκονται στα χέρια των λίγων που τη χρησιμοποιούν για να αυξάνουν το βαθμό εκμετάλλευσης των εργαζομένων, την εμπορευματοποίηση και τον έλεγχο των αναγκών τους και την καταστολή της κοινωνικής και συνδικαλιστικής τους δράσης. Στις παρακάτω γραμμές θα προσεγγίσουμε κάποιες από αυτές τις πλευρές που αφορούν ιδιαίτερα τις γυναίκες.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) έχει γίνει πλέον κομμάτι της καθημερινότητάς και των γυναικών, ιδιαίτερα των νέων. Βρίσκεται στο κινητό μας και στις εφαρμογές που χρησιμοποιούμε. Επηρεάζει πολλούς τομείς της ζωής μας, από τις πληροφορίες που βλέπουμε online μέχρι τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούμε, ακόμη και σε αποφάσεις που λαμβάνονται για εμάς χωρίς να το συνειδητοποιούμε.

Και τι δεν κάνει η Τεχνητή Νοημοσύνη, αν πιστέψουμε τα ρεπορτάζ - ρεκλάμες στα ΜΜΕ: Παρουσιάζει το αντιδραστικό από τη φύση του κράτος «φιλολαϊκό», «βάζοντας τάξη» στους δρόμους με χαφιεδοκάμερες παντού. Κυνηγάει δήθεν «τη φοροδιαφυγή», με τον αλγόριθμο των φοροαπαλλαγών στους επιχειρηματικούς ομίλους. Κάνει διάγνωση και διαλογή στο Σύστημα Υγείας (και μάλιστα από το τηλέφωνο!), με στόχο να «κόβει» κόσμο από τα νοσοκομεία, καθώς είναι «προγραμματισμένη» με τα κριτήρια του κόστους - οφέλους...

Η γυναίκα ως «προφίλ δεδομένων»

Κάθε φορά που μια γυναίκα κάνει μια αναζήτηση στο διαδίκτυο ή αγοράζει κάτι online, αφήνει πίσω της ίχνη. Αυτά τα ίχνη δεν χάνονται. Αντίθετα, συλλέγονται και αναλύονται από συστήματα ΤΝ που προσπαθούν να καταλάβουν τι θέλει, τι χρειάζεται, τι φοβάται και τι μπορεί ή επιθυμεί να κάνει στο μέλλον. Πολλές από αυτές τις πληροφορίες αφορούν προσωπικά δεδομένα. Μπορεί να αφορούν θέματα υγείας, αναπαραγωγής, εγκυμοσύνης ή ακόμη και ψυχολογικής κατάστασης. Έτσι, η ΤΝ μπορεί να «μαντέψει» πράγματα

για μια γυναίκα πριν τα μοιραστεί καν με το περιβάλλον της.

Σε ένα γνωστό περιστατικό που προκάλεσε μεγάλη συζήτηση σχετικά με το πώς οι εταιρείες χρησιμοποιούν τα προσωπικά δεδομένα, μια γνωστή αμερικανική αλυσίδα καταστημάτων **κατάφερε να «γνωρίζει» ότι μια έφηβη ήταν έγκυος πριν καν το μάθει ο πατέρας της.** Η εταιρεία είχε αναπτύξει αλγόριθμους που αναλύουν τις αγορές των πελατών και εντόπισαν συγκεκριμένα μοτίβα προϊόντων — όπως μεγάλη ποσότητα άοσμης λουσιών, συμπληρώματα και άλλα είδη προσωπικής φροντίδας — που αντιστοιχούσαν ιστορικά σε γυναίκες στις αρχές της εγκυμοσύνης. Έτσι, παρά το γεγονός ότι η έφηβη δεν είχε ενημερώσει κανέναν και ο πατέρας της δεν γνώριζε τίποτα, η αλυσίδα

πολυκαταστημάτων άρχισε να στέλνει στο σπίτι της προσφορές για ρουχισμό εγκυμοσύνης και βρεφικά είδη, αποκαλύπτοντας έμμεσα την κατάσταση πριν την ίδια ή την οικογένειά της.

Ο εργοδότης που ξέρει πριν από εσένα

Ένας από τους πιο ανησυχητικούς κινδύνους είναι η χρήση της ΤΝ σήμερα στον χώρο εργασίας. Η ΤΝ χρησιμοποιείται όλο και περισσότερο σε διαδικασίες αξιολόγησης προσωπικού, επιλογής υποψηφίων και πρόβλεψης επαγγελματικής απόδοσης. Τα συστήματα αυτά βασίζονται σε δεδομένα που συλλέγονται από ψηφιακές δραστηριότητες, από εφαρμογές παραγωγικότητας, ακόμη και από μοτίβα χρήσης εταιρικών εργαλείων.

Για τις γυναίκες, η χρήση τέτοιων συστημάτων μπορεί να δημιουργήσει νέα προβλήματα. Για παράδειγμα, μια γυναίκα που αναζητά πληροφορίες για τεκνοποίηση, χρησιμοποιεί εφαρμογές κύκλου ή αγοράζει σχετικά προϊόντα, μπορεί — χωρίς να το γνωρίζει — να δημιουργεί ένα σύνολο δεδομένων που υποδηλώνει πιθανό μελλοντικό οικογενειακό προγραμματισμό. Ένας αλγόριθμος που έχει σχεδιαστεί να εντοπίζει μοτίβα συμπεριφοράς μπορεί να καταλήξει σε συμπεράσματα για τις μελλοντικές της επιλογές, πριν η ίδια τις ανακοινώσει. Φανταστείτε μια γυναίκα που δεν έχει ανακοινώσει εγκυμοσύνη. Ίσως δεν είναι καν έγκυος ακόμη. Απλώς αρχίζει να ψάχνει πληροφορίες για τεκνοποίηση, να χρησιμοποιεί εφαρμογές κύκλου ή να αγοράζει σκευάσματα που συνδέονται με την γονιμότητα. Ένα σύστημα ΤΝ μπορεί να εντοπίσει αυτά τα μοτίβα και να συμπεράνει ότι «πιθανόν» σχεδιάζει να μείνει έγκυος. Και τότε προκύπτει κάτι εξαιρετικά επικίνδυνο μια γυναίκα μπορεί να απολυθεί ή να αποκλειστεί από προαγωγή «προληπτικά».

Σε αυτή την περίπτωση, ο εργοδότης δεν μπορεί εύκολα να κατηγορηθεί για απόλυση εγκύου, αφού η εγκυμοσύνη δεν έχει ακόμη δηλωθεί. Ακόμα περισσότερο ένας εργοδότης που απολύει μια γυναίκα που προσπαθεί να μείνει έγκυος, έχοντας την πληροφορία αυτή από ένα σύστημα ΤΝ, είναι σχεδόν αδύνατον να κατηγορηθεί για αυτό. Η μητρότητα μετατρέπεται σε «ρίσκο» που καταγράφεται ψηφιακά.

Η μητρότητα υπό αλγοριθμική πίεση

Τα σημερινά συστήματα ΤΝ έχουν αρχίσει να εισχωρούν ακόμη και στην οικογενειακή ζωή, επηρεάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι γονείς φροντίζουν τα παιδιά τους. Υπάρχουν εφαρμογές που παρακολουθούν τον ύπνο του μωρού, την ανάπτυξή του, τη διατροφή του και τη συμπεριφορά του, καταγράφοντας κάθε λεπτομέρεια και προτείνοντας συγκεκριμένα βήματα για το τι πρέπει να γίνει. Αν και η τεχνολογία υπόσχεται βοήθεια, συχνά μετατρέπει την καθημερινή φροντίδα σε πηγή άγχους. Οι μητέρες νιώθουν ότι κάθε επιλογή τους εξετάζεται, σαν να υπάρχουν αόρατοι κριτές που παρακολουθούν κάθε κίνηση και κάθε απόφαση.

Η ανατροφή γίνεται μια συνεχής διαδικασία αξιολόγησης, όπου το ένστικτο και η προσωπική εμπειρία αντικαθίστανται από αριθμούς, ειδοποιήσεις και προτεινόμενες δράσεις. Για παράδειγμα, μια εφαρμογή μπορεί να υπενθυμίζει πότε πρέπει να ταΐσεις το μωρό ή να μετράει τις ώρες ύπνου του με ακρίβεια δευτερολέπτου, δημιουργώντας την αίσθηση ότι ακόμα και οι πιο φυσικές στιγμές της φροντίδας υπόκεινται σε μέτρηση. Έτσι, η μητέρα συχνά νιώθει ότι πρέπει να ανταποκριθεί σε «τέλεια πρότυπα» που επιβάλλει η μηχανή, ενώ η σύνδεση με το παιδί υπονομεύεται από τον συνεχή έλεγχο των δεδομένων. Πρόκειται, σε τελευταία ανάλυση, για έναν ακόμα τρόπο επιβολής ασφυκτικού ελέγχου στη ζωή των εργαζόμενων, στην ίδια κατεύθυνση με την ψηφιακή κάρτα εργασίας και τον «ψηφιακό τειλορισμό», σχεδόν σαν να μετατρέπει τη διαδικασία ανατροφής του παιδιού σε μία ψηφιακά εποπτευόμενη γραμμή παραγωγής.

Παιδιά χωρίς ιδιωτικότητα από την πρώτη μέρα

Ίσως το πιο ανησυχητικό είναι η συλλογή δεδομένων που αφορά τα ίδια τα παιδιά. Σήμερα, οι πληροφορίες τους καταγράφονται πολύ πριν μεγαλώσουν μέσω εφαρμογών υγείας, σχολικών πλατφορμών, έξυπνων συσκευών και ακόμη και από αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι μητέρες συχνά είναι αυτές που χρησιμοποιούν αυτές τις υπηρεσίες και, χωρίς να το συνειδητοποιούν, δημιουργούν ψηφιακά αρχεία για τα παιδιά τους — περιλαμβάνοντας το ιατρικό ιστορικό τους, τις σχολικές επιδόσεις, τις διατροφικές και καθημερινές συνήθειες, αλλά και τις δραστηριότητες και προτιμήσεις τους.

Το πρόβλημα είναι ότι αυτά τα δεδομένα δεν παραμένουν μόνο για προσωπική χρήση. Συλλέγονται, αποθηκεύονται και μπορεί να αξιοποιηθούν στο μέλλον με διάφορους τρόπους. Τα παιδιά μεγαλώνουν με μια ψηφιακή ταυτότητα που δεν επέλεξαν ποτέ, η οποία μπορεί να τους ακολουθεί σε όλη τη ζωή τους, διαμορφώνοντας την εικόνα τους στον ψηφιακό κόσμο από πάρα πολύ μικρή ηλικία.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη δεν είναι ουδέτερο εργαλείο

Όλα τα παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι σήμερα μέσω της ΤΝ παρακολουθείται συνολικά η συμπεριφορά μας, για το τι διαβάζουμε, πού κινούμαστε, πόσο χρόνο περνάμε online, ακόμη και τον τρόπο και την συχνότητα που επικοινωνούμε. Μέσα από αυτή τη συνεχή συλλογή δεδομένων οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται

μπορεί να χρησιμοποιηθούν με τρόπους που συχνά δεν φαίνονται με την πρώτη ματιά.

Οι γυναίκες, ιδίως οι μητέρες, είναι ιδιαίτερα «ευάλωτες» και στο στόχαστρο με πολλαπλούς τρόπους από τα σημερινά συστήματα ΤΝ που αναπτύσσονται και χρησιμοποιούνται από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους. Η γνώση μπορεί να ενισχύσει τα ατομικά αντανάκλαστικά τους και κυρίως τη συλλογική τους δράση απέναντι στο σύστημα της εκμετάλλευσης.

Καταλαβαίνουμε απ' όλα τα παραπάνω ότι η ΤΝ δεν είναι ουδέτερη και δεν υφίσταται ανεξάρτητα από τα κοινωνικά και οικονομικά συμφέροντα που την ανέπτυξαν. Η ανάπτυξή της, οι εφαρμογές της και οι στόχοι της κατευθύνονται και περιορίζονται με το κριτήριο της μεγιστοποίησης του κέρδους των ομίλων που την ανέπτυξαν και την αξιοποιούν.

Επομένως, είναι σαφές ότι κάθε σημερινό σύστημα ΤΝ δεν λειτουργεί απλώς ως ένα τεχνικό εργαλείο. Πρόκειται για ένα σύστημα που βασίζεται στη συλλογή τεράστιου όγκου δεδομένων, στην ανάλυση πληροφοριών και στην πρόβλεψη ανθρώπινων συμπεριφορών και την αξιοποίησή τους για το κέρδος των μεγάλων επιχειρήσεων. Ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάζεται και εφαρμόζεται μπορεί να επηρεάζει με ιδιαίτερο τρόπο τις γυναίκες, ειδικά σε ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία, την οικογενειακή ζωή και τη μητρότητα, την κοινωνική δράση.

Ποιος την κατέχει, ποιος την ελέγχει και για ποιον σκοπό αξιοποιείται

Οι επιστημονικές και τεχνολογικές δυνατότητες να ζήσουμε πολύ καλύτερα αυξάνονται ραγδαία. Όμως, την ίδια ώρα βλέπουμε να αυξάνεται θεαματικά η απόσταση ανάμεσα στις δυνατότητες που υπάρχουν και στην κατάσταση που βρισκόμαστε. Οι τεράστιες δυνατότητες που προσφέρει η ΤΝ για την ικανοποίηση των σύγχρονων αναγκών μας ακυρώνονται όσο η ανάπτυξη και η εφαρμογή της καθορίζονται από τα συμφέροντα των ομίλων, όσο μετατρέπεται σε εργαλείο κερδοφορίας, ελέγχου και χειραγώγησης των λαών.

Τόσο η δαιμονοποίηση της τεχνολογίας όσο και η ουτοπική προσδοκία της κοινωνικής ευημερίας, που θα προκύψει τάχα αυτόματα απ' την τεχνολογική πρόοδο, αποτελούν τις δύο όψεις της ίδιας ανιστόρητης, εσφαλμένης πολιτικής θεωρητικής προσέγγισης. Το πραγματικό πρόβλημα είναι ποιος και για ποια συμφέροντα καθορίζει τον προσανατολισμό, την ανάπτυξη και την αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας. **Πίσω απ' την τεχνητή νοημοσύνη βρίσκονται οι επιλογές της ανθρώπινης νοημοσύνης και τα εκάστοτε ταξικά συμφέροντα που υπηρετεί.**

Για εμάς, όμως, τις γυναίκες του ριζοσπαστικού γυναικείου κινήματος, πραγματικά καινοτόμο είναι η αξιοποίηση της τεχνολογίας και η παραγωγή της νέας γνώσης να υπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες μας. Γι' αυτό ο αγώνας μας φωτίζει αυτές τις δυνατότητες και στοχεύει στην αιτία που τις ακυρώνει.

Αμβλώσεις: Όταν ένα κατεκτημένο δικαίωμα των γυναικών γίνεται «μπαλάκι» στα σικέ παιχνίδια περί «προόδου-συντήρησης»

Το ζήτημα των αμβλώσεων απασχόλησε ξανά τη δημόσια συζήτηση το τελευταίο διάστημα. Αφορμή υπήρξαν οι αναχρονιστικές απόψεις που εξέφρασε η Μαρία Καρυστιανού σε συνέντευξή της. Υποστήριξε πως οι αμβλώσεις είναι «θέμα δημόσιας διαβούλευσης», διότι- όπως είπε- «αφορά τα δικαιώματα της γυναίκας αλλά και του εμβρύου». Επικαλέστηκε, μάλιστα, και την επιστημονική της ιδιότητα ως παιδίατρος, αναφέροντας πως η ίδια «διδάχεται στο ποια δικαιώματα πρέπει να είναι παραπάνω».

Δικαίως οι συγκεκριμένες δηλώσεις προκάλεσαν τις αντιδράσεις της πλειοψηφίας των γυναικών, αφού στην ουσία αμφισβητούν το δικαίωμα στην ασφαλή άμβλωση που -όπως υπερασπίζεται η ΟΓΕ- είναι **κατεκτημένο, αναφαίρετο, δεν μπαίνει σε «δημόσια διαβούλευση» και θα πρέπει να συνοδεύεται με όλη την αναγκαία επιστημονική και κοινωνική στήριξη, στα πλαίσια της δημόσιας και δωρεάν αναπαραγωγικής υγείας των γυναικών.**

Επιπλέον, η επίκληση στα «δικαιώματα του εμβρύου» είναι άκρως αντιεπιστημονικός ισχυρισμός, κάτι που γνωρίζει ακόμα κι ένας πρωτοετής φοιτητής της Ιατρικής. Η επιστήμη έχει αποφανθεί εδώ και δεκαετίες για το ζήτημα των αμβλώσεων και έχει νομική κατοχύρωση στην Ελλάδα από το 1986.

Σύμφωνα με τον νόμο, η τεχνητή διακοπή της εγκυμοσύνης, με τη συναίνεση της εγκύου, μπορεί να γίνει όταν η κύηση δεν υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες. Στην περίπτωση βιασμού ή αιμομιξίας, η άμβλωση μπορεί να γίνει μέχρι την 19η εβδομάδα κύησης, ενώ σε περίπτωση ανωμαλιών στο έμβρυο, μπορεί να γίνει έκτρωση μέχρι την 24η εβδομάδα κύησης. Σε περίπτωση αναπόφευκτου κινδύνου για την ζωή της εγκύου ή εάν το έμβρυο ενέχει κίνδυνο για τη σωματική ή την ψυχική υγεία, η διακοπή της κύησης είναι νόμιμη οποιαδήποτε στιγμή πριν από τη γέννηση.

Φυσικά, δεν είναι η πρώτη φορά που ακούμε ή διαβάζουμε αντίστοιχες σκοταδιστικές απόψεις και αναχρονιστικές πολιτικές πρακτικές. «Η άμβλωση είναι φόνος» ισχυρίζεται το κόμμα Νίκη- που φαίνεται να έχει δώσει πολλούς «σοφούς» στο υπό διαμόρφωση κόμμα της Μαρίας Καρυστιανού- όπως και η εκκλησία και η Ιερά Σύνοδος, που έχει κηρύξει την πρώτη Κυριακή μετά τα Χριστούγεννα ως «Ημέρα του αγέννητου παιδιού».

Η ΟΓΕ παλεύει διαχρονικά και αταλάντευτα τέτοιες αναχρονιστικές και αντιεπιστημονικές αντιλήψεις, που έχουν στον πυρήνα τους ότι ο πρωταρχικός ρόλος της γυναίκας είναι η αναπαραγωγή, η δημιουργία οικογένειας, η μητρότητα. Έχει καταδικάσει και αντιπαλέψει τη νομική απαγόρευση των αμβλώσεων από κυβερνήσεις και πολιτικές δυνάμεις σε ΕΕ και ΗΠΑ, αναδεικνύοντας πως η πολιτική τους καθορίζεται με βάση τα συμφέροντα των επιχειρηματικών ομίλων στον τομέα της υγείας και του φαρμάκου, θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία και ζωή των γυναικών των εργατικών- λαϊκών οικογενειών.

Κάλπικα βολικά δίπολα «προόδου- συντήρησης»

Η συνέντευξη της Καρυστιανού ξεκίνησε ένα «γαϊτανάκι» δηλώσεων και αναφορών, από την κυβέρνηση της ΝΔ και τα διάφορα κόμματα του συστήματος, από ΜΜΕ και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης. «Διαρρήγνυαν τα ιμάτιά τους» για το δικαίωμα των γυναικών στην άμβλωση, στο όνομα της «αυτοδιάθεσης του σώματος».

Όμως, στο όνομα αυτών θεωριών και αντιλήψεων, βολικά παρουσιάζεται ως ζήτημα ατομικής ευθύνης της κοπέλας η δυνατότητα να προχωρήσει σε άμβλωση, για να κρυφτεί η ευθύνη του κράτους για ολόπλευρη κοινωνική της στήριξη. Χωρίς αυτήν, από μόνη της η θεσμοθέτηση του δικαιώματος στην άμβλωση δεν επαρκεί.

Τα κροκοδείλια δάκρυα της κυβέρνησης και της βολικής αντιπολίτευσης, οι επικλήσεις τους στο «δικαίωμα των γυναικών» δεν μπορούν να κρύψουν τις ευθύνες τους για την εφαρμογή της αντιλαϊκής πολιτικής που εμπορευματοποιεί την Υγεία και το φάρμακο και έχει ορθώσει τα εμπόδια που συναντά μια κοπέλα ώστε να είναι πραγματικά ελεύθερη να αποφασίσει για οποιαδήποτε επιλογή της.

Αλήθεια, είναι άραγε ελεύθερη επιλογή για τη γυναίκα σήμερα να προχωρήσει ή όχι στην άμβλωση, αφού δεν υπάρχει η παραμικρή μέριμνα από το κράτος, από τις δομές υγείας, ώστε να της παρέχεται ενημέρωση σχετικά με τις συνέπειες της όποιας απόφασης, πλήρης στήριξη και προστασία, επιστημονική και κοινωνική;

Γίνεται να μιλάμε για «ελευθερία», την ώρα που δεν υπάρχει μέριμνα για σεξουαλική αγωγή και διαπαιδαγώγηση, για οικογενειακό προγραμματισμό από επιστημονικούς και κρατικούς φορείς, με έμφαση την πρόληψη, για να μην αποτελεί η άμβλωση μέσο αντισύλληψης, ήδη από μικρές ηλικίες στο σχολείο;

Τελικά, είναι «ελεύθερη» μια γυναίκα να επιλέξει πότε και αν θα κάνει οικογένεια όταν μαστίζεται από την εργασιακή ανασφάλεια, δουλεύει με ωράρια- λάστιχο, ο μισθός τελειώνει στα μέσα του μήνα από την ακρίβεια, τη φοροληστεία, τα πανάκριβα ενοίκια; Όταν όλες οι κυβερνήσεις εφαρμόζουν την πολιτική της ΕΕ που εμπορευματοποιεί τη φροντίδα της οικογένειας και φορτώνει τα βάρη της στη μητέρα, στο ζευγάρι;

Επιπλέον, πέρα από τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες, στην απόφαση μιας κοπέλας μπορεί να ασκήσει πίεση και το οικογενειακό, το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, κάτω και από την επιβίωση αναχρονιστικών απόψεων για τις σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων.

Κοινός παρανομαστής η μητρότητα ως αποκλειστικά «ατομική ευθύνη»

Γίνεται φανερό πως ο κοινός παρανομαστής του διπόλου των αντιδραστικών αντιλήψεων, είτε των παραδοσιακά συντηρητικών είτε των ψευτο-προοδευτικών είναι ένας: αντιμετωπίζουν τη μητρότητα, τη δημιουργία και φροντίδα της οικογένειας ως αποκλειστικά ατομική-οικογενειακή υπόθεση, αντί για κοινωνική ευθύνη. Υπερασπίζονται και εφαρμόζουν την πολιτική που λογαριάζει την αναπαραγωγική υγεία των γυναικών ως «κόστος» για το κράτος και πεδίο για κερδοφόρες επενδύσεις των επιχειρηματικών κολλοσσών στον τομέα της Υγείας.

Γι' αυτό και οι επικλήσεις στο δημογραφικό, στη μείωση των γεννήσεων, από κάθε πλευρά του ίδιου αντιδραστικού νομίσματος και για το ζήτημα των αμβλώσεων, δεν μπορούν να κρύψουν τις διαχρονικές ευθύνες ΕΕ-κυβερνήσεων, της πολιτικής που εφαρμόζουν, που φέρνει σε αντιπαράθεση το δικαίωμα των γυναικών στην εργασία με την ανάγκη προστασίας της μητρότητας.

Οι γυναίκες του καθημερινού μόχθου, δεν πρέπει να ανεκτούν να «παίζονται στα ζάρια» τα δικαιώματα και οι ανάγκες τους με σκοπό να στήνονται κάλπικες διαχωριστικές γραμμές και βολικοί αντίπαλοι από τα κόμματα του συστήματος- είτε αυτών που υπάρχουν είτε αυτών που είναι υπό διαμόρφωση- και έχουν στόχο να εγκλωβίσουν την δικαιολογημένη οργή τους «εντός των τειχών» του συστήματος της εκμετάλλευσης και της γυναικείας ανισοτιμίας.

Το παράδειγμα των ΗΠΑ διδάσκει...

Η αντίστοιχη συζήτηση στις ΗΠΑ, διδάσκει συμπεράσματα. Αφορμή στάθηκε η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου το 2022, με κυβέρνηση των Δημοκρατικών υπό τον Μπάιντεν, που ανέτρεψε τη συνταγματική απόφαση Roe εναντίον Wade που κατοχύρωνε το δικαίωμα στην άμβλωση σε εθνικό ομοσπονδιακό επίπεδο.

Αυτή η κατάπτυστη απόφαση προστέθηκε στα εμπόδια που συναντούν εδώ και χρόνια εκατομμύρια γυναίκες της βιοπάλης στις ΗΠΑ στο πλαίσιο του εμπορευματοποιημένου συστήματος Υγείας, όπου και οι αμβλώσεις γίνονται σε ιδιωτικές κλινικές. Είναι αποκαλυπτικά τα στοιχεία που αναδεικνύουν πως, και πριν από αυτή την απόφαση, η πλειοψηφία των γυναικών καταφεύγει για οικονο-

μικούς λόγους στο χάπι της άμβλωσης, που επίσης κοστίζει εκατοντάδες δολάρια, και όχι σε χειρουργική κλινική.

Η τότε ψευδοαντιπαράθεση Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικάνων προσπαθούσε να κρύψει τις διαχρονικές ευθύνες όλων των πολιτικών δυνάμεων των ΗΠΑ, που χρόνια δεν είχαν πάρει τις απαραίτητες νομοθετικές πρωτοβουλίες για το καθολικό δικαίωμα της γυναίκας στη δημόσια και δωρεάν άμβλωση, με αποτέλεσμα να υπάρχουν διαφορετικά μέτρα και σταθμά ανάμεσα στις διαφορετικές Πολιτείες.

Είναι χαρακτηριστικό πως μετά την εκλογή Τραμπ πολλοί κυβερνήτες Δημοκρατικοί έσπευσαν να προβούν σε νομοθετικές ενέργειες ώστε να γίνουν οι πολιτείες τους «καταφύγια» για τις αμβλώσεις, για να αυξηθούν οι αντίστοιχες μπίζνες και κέρδη των ομίλων από την αναμενόμενη αύξηση της ζήτησης.

Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικάνοι αξιοποιούν στην ατζέντα τους τα δικαιώματα των γυναικών με σκοπό τον εγκλωβισμό των συνειδήσεων. Στην ουσία, η αντιπαράθεσή τους αφορά τους σφοδρούς ανταγωνισμούς και αντιθέσεις των συμφερόντων των επιχειρηματικών ομίλων στις ΗΠΑ, που εκφράζουν αυτά τα κόμματα, και συνεχίζουμε να βλέπουμε μέχρι σήμερα.

Το πραγματικά προοδευτικό απέναντι στον αναχρονισμό

Πραγματικά προοδευτικό απέναντι σε κάθε είδους αντιδραστικές αντιλήψεις και πολιτικές πρακτικές, είναι ο αγώνας για την απαλλαγή κάθε γυναίκας από τους οικονομικούς και κοινωνικούς καταναγκασμούς, ώστε να είναι ελεύθερη να αποφασίζει πότε και αν θα φέρει στον κόσμο ένα παιδί. Η κάθε γυναίκα πρέπει να είναι ελεύθερη να διεκδικεί το σεβασμό του συντρόφου της στη συνείδηση της σεξουαλικής πράξης. Να απολαμβάνει την αναγκαία επιστημονική, κοινωνική στήριξη ώστε να γνωρίζει τις συνέπειες για οποιαδήποτε ατομική επιλογή. Για να δυναμώνει και όχι να κρύβεται κάτω από το χαλί, η ανάγκη αγωνιστικής διεκδίκησης κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών για επιστημονική, κοινωνική στήριξη και προστασία των νέων γυναικών στα σχολεία, τις σχολές, τις γειτονιές.

Γι' αυτό χρειάζεται να δυναμώσει ο συλλογικός αγώνας, μέσα από την ΟΓΕ και το εργατικό-λαϊκό κίνημα, για τα σύγχρονα δικαιώματα των γυναικών στην αναπαραγωγική υγεία στο πλαίσιο ενός δημόσιου και δωρεάν συστήματος Υγείας που θα εξασφαλίζει την επιστημονική κρατική στήριξη τους μέσω οικογενειακού προγραμματισμού και σεξουαλικής αγωγής για να εξασφαλίζεται η ασφαλής αντισύλληψη για όλες, όπως και το δικαίωμα στην νόμιμη, δωρεάν και ασφαλή άμβλωση.

Βικτωρία Κούτσπ
Μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ

Δυναμώνουμε την αλληλεγγύη μας απέναντι στα θύματα των πολέμων και της εκμετάλλευσης κόντρα στο δηλητήριο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας

Με αφορμή το νόμο που ψηφίστηκε στην Βουλή το Φλεβάρη για το μεταναστευτικό ζήτημα, κάνουμε μια ιδιαίτερη αναφορά στο έγκλημα στα ανοιχτά της Χίου, ως μια χαρακτηριστική περίπτωση από μια μακριά σειρά εγκλημάτων σε βάρος μεταναστών. Εξετάζουμε τις βαθύτερες αιτίες του ζητήματος και τις εξελίξεις στο προσφυγικό - μεταναστευτικό ζήτημα.

Η καταστολή σε πρόσφυγες και μετανάστες με βάση τις άθλιες συμφωνίες της ΕΕ.

Το έγκλημα στα ανοιχτά της Χίου αποτέλεσε άλλο ένα «επεισόδιο» με την εμπλοκή του Ελληνικού Λιμενικού, που προκάλεσε τον θάνατο 15 ανθρώπων και τον βαρύ τραυματισμό δεκάδων άλλων, ανάμεσα στους οποίους έγκυες γυναίκες και μικρά παιδιά. Δεν πρόκειται για ένα μεμονωμένο περιστατικό, το οποίο μάλιστα αποδίδεται σε μια «άτυχη στιγμή των κανόνων εμπλοκής». **Είναι ένα έγκλημα που φέρει τη σφραγίδα της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κυβερνήσεων διαδοχικά, δηλαδή της πολιτικής της καταστολής, των επαναπροωθήσεων και του εγκλωβισμού.** Αυτή την πολιτική εκφράζουν τόσο το πρόσφατο νομοσχέδιο όσο και το Σύμφωνο της ΕΕ για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, που ψηφίστηκε το 2024 και η εφαρμογή του ξεκινά τον Ιούνιο του 2026.

Περισσεύουν οι συμπτώσεις και οι αντιφάσεις για το έγκλημα στη Χίο. Κυβέρνηση και Λιμενικό ισχυρίζονται ότι οι κάμερες του σκάφους ήταν κλειστές, αποκλείοντας έτσι να δοθεί στη δημοσιότητα οπτικό υλικό. Μένουν στον

έωλο ισχυρισμό τους ότι «ο διακινητής έριξε τη βάρκα πάνω στο σκάφος του Λιμενικού». Το γεγονός ότι το σκάφος του λιμενικού έχει μικρές μόνο ζημιές δεν συνάδει με την εκδοχή της κυβέρνησης για το πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα - και μάλιστα σε συνθήκες μπουρνάτσας. Τα ερωτήματα για τους χειρισμούς του Λιμενικού, τις εντολές που πήρε το πλήρωμα και τους διαλόγους που έγιναν στη διάρκεια της επιχείρησης παραμένουν, ιδιαίτερα με δεδομένο ότι το πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο της ΕΕ και όλων των κυβερνήσεων για το Μεταναστευτικό δίνει προτεραιότητα στην καταστολή και όχι στη διάσωση των κατατρεγμένων, έχοντας μετατρέψει το Αιγαίο και τη Μεσόγειο σε θάλασσες νεκρών.

«Με τους δουλεμπόρους ή με την Ελλάδα». Αυτό το άθλιο δίλημμα σπέρνει η κυβέρνηση και παρουσιάζει ως «εθνική» την πολιτική της καταστολής απέναντι στους ξεριζωμένους, με εγκληματικές συνέπειες. Την ίδια ώρα, το πρόσφατο νομοσχέδιο κανονικοποιεί το δουλεμπόριο για χιλιάδες μετανάστες και τους παραδίδει βορά στα νύχια μεγαλοπαραγωγών και βιομηχάνων, με μηδενικά δικαιώματα, μισθούς πείνας και μόνιμη απειλή για απέλαση. Στο δίλημμα αυτό απαντάει ο χιώτικος λαός, που εκφράζει με κάθε τρόπο την αλληλεγγύη στους ξεριζωμένους. Απαντάει συνολικά ο λαός, που απαιτεί να μάθει την αλήθεια για το έγκλημα στη Χίο.

Το νομοθετικό πλαίσιο που θέλει να κανονικοποιήσει το έγκλημα

Το νομοσχέδιο, που τώρα έγινε νόμος, είναι κομμένο και ραμμένο στα μέτρα των επιχειρηματικών ομίλων και της ανάγκης τους για φτηνό και «υπάκουο» εργατικό δυναμικό. Προβλέπει εισροή εργατών με το λεγόμενο «καθεστώς της μετάκλησης», χωρίς καμία ουσιαστική διασφάλιση για την αξιοπρεπή στέγασή τους, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, τη δυνατότητα να ζουν εδώ με τις οικογένειές τους, την κατοχύρωση των ενσήμων τους για σύνταξη, ενώ υπόσχεται χρυσές δουλειές για τα δουλεμπορικά που θα μεσολαβούν. Έτσι, οι πολιτικές άγριας καταστολής σε βάρος των προσφύγων και μεταναστών θα συμπληρώνονται από πολιτικές προσέλκυσης μεταναστευτικού εργατικού δυναμικού και «ταλέντων», σε ένα ανοιγοκλείσιμο της στρόφιγγας των λεγόμενων «ρώων» ανάλογα με τα συμφέ-

ροντα των ομίλων.

Παρουσιάστηκε, σαν ένα νομοσχέδιο με το οποίο προωθείται η λεγόμενη «νόμιμη μετανάστευση», και έτσι αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά η λεγόμενη «παράνομη μετανάστευση». Η «λελογισμένη νόμιμη μετανάστευση» είναι μέρος των κατευθύνσεων της ΕΕ σε βάρος των προσφύγων και των μεταναστών. Αποτελεί, μάλιστα, έναν από τους κεντρικούς άξονες και για την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος.

Στην πραγματικότητα, η κυβέρνηση ενδιαφέρεται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των επιχειρηματικών κολοσσών για προσέλκυση φθηνού ή και εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού, ανάλογα πάντα με τις ανάγκες και τα συμφέροντα του επιχειρηματικών ομίλων. Φυσικά υπάρχουν και οι διακρατικές συμφωνίες με τρίτες χώρες, εκτός ΕΕ για την εισαγωγή τέτοιου εργατικού δυναμικού στην εγχώρια αγορά εργασίας, ως άλλο ένα μέσο υλοποίησης αυτών των κατευθύνσεων. Εκεί περιλαμβάνονται οι αντίστοιχες ρήτρες καταστολής για τη λεγόμενη συγκράτηση των μεταναστευτικών ροών και τη συνεργασία σε απελάσεις και επιστροφές

Οι γυναίκες μετανάστριες τα μεγάλα θύματα

Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των χιλιάδων γυναικών μεταναστριών, που δουλεύουν εδώ και χρόνια στη χώρα μας στη φροντίδα των ηλικιωμένων ως αποκλειστικές, στην καθαριότητα, στον τουρισμό ως καμαριέρες, στα συσκευαστήρια και άλλες βιομηχανίες μεταποίησης. Βρίσκονται, λοιπόν, σε μόνιμη ανασφάλεια χωρίς χαρτιά, με άθλιες συνθήκες εργασίας. Φοβούνται να κυκλοφορήσουν στον δρόμο ελεύθερα μπροστά στο ενδεχόμενο του ελέγχου. Είναι γυναίκες μετανάστριες και πρόσφυγες που μεγαλώνουν πολλές φορές μόνες τους τα παιδιά τους, γιατί πολλές από αυτές έχουν χάσει τους συντρόφους τους και την οικογένειά τους. Βρίσκονται τώρα αντιμέτωπες με τον κυκεώνα των αδειών διαμονής και της γραφειοκρατίας, τότε συγκεντρώνοντας και τότε χάνοντας τις προϋποθέσεις ανανέωσης της άδειας. Για την κυβέρνηση και το κράτος όλες αυτές οι γυναίκες είναι παράνομες. Κανένα μέτρο δεν έχουν πάρει για να εξασφαλίσουν όλες αυτές τις γυναίκες, μετανάστριες και πρόσφυγες που εργάζονται στη χώρα μας για χρόνια και δεν έχουν χαρτιά και άδειες διαμονής. Παραμένει ένα θολό τοπίο, με χιλιάδες αόρατες γυναίκες που βρίσκονται κυριολεκτικά στην αφάνεια.

Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση της νέας διάταξης του άρθρου 35 για την άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σε ανθρώπους άνω των εξήντα πέντε ετών, που δεν έχουν καταφέρει να συγκεντρώσουν ένσημα και συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Κατ' εξοχήν αφορά περιπτώσεις γυναικών που ήρθαν στη χώρα μας από τη δεκαετία του '90. Μπορεί να πήραν άδειες διαμονής με τον νόμο του 2014, αλλά για δεκαετίες δούλεψαν χωρίς σύμβαση, χωρίς ένσημα ακόμα και τώρα, όπως άλλωστε ισχύει για πάνω από το 50% των μεταναστριών και γυναικών προσφύγων.

Αναμφίβολα αυτές οι γυναίκες δεν έχουν καταφέρει να συγκεντρώσουν τα ένσημα για να πάρουν σύνταξη. Τους δίνουν άδεια παραμονής, αλλά με την προϋπόθεση να έχουν ιδιωτική ασφάλεια και να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της χώρας!

Είναι βαρβαρότητα η λογική που θέλει να καλλιεργήσει η κυβέρνηση. Φορτώνει την ευθύνη για την κατάσταση του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, του ίδιου του ασφαλιστικού, στην πλειονότητα των εργαζομένων ακόμα και των μεταναστών και μεταναστριών, ενώ αθώνει τους εργοδότες που οφείλουν μεγάλα ποσά στα ασφαλιστικά ταμεία: Κλέβει από τα αποθεματικά των ταμείων, πλασάρει διάφορα προγράμματα ανακύκλωσης ανεργίας και ουσιαστικά εργασίας χωρίς κόστος για τους εργοδότες. Δηλαδή, δεν φτάνει που ΕΕ και κυβερνήσεις έχουν καταδικάσει τις μετανάστριες στην εργασιακή ανασφάλεια, στην περιστασιακή δουλειά, στη δουλειά χωρίς συμβάσεις, χωρίς ένσημα και χωρίς μέτρα στήριξης των παιδιών τους, τώρα τους φορτώνουν και την ευθύνη για την ίδια την κατάσταση που επικρατεί στην κοινωνική πρόνοια. *δυναμώνουμε την αλληλεγγύη μας* απέναντι στα θύματα των πολέμων και της εκμετάλλευσης, κόντρα στο δηλητήριο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Αυτό που χρειάζεται σήμερα είναι ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο ένταξης των μεταναστών και προσφύγων που ζουν και εργάζονται στη χώρα μας, με άδειες διαμονής για πλήρη πρόσβαση στο δικαίωμα στην εργασία, την υγεία και την περίθαλψη, με πλήρη ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα, για την εκμάθηση της γλώσσας και την εκπαίδευση των παιδιών τους, για την στέγασή τους και συνολικά για την κάλυψη όλων των αναγκών τους.

Η απάντησή μας σε αυτή την αθλιότητα

Καμία ανοχή δεν μπορεί να υπάρχει σε όλες τις πιο πάνω πρακτικές, ιδιαίτερα καθώς στρέφονται σε βάρος των πιο ευάλωτων ανθρώπων, των προσφύγων και μεταναστών. Απαιτείται η μέγιστη αλληλεγγύη.

Αλληλεγγύη γιατί πάντα η καταστολή, η τρομοκρατία, ο βαθιά ταξικός ρατσισμός έχουν στο στόχαστρο τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες, τον λαό που αγωνίζεται απέναντι στην άγρια αντιλαϊκή πολιτική.

Οι σύλλογοι και οι ομάδες της ΟΓΕ δυναμώνουμε την αλληλεγγύη μας απέναντι στα θύματα των πολέμων και της εκμετάλλευσης, κόντρα στο δηλητήριο του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Απαιτούμε να καταργηθεί όλο το άδικο θεσμικό πλαίσιο που διαμορφώνει η ΕΕ σε βάρος των προσφύγων και των μεταναστών.

Ελληνίδες και μετανάστριες παλεύουμε μαζί ενάντια στην εκμετάλλευση και την καταπίεση, ενάντια στα ιμπεριαλιστικά σχέδια που φέρνουν στους λαούς φτώχεια, πολέμους και προσφυγιά.

Αθηνά Λαζαρίδου
Μέλος του Προεδρείου της ΟΓΕ

Εσθήρ Σουμπ

Ένα μικρό αφιέρωμα στην Σοβιετική σκηνοθέτιδα και μοντέζ

«Είναι σημαντικό να καταλάβουμε ότι κάθε μικρό κομμάτι ειδησεογραφικού υλικού που έχει γυριστεί σήμερα πρέπει να θεωρείται ιστορικό ντοκουμέντο για το μέλλον. Αυτό πρέπει να καθορίσει το πότε και ποια γεγονότα κινηματογραφούμε, τη μορφή, το μοντάζ, ακόμα και τις γωνίες λήψης. Χωρίς αρχειακό υλικό από το σήμερα, οι μελλοντικές γενιές δεν θα είναι σε θέση να καταλάβουν και να ερμηνεύσουν το παρόν τους».

Τούτα τα λόγια της Εσθήρ Σουμπ, λίγες μόνο μέρες μετά τη δημοσίευση των σπουδαίων φωτογραφιών από την εκτέλεση των 200 κομμουνιστών στη Καισαριανή, επιβεβαιώνουν την αξία τους και τη δύναμη που κουβαλούν. Καταφέρνουν μέσα σε λίγες λέξεις να δώσουν τον ορισμό για τη δημιουργία και τη σημασία των ντοκιμαντέρ τεκμηρίωσης, για την αρχειοθέτηση και τη φύλαξη των σπουδαίων υλικών του παρελθόντος και τη αξία τους για τις μελλοντικές γενιές.

Η Εσθήρ Σουμπ ήταν μια σοβιετική πρωτοπόρος γυναίκα κινηματογραφίστρια η οποία μέχρι και σήμερα αποτελεί σημείο αναφοράς στην ιστορία του κινηματογράφου. Δεν είναι τυχαίο ότι συνεχώς εκδίδονται βιβλία με τα απομνημονεύματα της και όλο και πιο συχνά οι ταινίες της προβάλλονται στα μεγαλύτερα μουσεία και ταινιοθήκες του κόσμου. Τι ήταν όμως αυτό που φώτισε και ανέδειξε τη γυναίκα κινηματογραφίστρια ; Σε ποιες συνθήκες αναδείχθηκε το ταλέντο της και για ποια κοινωνία δημιούργησε ;

Για να μιλήσει κανείς για την Εσθήρ Σουμπ, δεν μπορεί να μην αναφερθεί στην τεράστια ώθηση που έδωσε η Οκτωβριανή Επανάσταση στην προσπάθεια να σπάσουν τα πολλαπλά δεσμά των γυναικών, αφού εκατομμύρια κορίτσια της εργατικής τάξης και της φτωχής αγροτιάς μπορούσαν πλέον να βγουν μπροστά και στον τομέα της τέχνης, καταφέροντας να παίξουν τον δικό τους πρωτοπόρο ρόλο. Η νεαρή σοβιετική εξουσία χαρακτηρίζει τον κινηματογράφο ως την «πιο σημαντική απ' όλες τις τέχνες». Τον αντιμετωπίζει ως ένα ζωτικό εργαλείο στον αγώνα για τη διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου.

«Ο κινηματογράφος μας πρέπει πρώτα απ' όλα να αντανακλά τη μεγαλύτερη ιστορική εποχή, την εποχή που είμαστε τυχεροί να ζήσουμε. Ο κινηματογράφος δεν υπάρχει μόνο για να δημιουργεί ταινίες, αλλά πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην οικοδόμηση της νέας αταξικής κοινωνίας σαν υπέρτατος οργανωτής, συνήγορος και προπαγανδιστής του πνεύματος της επανάστασης».

Η Σουμπ γεννήθηκε το 1894 στην Ουκρανία και σπούδασε στο Ινστιτούτο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γυναικών στη Μόσχα με ειδίκευση στη Λογοτεχνία. Ως φοιτήτρια ήρθε σε επαφή με τις ιδέες του μαρξισμού και ξεχώρισε για την ενεργό επαναστατική δράση της. Τελειώνοντας τις σπουδές της, ξεκίνησε να εργάζεται στο Θεατρικό Τμήμα του Λαϊκού Επιμελητηρίου Εκπαίδευσης, δίπλα στους Μέγιερχολντ και Μαγιακόφσκι.

Το 1922 προσλήφθηκε στα μεγαλύτερα κρατικά κινηματογραφικά στούντιο, «Goskino» (αργότερα «Sovkino»), στο τμήμα του μοντάζ. Με εργαλείο τα πειράματα των Κουλέσοφ και Βερτώφ, η Σουμπ εξέλιξε το μοντάζ σε ισχυρό προπαγανδιστικό όπλο. Η Σουμπ, ανάμεσα σε άλλα, ανέλαβε την ιδεολογική ανακατασκευή ξένων και προεπαναστατικών ταινιών στις απαιτήσεις του νέου σοβιετικού κράτους. Αυτή η πολύ σημαντική εργασία που της ανατέθηκε, είχε ισχυρό αντίκτυπο στη μετέπειτα εξέλιξή της σε σκηνοθέτρια.

«Ξεκίνησα απλώς παρακολουθώντας ταινίες στην αίθουσα και, στη συνέχεια, αναλύοντάς τες στο τραπέζι του μοντάζ, κάτι που είναι απαραίτητο για κάθε σκηνοθέτη. Αυτό με βοήθησε να καταλάβω πώς να κρίνω σωστά την τεχνική εκτέλεση και τη σύνθεση του πλάνου. Σιγά σιγά ανέπτυξα την ικανότητα απομνημόνευσης κάθε πλάνου, ιδιαίτερα του εσωτερικού περιεχομένου, του ρυθμού, της κίνησης. Έπειτα, πάντα ερχόταν μια στιγμή που άρχιζα να νιώθω σίγουρη σε ποιο σημείο ήταν απαραίτητο και επιτακτικό να κόψω από ένα μεγάλο σε ένα μεσαίο πλάνο ή από ένα μεσαίο σε κοντινό πλάνο. Τέλος, συνειδητοποιήσα πλήρως τη μαγική δύναμη του ψαλιδιού στα χέρια κάποιου που χρησιμοποιεί το μοντάζ για να εκφραστεί οπτικά

όπως χρησιμοποιεί το αλφάβητο για να εκφραστεί λεκτικά. Διακόσιες επανεπεξεργασμένες ξένες ταινίες και δώδεκα μονταρισμένες σοβιετικές ταινίες ήταν η σχολή μου στο μοντάζ.»

Πολλοί σκηνοθέτες έμαθαν την τέχνη του μοντάζ παρακολουθώντας την να επαναμοντάρει, με σπουδαιότερο όλων τον Αϊζενστάιν, που λίγο αργότερα καθόρισε την έννοια του μοντάζ και την εξέλιξε σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο όπως τη γνωρίζουμε σήμερα. Η Σουμπ τον βοήθησε στις ταινίες του «Απεργία» (1925) και «Οκτώβρης» (1928) σε πολύ σημαντικές σκηνές, με την τεράστια εμπειρία που είχε αποκτήσει σχετικά με τις γωνίες λήψης και το δέσιμο των πλάνων. Ακόμα, συνεργάστηκε και συμβούλευε στα σενάρια, στα γυρίσματα και στο μοντάζ τους σπουδαιότερους σκηνοθέτες της ΕΣΣΔ εκείνο το διάστημα, όπως τους αδελφούς Βασίλιεφ, τον Πουντόβκιν, τον Ντόβζενκο, τον Κοζίντσεφ κ.ά.

«Η πτώση της δυναστείας των Ρομανόφ» (1927) συγκαταλέγεται στα σημαντικότερα ντοκιμαντέρ παγκοσμίως. Ήταν το πρώτο ντοκιμαντέρ αφιερωμένο στα 10χρονα της Επανάστασης του '17, φτιαγμένο σχεδόν αποκλειστικά από αρχαικό υλικό που η ίδια ανακάλυψε και αποκατέστησε από χρονικά της προεπαναστατικής Ρωσίας, από το 1905 έως τον Α΄ Παγκόσμιο ιμπεριαλιστικό Πόλεμο. Η Σουμπ έψαξε στα αρχεία της «Σονκίνο», στο Μουσείο της Επανάστασης, σε ιδιωτικές συλλογές στη Μόσχα και στο Λένινγκραντ, είδε πάνω από 60.000 μέτρα φιλμ και αρνητικά, εκτύπωσε 5.200 μέτρα και από αυτά χρησιμοποίησε 1.500 ώστε να τελειώσει την ταινία της. Ακόμα και επίκαιρα που είχαν πουληθεί στην Αμερική αγοράστηκαν, ώστε να χρησιμοποιηθούν στην ταινία της, ανάμεσά τους και σπάνια αρχεία που απεικονίζουν τον Β. Ι. Λένιν.

Ακολουθούν οι ταινίες της «Ο μεγάλος δρόμος» (1927), και «Η Ρωσία του Νικόλαου ΙΙ και ο Λεβ Τολστόι» (1928). Το 1929 πηγαίνει στο Βερολίνο για να συνεργαστεί με τον Γιόρις Ίβενς, ώστε να φτιαχτεί μια ταινία για λογαριασμό της Γ΄ Διεθνούς. Η ταινία λέγεται «Σήμερα» και βγαίνει το 1930.

Εκεί η Σούμπ ξεδιπλώνει όλο το ταλέντο της και έρχεται σε επαφή με τον ομιλούντα κινηματογράφο. Γυρίζοντας στην ΕΣΣΔ μαζί τον Βερτώφ εισηγήθηκαν για την κατασκευή μικροφώνων και φορητών μηχανημάτων ηχογράφησης για τους κινηματογραφιστές της ΕΣΣΔ γιατί έδωσε ιδιαίτερη σημασία στη σύγχρονη ηχογράφηση την ώρα του γυρίσματος. Οι ταινίες της «Κοσμομολ - Ο σεφ του εξηλεκτρισμού» (1932), «Η Μόσχα χτίζει μετρό» (1934), «Η χώρα των Σοβιέτ» (1937) πραγματοποιούνται παράλληλα με τη δουλειά της στα «Goskino» και τα χρόνια 1933-1935 γίνεται η κεντρική εισηγήτρια του εργαστηρίου μοντάζ στην τάξη του Αϊζενστάιν στο Πανεπιστήμιο Κινηματογράφου VGIK.

Ταυτόχρονα, ξεκίνησε ένα έργο με τίτλο Γυναίκες (1933-1934), το οποίο δεν ολοκληρώθηκε ποτέ, αλλά είχε ως στόχο να καταδείξει, όπως έγραψε στην αυτοβιογραφία της, ότι «μόνο η προλεταριακή επανάσταση έκλεισε τον λογαριασμό της ιστορίας του γυναικείου ζητήματος». Το σενάριο της δείχνει τις γυναίκες απελευθερωμένες από την οκτωβριανή επανάσταση σε αντιδιαστολή με το παρελθόν όπου τις εκμεταλλεύονταν τόσο ως αντικείμενα επιθυμίας όσο και ως μειονότητα της εργατικής τάξης.

«Θέλω να κάνω μια ταινία για τις γυναίκες, επειδή θα μου δώσει την ευκαιρία να θίξω τα θέματα του έρωτα, της γέννησης, του θανάτου. Αυτά τα θέματα, μη σκηνοθετημένα, μπορούν να είναι εξαιρετικά δυνατά, συγκινητικά και, ταυτόχρονα, μια εντελώς νέα μέθοδος για να καταδείξουμε τους πραγματικούς ανθρώπους της εποχής μας.»

Η ταινία της «Ισπανία» (1939) μια συγκλονιστική καταγραφή του Ισπανικού εμφυλίου θα γυριστεί μαζί με τους Γιόρις Ίβενς και Ρόμαν Κάρμεν και το αυτοτελές έργο της τελειώνει το 1941 με την ταινία «Ο φασισμός θα πτηθεί». Τα χρόνια του β΄ παγκοσμίου πολέμου και μέχρι το 1953 είναι σκηνοθέτρια του Κεντρικού Στούντιο Ταινιών Τεκμηρίωσης και υπεύθυνη του κινηματογραφικού περιοδικού «Τα νέα της ημέρας». Παράλληλα συνεχίζει να διδάσκει μοντάζ ακόμα και στα χρόνια του πολέμου, όταν το Πανεπιστήμιο μεταφέρθηκε σε περιοχή κοντά στη Μαύρη Θάλασσα. Μέχρι το θάνατο της το 1959 αφοσιώθηκε στη συγγραφή των βιβλίων της.

Η προλεταριακή λογοτεχνία με γυναικεία ματιά (1861 – 1932)

Πρώτα δείγματα...

Τον Απρίλιο του 1861 δημοσιεύτηκε στο Atlantic Monthly (αμερικανικό περιοδικό ποικίλης ύλης) ένα μεγάλης έκτασης διήγημα με τίτλο «Life in the Iron Mills» (Η ζωή στα εργοστάσια χυτοσιδήρου). Το διήγημα ήταν ανώνυμο –αργότερα έγινε γνωστή η συγγραφέας του, **Ρεμπέκα Χάρντινγκ Ντέιβις**.

Η ιστορία διαδραματίζεται τη δεκαετία του 1830, την εποχή της μεγάλης ανάπτυξης του βιομηχανικού καπιταλισμού. Μέχρι τη δεκαετία του 1850, η βιομηχανία σιδήρου τα πήγαινε ιδιαίτερα καλά κι ως το 1860 ήταν η κορυφαία στις ΗΠΑ. Η κλωστοϋφαντουργία ήταν επίσης ένας εξαιρετικά κερδοφόρος τομέας και οι βιομήχανοι αύξησαν θεαματικά τα κέρδη τους από την υπερκεμετάλλευση των εργατών, ανδρών,

γυναικών και παιδιών.

Η ιστορία της Ντέιβις (με πρωταγωνιστές έναν εργάτη σιδηρουργείου και μια βαμβακεργάτρια) είναι από τα πρώτα κείμενα της αμερικανικής προλεταριακής λογοτεχνίας. Η ρεαλιστική απεικόνιση των κολασμένων εργοστασίων και της εξαθλιωμένης ζωής των εργατών διαφέρει καταλυτικά από τη συνηθισμένη για την εποχή καταγραφή της προνομιούχας ζωής της αστικής τάξης με την οποία κυρίως καταπιανόταν η εγχώρια λογοτεχνία. Χρησιμοποιείται δεξιτεχνικά η καθομιλουμένη και οι διάλεκτοι για να αποδοθούν οι χαρακτήρες (αμόρφωτοι μετανάστες) και να τονιστεί η κατώτερη κοινωνική τους θέση. Η βιομηχανία εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από το μεταναστευτικό εργατικό δυναμικό. Περίπου τέσσερα εκατομμύρια Ιρλανδοί, Γερμανοί και Βρετανοί μετανάστες μετακόμισαν στις ΗΠΑ μεταξύ 1820 και 1860. Οι περισσότεροι ήταν ανειδίκευτοι εργάτες και αγρότες που βρήκαν δουλειά σε εργοστάσια, εργοτάξια, αποθήκες, αποβάθρες, ιδιωτικές κατοικίες. Οι άθλιες συνθήκες διαβίωσής τους περιγράφονται ρεαλιστικά στο διήγημα της Ντέιβις. Στην πραγματικότητα δεν ήταν καλύτερες από αυτές που είχαν βιώσει στην Ευρώπη. Χωρίς αρκετά χρήματα για να αγοράσουν τρόφιμα, πολλοί υπέφεραν από υποσιτισμό και ασθένειες (χολέρα, ευλογιά, φυματίωση).

Η ιδιορρυθμία αυτής της πόλης είναι ο καπνός. Κυλάει σκυθρωπά σε αργές πτωχικές σειρές από τις μεγάλες καμινάδες των χυτηρίων σιδήρου και κατακάθεται σε μαύρες, γλιτσιασμένες λίμνες στους λασπερούς δρόμους. Καπνός στις αποβάθρες, στις σκοτεινές βάρκες, στο κίτρινο ποτάμι... Το μακρύ γαϊτανάκι των μουλαριών, που σέρνουν μάζες χυτοσιδήρου μέσα από τον στενό δρόμο, πλαισιώνεται από αποκρουστικό ατμό, κρεμασμένο στα δύσοσμα καπούλια τους... Σοκάκια και στενά και αυλές... βρωμιά και μέθη, χοιροστάσια, σωροί από στάχτη σκεπασμένοι με φλούδες πατάτας, πρησμένες, σπυριασμένες γυναίκες στις πόρτες...

...Οι εργάτες κάθε εργοστασιακής μονάδας χωρίζονται σε βάρδιες που σκαντζάρουν η μία την άλλη με τη σχολαστικότητα στρατιωτικής φρουράς. Νύχτα και μέρα η δουλειά συνεχίζεται, οι άγρυπνες μηχανές στενάζουν και ουρλιάζουν, οι πύρινες λίμνες μέταλλου βράζουν και φουντώνουν. Μόνο για μια μέρα την εβδομάδα, σαν μια ελάχιστη παραχώρηση προς τη δημόσια μομφή, οι φωτιές μισοκαταλαγιάζουν. Αλλά μόλις το ρολόι χτυπήσει μεσάνυχτα, οι μεγάλοι φούρνοι ξεσπούν με ανανεωμένη μανία, η κραυγή ξεκινά με φρέσκο, λαχανιασμένο σθένος, οι

Ρεμπέκα Χάρντινγκ Ντέιβις

μηχανές κλαίνε και ουρλιάζουν σαν «πάσχοντες θεοί».

Τα εργοστάσια δεν είναι παρά κάτι τεράστιες στέγες σα σκηνές, που καλύπτουν στρέμματα γης, ανοιχτά από κάθε πλευρά. Κάτω από αυτές τις στέγες... μια πόλη γεμάτη φωτιές, που έκαιγε πυρωμένη και άγρια τη νύχτα. Φωτιά σε κάθε φρικτή μορφή: λάκκοι από φλόγες που κυματίζουν στον άνεμο· φλόγες υγρού μετάλλου που στροβιλίζονται σε ελικοειδή ρυακία μέσα στην άμμο· μεγάλα καζάνια γεμάτα καυτή φωτιά, πάνω από τα οποία σκυμμένοι φρικιαστικοί άθλιοι ανακάτευαν την παράξενη ζυθοποιία: και μέσα απ' όλα, πλήθη ημίγυμων ανδρών, που έμοιαζαν με εκδικητικά φαντάσματα στο κόκκινο φως, έτρεχαν, πετώντας μάζες από λαμπερή φωτιά. Ήταν σαν ένας δρόμος στην Κόλαση.

«Η ζωή στα εργοστάσια χυτοσιδήρου» αναγνωρίζεται ως το πρώτο λογοτεχνικό έργο στην Αμερική που επικεντρώνεται στην εργασιακή εκμετάλλευση και τη σχέση της με τη φτώχεια στη φάση της ιλιγγιώδους ανάπτυξης του καπιταλισμού. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι μια αποκαλυπτική μελέτη της ζωής των φτωχών εργατών, μια προαναγγελία της ταξικής πάλης που θα κορυφωνόταν στη συνέχεια, γράφοντας τόσα σημαντικά κεφάλαια στην ιστορία του εργατικού (ειδικότερα του γυναικείου) κινήματος τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα. Η ιστορία είναι αξιοσημείωτη και επειδή στέκεται αλληλέγγυα στην υπόθεση των εργατών –οι λογοτέχνες που καταπιπίστηκαν με το θέμα των εργατικών αγώνων συνήθως συντάσσονταν με την εργοδοτική πλευρά. Η Ντέιβις, απευθυνόμενη στους αστούς αναγνώστες της, αφήνει να υπονοηθεί πως η υλική τους άνεση δεν οφείλεται ούτε στους θεούς, ούτε στο φθινό άνθρακα και τις ποταμόφορες πλωτές γέφυρες, αλλά σε πραγματικούς ανθρώπους, που έτρωγαν, κοιμόνταν και μοχθούσαν σε απερίγραπτες συνθήκες.

Τον Μάρτιο του 1861, στο ίδιο περιοδικό, δημοσιεύτηκε μία παρόμοια

ιστορία, επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από το διήγημα της Ντέιβις, με τίτλο «Η δέκατη μέρα του Γενάρη» (The Tenth of January). Συγγραφέας η **Ελίζαμπεθ Στιούαρτ Φελς Γουορντ**. Κεντρικό θέμα ήταν η κατάρρευση του εργοστασίου Πέμπερτον στο Λόρενς της Μασαχουσέτης (1860), με τους ήρωες του διηγήματος να σκοτώνονται σε ένα από τα μεγαλύτερα βιομηχανικά εγκλήματα που υπήρξαν ποτέ.

Τι να πει κανείς σε εκείνον τον αρχιτέκτονα και τον μηχανικό που, όταν έκαναν για πρώτη φορά έλεγχο στις μοιραίες κολόνες, βρήκαν μία με εμφανείς ρωγμές, κι όμως δέχτηκαν τη συνεργασία με τους ιδιοκτήτες κι έχτισαν ένα εργοστάσιο με λεπτούς τοίχους και μεγάλα, αστήριχτα ανοίγματα...

Όταν το εργοστάσιο κατέρρευσε χωρίς προειδοποίηση εκείνη την ημέρα (με 500 ως 750 ανθρώπους να βρίσκονται μέσα), οι πέντε όροφοί του μετατράπηκαν σε ερείπια σχεδόν σε ένα λεπτό. Οι νεκροί ήταν δεκάδες (μερικοί απανθρακωμένοι σε σημείο που να μην αναγνωρίζονται) και οι επιζώντες έμειναν σακάπηδες και παραμορφωμένοι. Τα περισσότερα από τα θύματα ήταν νεαρά κορίτσια. Στη λίστα των θυμάτων, κάποια «Asenath Martin», που σημειώθηκε ως άγνωστη ή αγνοούμενη, χρυσίμωπε στη συγγραφέα του διηγήματος για τη δημιουργία του κύριου χαρακτήρα της ιστορίας της – μια παραμορφωμένη και απελπισμένα ερωτευμένη εργάτρια που δεν έμελλε να ζήσει ποτέ τον έρωτά της.

Αλλά το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του διηγήματος είναι οι εντελώς ρεαλιστικές, «δημοσιογραφικές» περιγραφές από την κατάρρευση του εργοστασίου.

Ένας μπερδεμένος σωρός είκοσι μέτρων από σίδερα και δοκάρια, από κολόνες, σκάλες, γρανάζια, στέγες, οροφή, τοίχους· συντρίμια από αργαλειούς, άζονες, τροχαλίες, μπομπίνες, μουλάρια, ανακατεμένα και μπλεγμένα μεταξύ τους· με σφηνωμένα ανάμεσά τους συντρίμια από ανθρώπινα πλά-

σματα· μια μάζα από μακριά, ξανθά μαλλιά εδώ, ένα πόδι εκεί, τρία δάχτυλα χεριού παραπέρα· το χιόνι κατακόκκινο κάτω από τα πόδια· απανθρακωμένα άκρα και ακέφαλα σώματα απλωμένα τριγύρω· δυνατοί άντρες που κουβαλούν κάτι σκεπασμένο δίπλα σου, κάτι που στη θέα του άλλοι δυνατοί άντρες έχουν λιποθυμήσει· ένας μικρός κίτρινος πίδακας που άναψε, έσβησε από τον καπνό, άναψε ξανά, πήδηξε έξω, έγλειψε τις μπάλες του βαμβακιού, γεύτηκε τα λαδομένα μηχανήματα, έτριξε τα ζύλα στο δίχτυ, χόρεψε πάνω στις στοιβαγμένες πέτρες, άπλωσε τα σκληρά του χέρια ψηλά στη νύχτα, βρυχήθηκε χαρούμενα αντικρίζοντας τους αβοήθητους πυροσβέστες και κατάνιε συντρίμια, θάνατο και ζωή μαζί...

...Όταν αγαπάμε κάποιον, που μπορεί να πάει στο πεδίο της μάχης, είμαστε έτοιμοι για το χειρότερο: έχουμε πει αντίο. Οι καρδιές μας περιμένουν και προσεύχονται, όμως η έκκληξη είναι η ζωή του, όχι ο θάνατός του. Αλλά το να βγει ένας αγαπημένος μας για να πάει στις ασφαλές, καθημερινές, κοινότητες ασχολίες του, χωρίς καλά-καλά να τον προσέξουμε, να του δώσουμε ένα φιλί ή να τον κατασαδιάσουμε επειδή αφήνει την πόρτα ανοιχτή, εκείνος να φύγει ενώ είμαστε στις κακές μας... κι αυτός ο ίδιος να επιστρέφει όχι μόνος του, αλλά να τον ανεβάζουν σιγά-σιγά από τις σκάλες, μια διαλυμένη μάζα θανάτου και φρίκης –να τι είναι σκληρό...

Ελίζαμπεθ Στιούαρτ Φελς Γουορντ

Από εργάτρια για εργάτριες

Το 1925 εκδίδεται το μυθιστόρημα της **Έθελ Κάρνι Χολντγουορθ** «Αυτή η δουλεία» (*This slavery*). Θεωρείται το πρώτο εργατικό μυθιστόρημα γραμμένο από γυναίκα που εργαζόταν η ίδια σε εργοστάσιο στη Βρετανία. Επικεντρώνεται στη σκληρή ζωή των υφαντουργών στο Lancashire.

Η Χολντγουορθ είναι σπάνιο παράδειγμα γυναίκας μυθιστοριογράφου από την εργατική τάξη. Η δράση της ιστορίας της ακολουθεί δύο αδερφές, τις εργάτριες Έστερ και Ρέιτσελ Μάρτιν. Μετά από μια πυρκαγιά στο εργοστάσιο μένουν άνεργες, αλλά όχι μόνον αυτές. Η κρίση των ιδιοκτητών αφήνει μια ολόκληρη πόλη που μόλις επιβίωνε με τα πενιχρά εργατικά μεροκάματα του κλωστοϋφαντουργού χωρίς καμιά προστασία. Οι ζωές ακόμα και των ειδικευμένων εργατών είναι εξαρτημένες από την ανάγκη κάθε βιομήχανου για το μέγιστο κέρδος, έτσι η ανεργία, και στους καλύτερους καιρούς, είναι συχνή και συνηθισμένη. Πυροδοτείται ένας ακόμη κύκλος αναδουλείας, στερήσεων και θανάτων για τους πιο αδύναμους. Οι οικογένειες λιμοκτονούν. Με το μοναδικό μέσο διαβίωσής τους να έχει καταστραφεί και χωρίς κανένα σημάδι επαναλειτουργίας, πολλοί άνδρες πρέπει να μεταναστεύσουν, ενώ

οι γυναίκες κι οι αγαπημένες μένουν πίσω...

Η Έστερ και η Ρέιτσελ ζουν με τη μητέρα και τη γιαγιά τους. Είναι δύο εκ διαμέτρου αντίθετοι χαρακτήρες. Η μία –ευγενική, χαρισματική μουσικός– αναζητά την ασφάλεια και την ηρεμία. Η άλλη, ανήσυχη και αποφασιστική, υποστηρίζει με σθένος την κοινωνική και πολιτική αλλαγή για το σύνολο των καταπιεσμένων εργατών. Η ζωή τους, όπως των υπόλοιπων εργατικών οικογενειών, είναι ένας διαρκής αγώνας για την επιβίωση. Όταν η γιαγιά τους πεθαίνει, δεν έχουν τα χρήματα ούτε για να τη θάψουν... Μπροστά σε αυτή την τεράστια κρίση, οι δύο αδελφές παίρνουν αποφάσεις που καθορίζονται από τις επιλογές καθεμιάς και θα σημάδεψουν ανεξίτηλα την υπόλοιπη ζωή τους. Η Έστερ παντρεύεται κάποιον παράγοντα της κλωστοϋφαντουργίας χωρίς αγάπη και μπαίνει με στωικότητα σε έναν διαφορετικό κύκλο δουλείας. Η Ρέιτσελ διαβάζει το «Κεφάλαιο» και ονειρεύεται μια καλύτερη ζωή. Η συγγραφέας περιγράφει με λυρισμό τα όνειρά της και με ρεαλισμό τις σκέψεις της: «*Το να λιμοκτονούν ήσυχα, διακριτικά και χωρίς επίδειξη, είναι ίσως η μεγαλύτερη τέχνη που έχει επιβάλει ο πολιτισμός στις μάζες*».

Ρεμπέκα Χάρντινγκ Ντέιβις

Η Ρέιτσελ έχει διαλέξει αμετάκλητα να μείνει πιστή στα συμφέροντα της τάξης της. Μπαίνει μπροστά στις απεργιακές κινητοποιήσεις των εργατών, γίνεται οργανώτρια μαζικών αγώνων, εμπνέοντας και ξεσηκώνοντας τα πλήθη, ακόμα και στις πιο κρίσιμες στιγμές. Όμως η συγγραφέας του μυθιστορήματος επιφυλάσσει μία έκπληξη στους αναγνώστες. Παρά την επιλογή της, ούτε η Έστερ έχει διαγράψει την τάξη της. Στο αποκορύφωμα της απεργίας, μαθαίνει απροσδόκητα πληροφορίες που απέκτησε εμπιστευτικά από άλλον εργοδότη και, παρά τον θάνατό της, βοηθά την απεργία να πετύχει...

Η κληρονομιά της Ella...

«*Είμαι μανά εννέα παιδιών. Τα τέσσερα τα 'χασα από κοκκύτη, μου πέθαναν όλα μαζί... Ζήτησα από τον επιστάτη να μου αλλάξει βάρδια, για να μπορέσω να τα φροντίσω –τζάμπα ο κόπος... Γιατί το 'κανε αυτό, δεν ξέρω. Έπρεπε να παρατήσω τη δουλειά μου και μετά δεν είχα λεφτά για φάρμακα, έτσι απλά πέθαναν. Δεν ήμουν ποτέ σε θέση να κάνω κάτι για τα παιδιά μου, ούτε καν να τα κρατήσω στη ζωή, απ' ό, τι φάνηκε. Γι' αυτό παλεύω με το σωματείο, τουλάχιστον έτσι μπορώ να προσφέρω κάτι καλύτερο σε όλους τους άλλους...»*

Η Ella May Wiggins, εργάτρια κλωστοϋφαντουργίας, τραγουδοποιός και συνδικαλιστικό στέλεχος, γεννήθηκε στα βουνά της κομητείας Τσερόκι. Όταν ο πατέρας της σκοτώθηκε σε εργατικό ατύχημα, εκπαιδεύτηκε ως κλώστρια. Μαζί με τον άντρα της έφυγε για να αναζητήσουν

δουλειά στην αναπτυσσόμενη βιομηχανική περιοχή της κομητείας Gaston. Σε ηλικία 29 ετών, χωρίς σύζυγο πλέον, είχε ένα τσουρμπο παιδί. Οι δεσμοί της με τις φτωχές λευκές και μαύρες οικογένειες της γειτονιάς εξελίχθηκαν σε σχέσεις που έρχονταν σε αντίθεση με τα άκαμπτα φυλετικά ήθη του Νότου των αρχών του 20^{ου} αιώνα. Εκείνη όμως κατανοούσε τα δεινά των νότιων μαύρων εργατών, γιατί η ζωή τους ήταν ολόγεια με τη δική της. Συνειδητοποίησε ότι το μέλλον της ήταν άρρηκτα δεμένο με την κοινή μοίρα όσων υπήρχαν γύρω της, μαύρων και λευκών.

Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, περίοδο οικονομικής κρίσης, τα πρώτα μέτρα που πήραν οι βιομήχανοι ήταν η εντατικοποίηση της εργασίας. Σε πολλά εργοστάσια μείωσαν και τους μισθούς. Την άνοιξη του 1929, οι εργάτες άρchiσαν να οργανώνουν τον αγώνα τους. Το εργοστάσιο Loray στην πόλη Gastonia, ο μεγαλύτερος εργοδότης της κομητείας, έγινε το επίκεντρο των προσπαθειών του Εθνικού Συνδικά-

του Εργαζομένων στην Κλωστοϋφαντουργία (NTWU) να δημιουργηθεί ένα αγωνιστικό προπύργιο των εργατών του Νότου. Η Έλα Μέι Γουίγκινς αναδείχτηκε σε ηγετική συνδικαλιστική φυσιογνωμία της απεργίας στο Loray. Γνωστή όχι μόνο για τους πύρινους λόγους αλλά και για τα προλεταριακά τραγούδια της (όπως ο «θρήνος μιας εργάτριας μάνας»), είχε προγραμματιστεί να μιλήσει και να τραγουδήσει στη συγκέντρωση διαμαρτυρίας των συνδικατών (14 Σεπτεμβρίου 1929). Σκοτώθηκε από πυροβολισμό στην προσπάθεια της εταιρείας να ματαιωθεί το συλλαλητήριο των απεργών εργατών.

Μετά το θάνατό της, οι πιέσεις που ασκήθηκαν στην ιδιοκτήτρια εταιρεία οδήγησαν τους βιομήχανους της κομπίνας να μειώσουν τις ώρες εργασίας, να βελτιώσουν τις συνθήκες στα εργοστάσια και να πάρουν προνοιακά μέτρα στα κλωστοϋφαντουργικά χωριά.

Η ιστορία της Ελλα και η εμβληματική απεργία στο κλωστοϋφαντουργείο Loray της Gastonia ενέπνευσαν μια σειρά προλεταριακών λογοτεχνικών έργων («Gastonia novels»), που γράφτηκαν σχεδόν ταυτόχρονα και εστιάζουν στην ταξική σύγκρουση και τον ρόλο των γυναικών, με πιο γνωστό το μυθιστόρημα της **Γκρέις Λάμπκιν** «*To make my bread*» (Για να βγάλω το ψωμί μου), 1932.

Πρόκειται για μια συγκλονιστική αφήγηση της απεργίας στο Loray, την οποία η συγγραφέας παρακολούθησε από κοντά. Η ηρωίδα της, Μπόνι Μακκλιούρ, είναι το λογοτεχνικό αντίστοιχο της Γουίγκινς. Εργάτρια, που αγωνιζε-

Ella May Wiggins

8 Απριλίου 1929 - αλληλεγγύη στους απεργούς του Loray

ται να θρέψει τα πολλά παιδιά της κάτω από άθλιες συνθήκες, συμμετέχει στην απεργία και αναδεικνύεται σε ηγετική μορφή. Προωθεί την ταξική ενότητα πέρα από φυλετικές διακρίσεις, οργανώνοντας και Αφροαμερικανούς εργάτες. Η κορύφωση του μυθιστορηματος ακολουθεί την ιστορική πραγματικότητα: η Μπόνι δολοφονείται από μπράβους κατά τη διάρκεια της απεργίας, ακριβώς όπως η Ελλα. Στο κείμενο ενσωματώνονται μπαλάντες και τραγούδια που παραπέμπουν σε εκείνα που έγραφε η Γουίγκινς για να εμψυχώσει τους εργάτες. Το έργο απέσπασε το βραβείο Γκόρκι το 1933.

Ανάμεσα στα υπόλοιπα «Gastonia novels» ξεχωρίζουν το «*Strike!*» (Απεργία!) της **Μέρι Χίτον Βορς**, 1930, το «*Call Home the Heart*» (Κάλεσε πίσω την καρδιά) της **Όλιβ Τίλφορντ Ντάργκαν** και το «*Gathering storm*» (Η καταιγίδα έρχεται) της **Μάιρα Πέιτζ** – τα δύο τελευταία του 1932.

Η «Απεργία!» αποτελεί μια σχεδόν χρονογραφική απεικόνιση των γεγονότων και της βίαιης καταστολής της απεργίας. Η Βορς, κορυφαία δημοσιογράφος της εποχής για τα εργατικά θέματα, είχε γράψει και για την απεργία του 1912 στο Λόρενς της Μασαχουσέτης. Εκείνο το διάστημα συνειδητοποίησε, εκτός των άλλων, και τη σημασία της οργάνωσης των γυναικών και των μεταναστών, που έδειξαν αξιοσημείωτο σθένος και επιμονή στον αγώνα:

 Μπήκα σε έναν τρόπο ζωής που δεν έχω εγκαταλείψει ποτέ... Πριν... γνώριζα πολλά για την εργασία, αλλά δεν την είχα αισθανθεί. Δεν ένιωθα οργή. Στο Λόρενς οργίστηκα... Κάποιος παράξενος σύνδεσμος ένωσε τη ζωή μου με εκείνη των εργατών, κάποια ιδιόμορφη αλλαγή συνέβη, που δεν θα μου επέτρεπε ποτέ ξανά να κοιτάζω με αδιαφορία το γεγονός ότι ο πλούτος για τους λίγους δημιουργήθηκε από τη δυστυχία των πολλών... Συνειδητοποιήσαμε¹ τι πρέπει να κάνουμε, ότι θα μπορούσαμε να έχουμε κάποια συμβολή γράφοντας για την ιστορία των εργατών... Συνειδητοποιήσαμε, επίσης, ότι όλοι οι νόμοι που θεσπίστηκαν για να βελτιωθεί η ζωή των εργατών οφείλονται στους ίδιους τους εργάτες. Οι ώρες εργασίας μειώνονται, οι μισθοί αυξάνονται, οι συνθήκες βελτιώνονται μόνο αν οι εργάτες διαμαρτύρονται. Θέλαμε να συνεργαστούμε μαζί τους και να γράψουμε γι' αυτούς. Θέλαμε να σπάσουμε τη σιωπή και την απομόνωση που περιέβαλλε τη ζωή των εργατών, μέχρι να καταλάβουν όλοι κάτω από ποιες συνθήκες κατασκευάζονταν τα υφάσματα στον ιματισμό...

Εύη Κοντόρα
λογοτέχνης, αντιπρόεδρος της ΟΓΕ

1. Εννοεί εκείνη και τον σύζυγό της Τζο Ο Μπράιεν, επίσης δημοσιογράφο, με τον οποίο γνωρίστηκε στην απεργία του 1912.

Εκδήλωση – προβολή του ντοκιμαντέρ

«Κράτα την ψυχή σου στο χέρι και περπάτα...»

που διοργάνωσαν η ΟΓΕ και το ΕΕΤΕ

Μέσα σε μία ιδιαίτερα συγκινησιακή ατμόσφαιρα πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση – προβολή του πολυβραβευμένου ντοκιμαντέρ «Κράτα την ψυχή σου στο χέρι και περπάτα...» που διοργάνωσαν η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας (ΟΓΕ) και το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδας (ΕΕΤΕ), την Κυριακή 15 Φλεβάρη στον κινηματογράφο «Τριανόν». Πρόκειται για την πρώτη από τις παράλληλες εκδηλώσεις που πλαισιώνουν την κοινή πρωτοβουλία της ΟΓΕ και του ΕΕΤΕ, την Εικαστική Έκθεση με θέμα: «Πίσω από τη βιτρίνα: Γυναίκες της ζωής και της δουλειάς» που θα λάβει χώρα από τις 6 ως τις 31 Μαρτίου στο Καπνεργοστάσιο της οδού Λένορμαν.

Εκ μέρους του ΔΣ του ΕΕΤΕ, η Μαριάννα Τσαγκάρη αναφέρθηκε στην πρωτοβουλία που οδήγησε 450 καλλιτέχνες μέλη του ΕΕΤΕ και φοιτητές Σχολών Καλών Τεχνών να δημιουργήσουν έργο εμπνευσμένο από τις εκδηλώσεις πολύμορφης βίας, διακρίσεων, γυναικείας ανισοτιμίας.

Μέσα από έναν πολύμορφο αισθητικά τρόπο οι καλλιτέχνες μετουσίωσαν τη σκέψη σε εικόνα, κοιτάζοντας πίσω από τη βιτρίνα.

Η Εύη Κοντόρα, μέλος του Προεδρείου της ΟΓΕ, αναφέρθηκε στην πρωτοβουλία που οι δημιουργοί κλήθηκαν να βάλουν στο επίκεντρο της σκέψης, της έρευνας και της δημιουργικότητάς τους τη γυναίκα, εστιάζοντας σ' ένα ερώτημα: έχουν πάψει σήμερα οι γυναίκες να βιώνουν τη βαρβαρότητα της εκμετάλλευσης; Αναφέρει: «Ο τίτλος που δόθηκε στην έκθεση δεν είναι τυχαίος: καλέσαμε τον σύγχρονο, μαχόμενο εικαστικό καλλιτέχνη, γυναίκα και άντρα, να διαπεράσει με την ιδιαίτερη ματιά της τέχνης του την παραπλανητική βιτρίνα πίσω από την οποία ζουν και μοχθούν οι σημερινές γυναίκες της βιοπάλης και να ανακαλύψει τις αθέατες πτυχές κάθε πλευράς της καθημερινότητάς τους.»

Στην κατάμεστη αίθουσα, η προβολή της ταινίας της Σεπιντέ Φαρσί έβαλε τους θεατές να αναμετρηθούν με τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.

Υπήρξε μια καθηλωτική μαρτυρία για την ανθεκτικότητα της καθημερινής ζωής στην πολιορκημένη Γάζα.

Ο ψηφιακός διάλογος ανάμεσα στην Ιρανή σκηνοθέτιδα Σεπιντέ Φαρσί και την Παλαιστίνια φωτορεπόρτερ Φάτμα Χασόνα λειτουργεί σαν μια ζωντανή γραμμή ζωής και σύνδεσης με την πραγματικότητα του πολέμου, της αντίστασης και της επιβίωσης.

«Αν πεθάνω, θέλω έναν δυνατό θάνατο... θέλω ο θάνατός μου να ακουστεί στον κόσμο, να δημιουργήσει έναν αντίκτυπο που θα παραμείνει στον χρόνο... που δεν μπορεί να θαφτεί από τον χρόνο ή τον τόπο». Αυτά έγραφε από τη Γάζα η Παλαιστίνια φωτορεπόρτερ πριν λίγο καιρό.

Μια μέρα μετά την ανακοίνωση της επιλογής της ταινίας στο Φεστιβάλ Καννών, η Φατμά σκοτώθηκε από τους Ισραηλινούς που βομβάρδισαν με χειρουργικούς σχεδιασμούς το σπίτι της...

Στην εκδήλωση τηρήθηκε ενός λεπτού σιγή τιμώντας τις πέντε εργάτριες που σκοτώθηκαν στη βιομηχανία στα Τρίκαλα, τις πνιγμένες μανάδες της Χίου, τις γυναίκες θύματα του πολέμου, θύματα της ενδοοικογενειακής βίας, την Φάτμα Χασόνα.

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας αφιέρωσε την ατζέντα της, που κάθε χρόνο αναδεικνύει την κοινωνική θέση της γυναίκας μέσα από την τέχνη, στη Φάτμα Χασόνα και στην Σεπιντέ Φαρσί, που μετέφερε τη φωνή της αγωνιζόμενης Γάζας, της αγωνιζόμενης Παλαιστίνης στο πανί και στη συνέχεια σε όλο τον κόσμο.

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΜΠΛΟΚΑ

Το χρονικό ενός αγώνα επιβίωσης, ενός δίκαιου αγώνα

Για πάνω από πενήντα μέρες στα μπλόκα ξετυλίχτηκε ένας μεγαλειώδης αγώνας χιλιάδων αγροτών και αγροτισσών, κτηνοτρόφων, μελισσοκόμων και αλιέων σε όλη την χώρα.

Το αγροτικό κίνημα βγήκε στα μπλόκα διεκδικώντας το αυτονόητο: **να μπορούν οι βιοπαλαιστές αγρότες και αγρότισσες να παραμείνουν στον τόπο τους, να καλλιεργήσουν τα χωράφια τους και να ζήσουν με αξιοπρέπεια αυτό δηλαδή που εμποδίζει η πολιτική της ΚΑΠ της ΕΕ και της κυβέρνησης, αφού τους οδηγεί στον αφανισμό.**

Σ' αυτόν λοιπόν τον μεγαλειώδη αγώνα, η παρουσία των αγροτισσών ήταν η μαζικότερη όλων των χρόνων. Ήταν παρούσες όχι μόνο για να συμπαρασταθούν στους αγωνιζόμενους αγρότες, αλλά μπροστάρισες πάνω στα τρακτέρ, εκπροσωπώντας πολλές φορές αγροτικούς συλλόγους ή Ομοσπονδίες. Ήταν εκεί και συμμετείχαν μαζικά, παίρνοντας τον λόγο στις καθημερινές συνελεύσεις που πραγματοποιούνταν στα μπλόκα και στις πανελλαδικές συναντήσεις που οργάνωνε η Πανελλαδική Επιτροπή των Μπλόκων (ΠΕΜ).

Στα μπλόκα συμμετείχε από την πρώτη στιγμή η ΟΓΕ, γυναίκες των Συλλόγων και των Ομάδων της από όλη την Ελλάδα, εκφράζοντας έμπρακτα την αλληλεγγύη τους. Ήταν εκεί γιατί όπως αναφέρει η ανακοίνωση της Ομοσπονδίας μας «*Ο αγώνας των μικρομεσαίων αγροτών αφορά όλες τις γυναίκες του μόχθου στις πόλεις και την ύπαιθρο, όπως και τις οικογένειές μας. Ο αγώνας τους είναι και δικός μας αγώνας γιατί μας ενώνει η ανάγκη για φτηνά και ποιοτικά τρόφιμα. Γιατί και στις πόλεις και στα χωριά βιώνουμε τα ίδια βάσανα που μας φορτώνει η αντιλαϊκή πολιτική με την ακρίβεια, τη φοροληστεία, το αποδεκατισμένο και εμπορευματοποιημένο δημόσιο σύστημα υγείας, τις τεράστιες ελλείψεις στην πρόληψη από τις φυσικές καταστροφές και στην προστασία της ζωής μας, της λαϊκής περιουσίας και του περιβάλλοντος.*»

Ένας δίκαιος αγώνας με ενότητα, συντονισμό, μαχητικότητα, αλληλεγγύη.

Ο πρωτόγνωρος ξεσηκωμός των βιοπαλαιστών αγροτών είχε κύρια χαρακτηριστικά **την ενότητα, τον συντονισμό, την μαχητικότητα, την πλατιά αλληλεγγύη του λαού.** Όλα αυτά έκαναν την κυβέρνηση να φάει τα μούτρα της, αφού όλες της οι προσπάθειες να χτυπήσουν και να υπονομεύσουν τον αγώνα των αγροτών έπεσε στο κενό. Είτε με την

καταστολή είτε με την προσπάθεια ενεργοποίησης του κοινωνικού αυτοματισμού, το μόνο που κατάφερε ήταν να συσπειρώνει περισσότερο τους αγωνιζόμενους αγρότες και να δυναμώνει η λαϊκή αλληλεγγύη.

Η ενότητα των αγροτών χτίστηκε πάνω στα αιτήματα επιβίωσης που επεξεργάστηκαν συλλογικά και στις αγωνιστικές μορφές που επέλεξαν για να τα διεκδικήσουν.

Την ενότητα και τον συντονισμό που κατέκτησαν και κατάφεραν να δρουν και να λειτουργούν συλλογικά, σαν «ένα μπλόκο» τα δεκάδες μπλόκα, και αυτό αποτελεί μεγάλο εφόδιο για τη συνέχεια του αγώνα τους. Αυτό το «σαν ένα μπλόκο» είναι που ακύρωσε τις απειλές και την καταστολή, τους εκβιασμούς και τη χυδαία επίθεση περί «βολεμένων μειοψηφιών», ακόμα και «λαμόγιων» που τάχα κουμαντάρουν τα μπλόκα. Αυτή η **πίστη στη δύναμη της οργάνωσης και του συντονισμού τους**, η επιμονή στις συλλογικές αποφάσεις, στις συνελεύσεις και τις πανελλαδικές συσκέψεις, είναι που θωράκισε τον δίκαιο αγώνα από τις πολύμορφες επιθέσεις.

Η αλληλεγγύη των εργαζομένων και όλου του λαού, που στάθηκε αταλάντευτα στο πλευρό τους, τους έδωσε δύναμη. Εκφράστηκε πολύμορφα σε όλη τη διάρκεια των αγροτικών κινητοποιήσεων, με επισκέψεις στα μπλόκα, με το «*βαστάτε γερά*» που ακούστηκε από χιλιάδες επισκέπτες, από τους οδηγούς στις Εθνικές Οδούς. Που πήρε «σάρκα και οστά» ακόμα και μέσα στις γιορτές, όταν οι βιοπαλαιστές αγρότες άνοιξαν διόδια για να περάσουν τα αυτοκίνητα, ενώ η κυβέρνηση παρέπεμπε σε κατσικόδρομους, μπας και προκαλέσει αγανάκτηση.

Αυτός ο μεγάλος ξεσηκωμός που ήταν δίκαιος και αναγκαίος **ανέδειξε το πραγματικό πρόβλημα δηλαδή ποιος είναι ο αντίπαλος** : η πολιτική που για τα κέρδη των μεγαλεμπόρων και των βιομηχάνων του αγροτοδιατροφικού τομέα πετάει έξω από την παραγωγή τους βιοπαλαιστές αγροκτηνοτρόφους με στόχο τη συγκέντρωση της γης και της παραγωγής σε λίγα χέρια. Ανέδειξε ότι εμπόδιο είναι η ΚΑΠ της ΕΕ, το ευρωπαϊκό πλαίσιο και τα δημοσιονομικά δεδομένα. Είναι η αναθεώρηση της ΚΑΠ που προβλέπει - 24% στις δαπάνες για να κατευθυνθούν στην πολεμική οικονομία και προετοιμασία. Δηλαδή λεφτά που είναι για τη στήριξη και ενίσχυση των αγροτών θα πάνε στους πολεμικούς εξοπλισμούς.

Αυτός είναι ο αντίπαλος και αυτήν την πολιτική υλοποιούν πιστά όλες οι κυβερνήσεις και η σημερινή φυσικά, για αυτό και φέρουν μεγάλη ευθύνη για τα οξυμένα προβλή-

ματά των αγροτών. Αποτελεί λοιπόν **πολύτιμη παρακαταθήκη το γεγονός ότι ο πολυήμερος αυτός αγώνας έβαλε στο στόχαστρο ακριβώς αυτήν την πολιτική**, της ΚΑΠ και της θωράκισης των κερδών των εμποροβιομηχανών.

Ο μεγαλειώδης τους ξεσηκωμός είναι που ανάγκασε την κυβέρνηση να παραδεχτεί ότι το «ευρωπαϊκό πλαίσιο», η «λειτουργία της αγοράς» και τα «δημοσιονομικά όρια» είναι ασυμβίβαστα με το αξιοπρεπές εισόδημα για τους βιοπαλαιστές αγρότες, την ίδια στιγμή βέβαια που η χρηματοδότηση στους επιχειρηματικούς ομίλους και στην πολεμική βιομηχανία ρέει ασταμάτητη.

Το σίγουρο είναι ότι μέσα σε αυτόν τον δίκαιο αγώνα επιβίωσης τους διαμορφώθηκαν οι δυνατότητες να δυναμώσουν την αναμέτρηση με αυτόν τον αντίπαλο, βαδίζοντας στον δρόμο της κοινής πάλης με τους εργαζόμενους, που πλήττονται από την ίδια πολιτική της ανταγωνιστικότητας και του κέρδους, της ακρίβειας στο ράφι, της υποβάθμισης της ποιότητας βασικών αγαθών που παράγουν τα μονοπώλια του αγροδιατροφικού τομέα.

Σήμερα είναι δίκαιο και αναγκαίο για να συνεχίσουν να παράγουν να υπάρξει: **Μείωση του κόστους παραγωγής, αναπλήρωση του εισοδήματος, τιμές που να καλύπτουν το κόστος παραγωγής και να διασφαλίζουν εισόδημα επιβίωσης. Προστασία από τις φυσικές καταστροφές, με υλοποίηση όλων των απαραίτητων έργων υποδομής, αλλά και από τις ζωνοδούς, αλλαγή του κανονισμού του ΕΛΓΑ, ώστε να ασφαλίζει και να αποζημιώνει την παραγωγή και το κεφάλαιο στο 100% από όλες τις ζημιογόνες αιτίες και χωρίς καθυστερήσεις.**

Ο αγώνας αυτός έχει συνέχεια...

Με ενόπια και οργανωμένα μέσα από τα αιτήματα, μέσα από τους Αγροτικούς Συλλόγους, τις Ομοσπονδίες και την ΠΕΜ. Με αυτό τον τρόπο πέτυχαν σημαντικές κατακτήσεις, έχοντας ταυτόχρονα τον λαό στο πλευρό τους, με κοινή δράση πάνω στα κοινά προβλήματα και τον κοινό αντίπαλο, δίνοντας συνέχεια με όλες τις μορφές στον δίκαιο αγώνα τους.

Το πιο σημαντικό είναι το ερώτημα, που μέσα από αυτό τον πολυήμερο αγώνα, απαντήθηκε, δηλαδή **τι αγροτικό κίνημα** χρειάζεται απέναντι σε αυτήν την πολιτική. Σήμερα είναι αναγκαίο ένα κίνημα που θα διεκδικεί και θα

συγκρούεται με τις αιτίες. Κίνημα που θα συγκρούεται και θα διεκδικεί την προοπτική της επιβίωσης. Αυτό είναι το αγροτικό κίνημα που οργάνωσε αυτό τον αγώνα και σε αυτό στηρίχτηκαν και θα εξακολουθούν να στηρίζονται οι αγροτοκτηνοτρόφοι, οι μελισσοκόμοι και οι αλιείς, εκεί χτίστηκε η ενόπια, αυτή την οργάνωση είδε ο λαός και τους στήριξε με κάθε τρόπο. Αναγνώρισε ότι δεν παλεύουν μόνο για τα στενά τους αιτήματα αλλά για όλο τον λαό, για την ανάγκη για φθηνή και ποιοτική διατροφή, γιατί δεν μπορεί στον βωμό της μεγιστοποίησης του κέρδους των μεγαλοβιομηχανών να μην ξέρουμε τι ποιότητας τρόφιμα τρώμε, με τι ταΐζουμε τα παιδιά μας.

Αυτός ο δίκαιος αγώνας επιβίωσης συνεχίζεται με νέες μορφές πάλης. Το γεγονός ότι τα βασικά τους αιτήματα δεν ικανοποιήθηκαν δυναμώνει το πείσμα τους να τον συνεχίσουν και να κλιμακώσουν. **Η μαζική κάθοδος στην Αθήνα και το συλλαλητήριο που ακολούθησε δείχνουν το δρόμο.**

Η πεποίθηση ότι ο αγώνας είναι μονόδρομος και ότι θα συνεχιστεί με τη νέα πείρα και την ορμή που παίρνει από τα μεγαλειώδη μπλόκα, απέναντι στην πολιτική της κυβέρνησης που με όχημα την ΚΑΠ της ΕΕ τους διώχνει από την παραγωγή και τη γη, τα πολύτιμα συμπεράσματα από τον αγώνα τους, τους κάνει να βγαίνουν απ αυτόν με ισχυρή παρακαταθήκη και μεγαλύτερα αποθέματα για να συνεχίσουν ακόμα πιο αποφασιστικά. **Η οργάνωση της πάλης των αγροτών αποτελούν πολύτιμη πείρα και για το ριζοσπαστικό γυναικείο κίνημα.**

«Καλούμε όλες τις αγρότισσες να οργανωθούν στους αγροτικούς συλλόγους, στους συλλόγους και ομάδες γυναικών της ΟΓΕ. Να στείλουμε ένα βροντερό μήνυμα αντίστασης και αγώνα στους εκμεταλλευτές του μόχθου μας, και όσους τους στηρίζουν, την ΕΕ, τις κυβερνήσεις και τα κόμματα». Έτσι κατέληγε η ανακοίνωση της ΟΓΕ που στήριζε αυτό τον μεγαλειώδη αγώνα των βιοπαλαιστών αγροτών, έτσι θα πρέπει και μπροστά στο 14ο συνέδριό μας, να απευθυνθούμε στις γυναίκες του μόχθου και στις αγρότισσες ειδικότερα, συζητώντας μαζί τους την εμπειρία τους από αυτό τον αγώνα αλλά τα συμπεράσματα που βγήκαν και αποτελούν πολύτιμη παρακαταθήκη για το μέλλον.

Ρούλα Χαλάτση
μέλος του ΔΣ της ΟΓΕ

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας στα αγροτικά μπλόκα της Νίκαιας στη Λάρισα

«Αγρότισσα και Αγρότη, η ΟΓΕ είναι εδώ δίπλα σας στον αγώνα σε πόλη και χωριό»

Η Ομοσπονδία Γυναικών Ελλάδας, το Σάββατο, 13 Δεκέμβρη, επισκέφτηκε τα μπλόκα των αγροτών στη **Νίκαια της Λάρισας**, μεταφέροντας την αλληλεγγύη της στον δίκαιο αγώνα τους.

Με συνθήματα, όπως: **«του μόχθου οι γυναίκες είμαστε μαζί σας, αγρότισσα κι αγρότη μπροστά για τη ζωή σας», «αγρότες – κτηνοτρόφοι είμαστε μαζί σας, στο δίκαιο αγώνα για τη ζωή σας»** και **«στα μπλόκα, στα μπλόκα της αγροτιάς, θα σπάσει της κυβέρνησης ο τσαμπουκάς»**, οι γυναίκες της **ΟΓΕ** βρέθηκαν στο πλευρό των αγροτών για να εκφράσουν έμπρακτα τη στήριξή τους στις αγροτικές κινητοποιήσεις, καταγγέλλοντας την κρατική καταστολή και την προσπάθεια της κυβέρνησης να συκοφαντήσει τον αγώνα τους.

Συνομίλησαν με αγρότες από την Αγιά, τον Τύρναβο, τα Φάρσαλα, οι οποίοι περιγράψανε τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, με το τεράστιο κόστος παραγωγής των προϊόντων τους από τη μία πλευρά και τις εξευτελιστικές τιμές στις οποίες αναγκάζονται να τα πουλήσουν στους μεγαλέμπορους από την άλλη. Επισήμαναν ότι την ίδια στιγμή εμείς οι γυναίκες και οι οικογένειές μας είμαστε αντιμέτωπες με την ακρίβεια αυτών των προϊόντων στο ράφι των σούπερ μάρκετ, που πουλιούνται μέχρι και δέκα φορές πάνω. Η όμορφη συναγωνιστική ατμόσφαιρα συμπληρώθηκε με κεράσματα και γλυκόπιστο κρασί από την παραγωγή τους.

Την ώρα που έφτασαν οι γυναίκες της ΟΓΕ στο μπλόκο της Νίκαιας, τελείωνε η πανελλαδική συνάντηση των εκπροσώπων των μπλόκων όλης της χώρας που πραγματοποιήθηκε εκεί. Το μήνυμα της συνάντησης και την απόφαση των αγροτών από 57 μπλόκα απ' όλη την Ελλάδα για «ενότητα, συντονισμένη κλιμάκωση και καμία αποδοχή στους προσηχηματικούς διαλόγους με τη κυβέρνηση» μετέφερε στις γυναίκες ο **Ρίζος Μαρούδας**, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Λάρισας: *«Η κυβέρνηση είναι στριμωγμένη από το τεράστιο ποτάμι των χιλιάδων τρακτέρ που έχουν κατακλύσει τις εθνικές οδούς, τα λιμάνια, τα τελωνεία και άλλα σημεία. Η προσπάθεια της κυβέρνησης, είτε με την καταστολή, είτε με τον κοινωνικό αυτοματισμό, έπεσε στο κενό. Η δύναμη μας είναι τα μπλόκα και εκεί θα παραμείνουμε δεν θα γυρίσουμε με άδεια χέρια! Είναι πολύ σημαντική η αλληλεγγύη σας και σας ευχαριστούμε. Είναι αγώνας όλων μας! Συνεχίζουμε και προχωρούμε σε συντονισμένη κλιμάκωση σε πανελλαδικό επίπεδο με δράσεις, που θα στείλουν το μήνυμα και προς την κυβέρνηση ότι είμαστε αμετακίνητοι και αποφασισμένοι να πάμε μέχρι το τέλος!»*

Η Πρόεδρος της ΟΓΕ, **Χριστίνα Σκαλούμπακα**, μεταφέροντας το μήνυμα αλληλεγγύης τόνισε τα εξής: *«Οι γυναίκες του μόχθου, οι εργαζόμενες, οι αυτοαπασχολούμενες*

Η Δράση της ΟΤΕ

της πόλης, οι νέες μητέρες, οι φοιτήτριες, οι συνταξιούχοι είμαστε εδώ για να εκφράσουμε την συμπαράστασή μας στον αγώνα σας. Είμαστε εδώ γιατί ο αγώνας σας είναι και δικός μας αγώνας! Γιατί όσο εκτοξεύεται το κόστος παραγωγής των προϊόντων σας, τόσο εκτοξεύονται οι τιμές στις πόλεις για μας. Γιατί αυτή η πολιτική που εγκαταλείπει αγρότες και κτηνοτρόφους στο έλεος των φυσικών καταστροφών χωρίς αποζημιώσεις, στο έλεος της αρρώστιας των ζώων σας, που οδηγούνται στη σφαγή, ενώ δεν μπορείτε ούτε να τα εμβολιάσετε, είναι η ίδια πολιτική που έχει μετατρέψει βασικά είδη κατανάλωσης, όπως το κρέας, σε «είδη πολυτελείας» που τα βλέπουν πια οι οικογένειές μας στην πόλη με το κυάλι. Τα λεφτόδεντρα μια χαρά υπάρχουν για να τα χαρίζουν στους εφοπλιστές, για να τα διοχετεύουν στην πολεμική οικονομία, αλλά δεν τα βρίσκουν για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, για να μπορείτε να δουλέψετε στα χωράφια σας και να ζήσετε με αξιοπρέπεια στα χωριά σας. Αυτό το εχθρικό κράτος, αυτή η αγροτική πολιτική της ΕΕ είναι που γεννάει τους «φραπέδες» και τους «χασάπηδες» και μετά τιμωρεί εσάς για τα σκάνδαλα τα δικά του, σφίγγοντας τη θηλιά στο λαιμό σας, απειλώντας την επιβίωσή σας. Δεν θα τους περάσει!!! Όπως δεν πέρασαν οι προσπάθειες τρομοκράτησής σας με τα ματ, τις συλλήψεις, τις δίκες, τους εισαγγελείς.

Μέχρι και στα στρατευμένα παιδιά μας που με θάρρος και τόλμη βρέθηκαν εδώ στα μπλόκα για να σας συμπαρσταθούν ρίχνουν ποινές και φυλακίσεις. Η τρομοκρατία της κυβέρνησης σπάει στα μπλόκα του αγώνα της αγρο-

τίας με όλο το λαό δίπλα σας. Θα είμαστε δίπλα σας μέχρι να δικαιωθούν τα αιτήματά σας και να μπορείτε να ζείτε εσείς και οι οικογένειές με αξιοπρέπεια στον τόπο σας, στα χωριά σας από τους καρπούς του μόχθου σας.»

Την Τρίτη 30 Δεκέμβρη αντιπροσωπεία από την Ομάδα Γυναικών Τριφυλίας (μέλος της Ομοσπονδίας Γυναικών Ελλάδος) επισκέφτηκε για συμπαράσταση, τους αγρότες και τις αγρότισσες, που είναι στο μπλόκο της Θουρίας. Ο αγώνας που κάνουν οι αγρότισσες και οι αγρότες για την επιβίωσή τους, για να μπορούν να συνεχίζουν να παράγουν στον τόπο τους, αφορά και τις δικές μας οικογένειες. Η Ομάδα Γυναικών Τριφυλίας πρόσφερε μελομακάρονα και πορτοκάλια παραγωγής και ευχήθηκαν καλή συνέχεια στον Αγώνα τους.

Βραχωρίτικο

Ποίηση: ΠΑΝΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Μάνα μου, βραχωρίτισσα, με το λερό φουστάνι
το κόκκινο, που τόκανε σταχτύ σαν καταχινιά
η μαύρη κόλλα του καπνού. Φαρμακερό βοτάνι,
όλα της τα φαρμάκωσες, μεδούλι και καρδιά...

Μάνα μου, καπνοφύτισσα, του Ζαπαντιού δουλεύτρα,
στο φύτμα, στο σκάλισμα πρώτη στην αργατιά,
σ' άρπαξεν ο πατέρας μου παιδούλα καρδιοκλέφτρα
και σε κλειδωμαντάλωσε στην πιο βαρεία σκλαβιά.

Μέσα στην καπνοθάλασσα πνίγηκε ο έρωτάς σας
κι ο γάμος σας δεν σουύδωσε καμιά ξαποστασιά.
Γεύτηκες πίκρες και καϋμούς κι απ' τη σκληρή δουλειά σας
πλούτισαν έμποροι τρανοί γεμάτοι αναλγησιά.

Τη ζήση σου όλη πέρασες μέσα στα καπνοτόπια,
αγέλαστη κι ακούραστη, χωρίς καμιά χαρά.
τ' άγια σου χέρια τ' άπλωνες, γύρα σ' όλα τα τόπια,
φρουρός, προστάτης της σοδειάς. Μάνα σ' όλα μπροστά,

στο μάζεμα, στ' αρμάθιασμα, στο γύρισμα στη λιάστρα
και για βαντάκιασμα θαμπά σαν έπεφτε δροσιά.
Στο πάστρεμα, στο ζύμωμα, στο φούρνο και στη γάστρα
χρόνια και χρόνια δούλεψη χωρίς ανάσα μια.

Και τα παιδιά, που ερχόντανε τόνα κοντά από τάλλο
- κι όλο κορίτσια, ανάθεμα, που θέλανε προικιά -
κι οι θέρμες κι οι αναβροχές κι άλλο κακό μεγάλο
κι απ' το χαλάζι πιο τρανό, η μαύρη απουλησιά.

Και του πατέρα η αναμελιά και των παιδιών τα βίτσια,
οι πόλεμοι κι ο θάνατος κι η μαύρη κατοχή,
οι φυλακές, οι τράπεζες, οι φόροι, τα κορίτσια,
σε σένα πάνου σπάγανε, ατράνταχτη ψυχή...

Με το φαρμάκι στην καρδιά και με το βαχ στο στόμα,
τα ολανθισμένα νιάτα σου ρέψανε στη δουλειά.
Μεσ στο χωράφι γέρασες και πολεμάς ακόμα,
ως τη στερνή σου την πνοή, να ζήσει η φαμελιά.

Μάνα μου, αρχόντισσα χλωμή του μόχτου και του πόνου,
δαχτυλιδάκια γαλανά κι ονείρατα γλυκά,
τα δάκρυα σου γίνονται κι ο ιδρώς όλου του χρόνου
δίχως για σένα διάφορο να μένει στα στερνά.

Μάνα μου, βραχωρίτισσα, ο μόχτος ο δικός σου
χαρίζει τέτοιαν ευωδιά περίσσεια στο φυτό,
που γίνεται στο κάπνισμα - το δάκρυ το πικρό σου -
παρηγοριά και δύναμη κι ελπίδα στο φτωχό.

Μάνα μου, καπνοφύτισσα, το κλαρωτό φουστάνι
κατάμαυρο σου τόβαιψε, μουντό σαν καταχινιά,
η πικρή κόλλα του καπνού. Φαρμακερό βοτάνι,
όλα της τα φαρμάκωσες ζήση, ψυχή, καρδιά...

ΠΑΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Ο Πάνος Γ. Χατζόπουλος, ανηπιός του ποιητή Κων/νου Χατζόπουλου, γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 1919 και πέθανε στην Αθήνα το 1976. Το ποίημα του «Μάνα μου καπνοφύτισσα» ανήκει στη συλλογή «Αιτωλικά» και έχει δημοσιευθεί παλαιότερα στην έντυπη «Νέα Εποχή». Έχει μελοποιηθεί από τον Αγρινιώτη μουσικοσυνθέτη Δημήτρη Παπαποστόλου.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (ΟΓΕ)
ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 1 (4ος όροφος) • ΠΛ. ΚΑΝΙΓΓΟΣ • ΑΘΗΝΑ Τ.Κ.106 77
ΤΗΛ./FAX: 210 3629460

FEDERATION OF WOMEN OF GREECE (OGE)
1, VERANZEROU STR. (4th floor) • 106 77 ATHENS • GREECE
E-mail: ogegr@otenet.gr • Site: www.oge.gr